

T.C.
BATMAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

SİYASET BİLİMİ VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER ANABİLİM DALI
SİYASET BİLİMİ VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER BİLİM DALI
TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

BATMANLILARIN SURİYELİ SİĞINMACILARA YÖNELİK ALGISI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KADİR ÇİFTÇİ

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Murat CİHANGİR

Ocak-2023

BATMAN

T.C.
BATMAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

SİYASET BİLİMİ VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER ANABİLİM DALI
SİYASET BİLİMİ VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER BİLİM DALI
TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

BATMANLILARIN SURİYELİ SİĞINMACILARA YÖNELİK ALGISI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KADİR ÇİFTÇİ

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Murat CİHANGİR

Ocak-2023
BATMAN
Her Hakkı Saklıdır

TEZ KABUL VE ONAYI

Kadir ÇİFTÇİ tarafından hazırlanan “Batmanlıların Suriyeli Sığınmacılara Yönelik Algısı” adlı tez çalışması 10/01/2023 tarihinde aşağıdaki jüri üyeleri tarafından oy birliği ile Batman Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı’nda YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

İmza

Başkan

Prof. Dr. Mehmet Halis ÖZER

.....

Danışman

Doç. Dr. Murat CİHANGİR

.....

Üye

Dr. Öğretim Üyesi Sadullah ÖZEL

.....

Yukarıdaki sonucu onaylarım.

Prof. Dr. Osman PAKMA

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

TEZ BİLDİRİMİ

Bu tezdeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edildiğini ve tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını bildiririm.

DECLARATION PAGE

I hereby declare that all information in this document has been obtained and presented in accordance with academic rules and ethical conduct. I also declare that, as required by these rules and conduct, I have fully cited and referenced all materials and results that are not original to this work.

Kadir ÇİFTÇİ

Tarih: 10/01/2023

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

BATMANLILARIN SURIYELİ SİĞINMACILARA YÖNELİK ALGISI

Kadir ÇİFTÇİ

**BATMAN ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
SİYASET BİLİMİ VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER ANABİLİM DALI**

Danışman: Doç. Dr. Murat CİHANGİR

2023, 154 Sayfa

Jüri

Prof. Dr. Mehmet Halis ÖZER

Doç. Dr. Murat CİHANGİR

Dr. Öğretim Üyesi Sadullah ÖZEL

İsteğe bağlı (ekonomik kaygılar) veya zorunlu (siyasi baskılar, savaşlar) olmak üzere gerçekleşebilen göç olayları, hem göç eden bireyler hem de göç alan bölgeler açısından çeşitli riskler barındırmaktadır. Göç, her ne kadar bir sorunun çözüm arayışı olarak ifade edilse de başka bir sorunun temelini oluşturabilmektedir. Nitekim 2011 yılında başlayan ve Arap baharı olarak adlandırılan isyan dalgaları, süreç içerisinde büyük çaplı ve uzun soluklu bir kaosa ve istikrarsızlığa neden olmuştur. Yaşanan bu savaş da, birçok insanın doğup büyüdüğü yeri terk etmesinin en büyük tetikleyicisi olmuş ve zorunlu olan büyük nüfuslu bir göç hareketini başlangıcını oluşturmuştur. Ortadoğu'da yaşanan bu savaşlardan en fazla etkilenen ülke, hem sınır komşuluğu hem de transit geçiş noktası olan Türkiye'dir. Halen yaklaşık 3,6 milyon sığınmacı açık kapı politikası ile ülkeye giriş yapmış ve geçici barınma merkezlerinde kalmayıp ülke içerisindeki sosyal yaşantıya dahil olmuşlardır. Yaşanan bu denli büyük göç hareketinin kontrol edilememesi, göç eden bireylerin adaptasyon süreçlerinden geçirilmeden mevcut sosyo-kültürel yapılara dahil edilmesi, göç alan bölgelerde çeşitli sorunlar oluşturmuş ve toplumda olumsuz algıların oluşmasına neden olmuştur.

Bu bağlamda araştırma, Batmanlıların Suriyeli sığınmacılara yönelik siyasi, sosyo-kültürel, ekonomik ve güvenlik algılarının ne düzeyde olduğunu belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada anket uygulanmış ve farklı mahallelerde, farklı demografik bilgilere sahip 500 kişiye ulaşılmıştır. Yapılan araştırma sonucunda; sığınmacıların mevcut sosyal yapıyla uyuşmadıkları, kültürel farklılıklarının ciddi sorunlar doğurabileceği, işsizlik, kira fiyatlarındaki artışın temel nedeninin sığınmacılar olduğu, ekonomik rekabeti engelledikleri, güvenlik açısından yeni riskleri tetikledikleri ve siyasi mekanizmaların mevcut sorunların çözümünde daha katı adımlar atması gerektiği verilerine ulaşılmış ve çalışmada bu verilere detaylıca yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Göç, Suriyeli Sığınmacılar, Sığınmacılara Yönelik Algı

ABSTRACT

MASTER OF SCIENCE THESIS

PERCEPTION OF BATMANIAN PEOPLE TOWARDS SYRIAN REFUGEES

Kadir ÇİFTÇİ

**INSTITUTE OF GRADUATE STUDIES
OF BATMAN UNIVERSITY
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE OF PHILOSOPHY
IN POLITICAL SCIENCE AND INTERNATIONAL RELATIONS**

Advisor: Doç. Dr. Murat CİHANGİR

2023, 154 Pages

Jury

**Prof. Dr. Mehmet Halis ÖZER
Doç. Dr. Murat CİHANGİR
Dr. Öğretim Üyesi Sadullah ÖZEL**

Migration events, which can be optional (economic concerns) or compulsory (political pressures, wars), pose various risks for both immigrants and the receiving regions. Although migration is expressed as the search for a solution to a problem, it can form the basis of another problem. As a matter of fact, the waves of rebellion, which started in 2011 and called the Arab Spring, caused a large-scale and long-term chaos and instability in the process. This war has also been the biggest trigger for many people to leave the place where they were born and raised, and it created the beginning of a large population migration movement that was necessary. The country most affected by these wars in the Middle East is Turkey, which is both a border neighborhood and a transit point. Currently, approximately 3.6 million asylum seekers have entered the country with an open door policy and have been included in the social life in the country, not staying in temporary accommodation centers. The inability to control such a large migration movement, the inclusion of immigrants in the existing socio-cultural structures without going through the adaptation processes, created various problems in the regions receiving immigration and caused negative perceptions in the society.

In this context, the research was conducted to determine the level of political, socio-cultural, economic and security perceptions of the people of Batman towards Syrian refugees. In the research, a questionnaire was applied and 500 people with different demographic information were reached in different neighborhoods. As a result of the research; It has been reached that the refugees are not compatible with the existing social structure, their cultural differences can cause serious problems, the main reason for unemployment and the increase in rent prices is asylum seekers, they prevent economic competition, they trigger new risks in terms of security and the political mechanisms should take more strict steps in solving existing problems and these data are included in detail in the study. given.

Keywords: Migration, Syrian Refugees, Perception of Asylum Seekers

İÇİNDEKİLER

TEZ KABUL VE ONAYI	ii
TEZ BİLDİRİMİ.....	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar LİSTESİ.....	ix
ŞEKİLLER VE GRAFİKLER LİSTESİ	xii
KISALTMALAR.....	xiii
GİRİŞ	14
ARAŞTIRMANIN METODOLOJİSİ	17
1. Problem Durumu.....	17
2. Araştırmanın Amacı.....	19
3. Araştırmanın Önemi	19
4. Sayıtlar.....	21
5. Kapsam ve Sınırlılıklar	21
6. Tanımlar.....	22
7. Semboller	22
BÖLÜM I.....	23
KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	23
1.1. Göç Olgusu ve Göç İle İlgili Temel Kavramlar	23
1.1.1. Göçmen.....	25
1.1.1.1. Serbest Göçmen	26
1.1.1.2. Transit Göçmen.....	26
1.1.2. Mülteci	27
1.1.3. Sığınmacı	28
1.2. Göç Türleri.....	29
1.2.1. Oluş Şekillerine Göre.....	30
1.2.1.1. Düzenli Göç	30
1.2.1.2. Düzensiz Göç	30
1.2.1.3. İç Göç.....	32
1.2.1.4. Dış Göç	33
1.2.2. Göçün Yoğunluğuna Göre	35
1.2.2.1. Bireysel Göç	35
1.2.2.2. Toplu Göç	35
1.2.3. Göçün Süresine Göre	36
1.2.3.1. Geçici Göç	36
1.2.3.2. Kalıcı Göç	36
1.2.4. Göç Eden Bireyin İradesine Göre	36
1.2.4.1. Gönüllü Göç.....	37
1.2.4.2. Zorunlu Göç	37
1.3. Göçün Nedenleri	38

1.3.1. Ekonomik Nedenler	39
1.3.2. Sosyo-Kültürel Nedenler	39
1.3.3. Siyasi-Politik Nedenler	40
1.3.4. Çevre ve İklim Kaynaklı Nedenler	40
1.4. Göçün Etkileri	41
1.4.1. Devlet Yapısı üzerindeki Etkiler	41
1.4.2. Toplum Üzerindeki Etkiler	41
1.4.3. Aile Yapısı Üzerindeki Etkiler	42
1.5. Göç Teorileri	42
1.5.1. Ravenstein Göç Kanunları	43
1.5.2. İtme-Çekme Teorisi	45
1.5.3. Peters'in Beş Göç Tipi	46
1.5.4. Merkez-Çevre (Dünya Sistemi) Teorisi	47
1.5.5. Göç Sistemleri Teorisi	48
1.5.6. Göçmen İlişkiler Ağı(Network) Teorisi	49
1.6. Ulusal ve Uluslararası Hukukta Sığınmacılar	50
1.6.1. Ulusal Düzeyde Yasal Mevzuat	51
1.6.2. Uluslararası Kuruluşlar	52
1.6.2.1. Uluslararası Mülteci-Sığınmacı Örgütü (IRO)	53
1.6.2.2. BM Yakın Doğudaki Filistinli Mültecilere Yardım ve Çalışma Kuruluşu (UNRWA)	53
1.6.2.3. BM Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK)	54
1.6.2.4. BM Sözleşmesi (Mültecilerin hukuki Statüsüne Dair)	55
1.7. Dünyada Göç	55
1.8. Türkiyede Göç	57
1.9. Batman'da Göç	59
BÖLÜM II	62
YÖNTEM	62
2.1. Araştırmanın Modeli	62
2.2. Evren ve Örneklem	62
2.3. Veri Toplama Aracı	63
2.4. Verilerin İstatistiksel Analizi	63
BÖLÜM III	64
BULGULAR VE YORUMLAR	64
3.1. Demografik Bulgular	64
3.2. Sosyo-Kültürel Algılar	67
3.3. Ekonomik Algılar	87
3.4. Siyasi Algılar	103
3.5. Güvenlik Algıları	117
BÖLÜM IV	136
TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	136
4.1. Tartışma ve Sonuç	136
4.2. Öneriler	139
KAYNAKÇA	141

EK 1: ÖLÇME ARACI.....	150
EK 2: ÖLÇME ARACI.....	151
EK 3: ÖZGEÇMİŞ.....	153

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Araştırmanın Evrenini Oluşturan Birey Dağılımları	62
Tablo 2. Algı Ölçeği ve Alt Boyutlarına Yüklenen Madde Dağılımları	63
Tablo 3. Güvenilirlik Katsayısı Tablosu.....	63
Tablo 4. Cinsiyet Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	64
Tablo 5. Yaş Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	64
Tablo 6. Medeni Durum Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	65
Tablo 7. Öğrenim Durumu Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	65
Tablo 8. Gelir Durumu Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	65
Tablo 9. Meslek Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	66
Tablo 10. İkamet Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	66
Tablo 11. Suriyeli Sığınmacıların Varlığı Batman İçin Kültürel Bir Zenginliktir Durumu	68
Tablo 12. Suriyeli Sığınmacılar Batman'ın Kültür ve Sosyal Yaşantısına Uyum Sağlamalıdır Durumu.....	68
Tablo 13. Suriyeli Sığınmacılar Batman Toplumuna Uyumda Güçlük Yaşamaktadırlar Durumu	68
Tablo 14. Suriyeli Sığınmacılar Batman'ın Sosyal Yapısına Zarar Veriyor Durumu....	69
Tablo 15. Suriyeli Sığınmacıların Aile Yapısı, Sosyal İlişkileri ve Çoklu Evlilikleri Batman'a Uygun Değildir Durumu	69
Tablo 16. Şehir Merkezinde Suriyeli Sığınmacı Görmek Beni Rahatsız Ediyor Durumu	70
Tablo 17. Suriyeli Komşularımın Olması Bana Rahatsızlık Veriyor Durumu.....	70
Tablo 18. Suriyeli Sığınmacıların Dilenmesi Beni Rahatsız Ediyor Durumu	70
Tablo 19. Sığınmacılar Kampta Kalmalı ve Kamplar da Şehir Dışında Kurulmalıdır Durumu	71
Tablo 20. Sosyo-Kültürel Algıların Cinsiyete Göre Ortalamaları	71
Tablo 21. Sosyo-Kültürel Algıların Yaşa Göre Ortalamaları	72
Tablo 22. Sosyo-Kültürel Algıların Medeni Duruma Göre Ortalamaları.....	75

Tablo 23. Sosyo-Kültürel Algıların Öğrenim Düzeylerine Göre Ortalamaları	77
Tablo 24. Sosyo-Kültürel Algıların Gelir Düzeylerine Göre Ortalamaları	80
Tablo 25. Sosyo-Kültürel Algıların Mesleklerine Göre Ortalamaları	84
Tablo 26. Suriyeli Sığınmacıların Çocukları Dilencilik, Kayıtlı Olmadan Çalışma, Hırsızlık vb. Durumlarla Yasadışı Kazanç Sağladığını Düşünüyorum Durumu	87
Tablo 27. Suriyeli Sığınmacıların Vergi Vermemeleri Vergi Yükümüzü Arttırmaktadır Durumu	88
Tablo 28. Suriyeli Sığınmacıların Düşük Ücretle Çalışmaları İş Olanaklarını Kısıtlıyor Durumu	88
Tablo 29. Suriyeli Sığınmacılar İşsizliğin Artmasında Büyük Rol Oynamaktadır Durumu	88
Tablo 30. Suriyeli Sığınmacılar Batman'da Yasal Olmayan Ekonomik Faaliyetlerini Arttırmaktadır Durumu	89
Tablo 31. Suriyeli Sığınmacıların Varlığı Kira Fiyatlarını Arttırmaktadır Durumu	89
Tablo 32. Suriyeli Sığınmacılar İçin Harcanan Ekonomik Kaynaklar Bizim Aleyhimize Sonuçlar Doğurmaktadır Durumu	90
Tablo 33. Ekonomik Algıların Cinsiyete Göre Ortalamaları.....	90
Tablo 34. Ekonomik Algıların Yaşa Göre Ortalamaları.....	91
Tablo 35. Ekonomik Algıların Medeni Duruma Göre Ortalamaları	93
Tablo 36. Ekonomik Algıların Öğrenim Düzeylerine Göre Ortalamaları	94
Tablo 37. Ekonomik Algıların Gelir Düzeylerine Göre Ortalamaları	97
Tablo 38. Ekonomik Algıların Mesleklerine Göre Ortalamaları.....	100
Tablo 39. Suriyeli Sığınmacılara Vatandaşlık Verilmesi Beni Rahatsız Ediyor Durumu	103
Tablo 40. Suriyeli Sığınmacıların Türkçe Öğrenmelerini İstiyorum Durumu	103
Tablo 41. Suriyeli Sığınmacıların Varlığı Bende Gelecek Kaygısı Yaratmaktadır Durumu	104
Tablo 42. Suriyeli Sığınmacılar Kontrolsüz Nüfus Artışına Sebep Olmaktadır Durumu	104
Tablo 43. Suriyeli Sığınmacıların Ülkeye Girişlerinde Daha Katı Kurulların Olması Gerektiğini Düşünüyorum Durumu	105

Tablo 44. Suriyeli Sığınmacıların Yurt Dışına Gönderilmesini İstiyorum Durumu	105
Tablo 45. Siyasi Algıların Cinsiyete Göre Ortalamaları.....	105
Tablo 46. Siyasi Algıların Yaşa Göre Ortalamaları.....	107
Tablo 47. Siyasi Algıların Medeni Duruma Göre Ortalamaları	109
Tablo 48. Siyasi Algıların Öğrenim Düzeylerine Göre Ortalamaları.....	110
Tablo 49. Siyasi Algıların Gelir Düzeylerine Göre Ortalamaları.....	113
Tablo 50. Siyasi Algıların Mesleklerine Göre Ortalamaları.....	114
Tablo 51. Suriyeli Sığınmacıların Her an Bana Zarar Verebileceğini Düşünüyorum Durumu	117
Tablo 52. Suriyeli Sığınmacıların Her an Bana Zarar Verebileceğini Düşünüyorum Durumu	117
Tablo 53. Suriyeli Sığınmacıların Varlığı Batmanlı Kadınların Sosyal Yaşantısında Olumsuz Etki Yaratmaktadır Durumu	118
Tablo 54. Suriyeli Sığınmacılar İle Aynı Mahallede İkamet Etmek İstemem Durumu	118
Tablo 55. Suriyeli Sığınmacıların Suç Oranlarını Arttırdığını Düşüyorum Durumu ...	119
Tablo 56. Suriyeli Sığınmacılar Kamu Güvenliğini Tehdit Etmektedir Durumu.....	119
Tablo 57. Suriyeli Sığınmacıların Gelişi Batman'da Güvenliği Azalttı Durumu.....	119
Tablo 58. Ayrımcılığa ve Zorbalığa Maruz Kalan Suriyeli Sığınmacılara Yardım Ederim Durumu	120
Tablo 59. Güvenlik Algıların Cinsiyete Göre Ortalamaları	120
Tablo 60. Güvenlik Algıların Yaşa Göre Ortalamaları.....	121
Tablo 61. Güvenlik Algıların Medeni Duruma Göre Ortalamaları	124
Tablo 62. Güvenlik Algıların Öğrenim Düzeylerine Göre Ortalamaları.....	126
Tablo 63. Güvenlik Algıların Gelir Düzeylerine Göre Ortalamaları.....	129
Tablo 64. Güvenlik Algıların Mesleklerine Göre Ortalamaları.....	132

ŞEKİLLER ve GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1. Dünya Genelinde Suriyeli Sığınmacı Yerleştirilme Grafiği	56
Grafik 2. Türkiye’de 2014-2022 Yılları Arasında Yakalanan Düzensiz Göçmen Grafiği.....	58
Grafik 3. Türkiye’de 2022 Yılında Yakalanan Düzensiz Göçmen Grafiği	58
Grafik 4. Türkiye’nin Geçici Koruma Statüsüne Aldığı Suriyeli Sığınmacı Grafiği	59
Grafik 5. 2022 Yılında Türkiye’de Kalan Suriyeli Sığınmacı Sayısı	59
Şekil 1. 2022 İtibariyle Türkiye’deki Suriyeli Sığınmacıların Kaldığı Geçici Barınma Merkezleri.....	60
Şekil 2. 2022 İtibariyle Türkiye’deki Suriyeli Sığınmacıların Göç Ettiği İllere İlişkin Nüfus Yoğunluğu Haritası	61

KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
AFAD	Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı
BM	Birleşmiş Milletler
BMMYK	Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği
ÇSGB	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
GİGM	Göç İdaresi Genel Müdürlüğü
ILO	Uluslararası Çalışma Örgütü
IOM	Uluslararası Göç Örgütü
IRO	Uluslararası Mülteci Örgütü
İB	İçişleri Bakanlığı
İK	İskan Kanunu
TDK	Türk Dil Kurumu
TGİB	Türkiye Göç İdaresi Başkanlığı
YİMER	Yabancılar İletişim Merkezi
YUKK	6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu
YTB	Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluğu Başkanlığı

GİRİŞ

Sosyal bilimler alanında giderek artan araştırmaların kaynağı olan ve aslında edebiyat, tarih, felsefe, siyaset, ekonomi, psikoloji ve sosyoloji gibi bilimsel alanların incelemesinde de yer alan göç olayının insanlık tarihinin varoluşuyla beraber varlığını sürdürdüğü bilinmektedir. Temelde kendileri için daha iyi bir yaşam arayışı içinde olan birey veya toplulukların nüfus hareketi olan göçün çok farklı sebeplerle oluşabildiği bilinmektedir. Gelişen teknolojinin getirdiği iş imkanlarına ulaşmak, dini baskılardan kurtulmak, iç savaştan kaçmak, siyasi otoritelerin baskıcı politikalarından uzaklaşmak, doğal afetlerin yıkıcı etkilerinden dolayı doğup büyüdüğü yerden ayrılmaya mecbur olmak bu sebeplerden sadece bazılarını oluşturmaktadır.

Tarih boyunca yapılan göçlerin göç edilen yerdeki toplum ve yönetim mekanizmaları için kültürel, ekonomik, siyasal ve güvenlik sorunları oluşturabildiği bilinmektedir. Özellikle sanayinin geliştiği ve insan işgücünün önemli görüldüğü dönemdeki göçlerin ise; devletlerin kalkınmasında ve ekonomik refahla birlikte gelişmiş ülkeler seviyesine çıkılmasında etkili olduğu söylenebilir. Devletlerin kalkınmasında ve ekonomik refahla birlikte gelişmiş ülkeler seviyesine çıkılmasında etkili olduğu söylenebilir. Yaşanan göçlerin bazen de yeni yerlerin keşfedilmesinde, yeni buluşlar ve yeni bilimsel bulguların ortaya çıkmasında etkili olmuştur.

İnsanlık tarihi boyunca yaşanan göçlerin yaşanmasındaki temel nedenler göçlerin yönünü de belirlemektedir. Kısa mesafe ve belli bir zaman aralığının geri dönüş için yeterli göç türleri olmakla beraber bazı göçlerde zaman ve mekân sınırlamasının olmadığı görülmektedir.

Cumhuriyet döneminde Türkiye’de yaşanan göçlerin büyük çoğunlukla iç göç iken; XXI. YY ile birlikte Ortadoğu ve Arap yarımadasında başlayan Arap Baharı gösterileri ile yaşanan iç savaştan kaçan bireylerin yapmış oldukları dış göçler ile Türkiye, yüksek nüfus hareketliliğinin merkezi haline gelmiştir.

2011 yılında başlayan büyük göç akımıyla birlikte Türkiye’ye göç etmiş ve Kasım 2022 itibariyle Türkiye’de kalan sığınmacı sayısının 3.603.724 kişi olduğu bilinmektedir

(UNCHR, 2019). Yaşanan göçlerin ilk dönemlerin sığınmacı kampları oluşturulmuş ve barınma, sağlık, beslenme, eğitim gibi temel insani gereksinimlerinin karşılanması amaçlanmıştır (Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, 2017).

Türkiye'nin göçün yaşandığı ilk yıllarda göçmenler tarafından transit ülke olarak görüldüğü bilinmekle birlikte bu bakış açısı zamanla değişmiş ve Türkiye hedef ülke haline gelmiştir. Ayrıca, kamplarda kalan ve Avrupa ülkeleri ile yapılan antlaşmalar gereği Avrupa'ya gidemeyen sığınmacılar zamanla Türkiye içerisindeki akrabalarına gitme, nitelikli iş gücü için büyük şehirlere gitme veya daha iyi koşullar için iç göç ile farklı şehirlere göç etmesi farklı sorunların oluşmasına zemin hazırlamıştır. Yerel halkta oluşan sığınmacıların artık gitmeyeceği kanısı, "bize verilmesi gereken sosyal desteklerin onlara veriliyor" söylemleri, çok eşli yaşam kültürlerinin mevcut toplumun kültürünü bozduğu düşüncesi, güvenlik kaygıları oluşturdukları hissi ve yaşanan hırsızlık, gasp, cinayetlerin son zamanda artmasında sığınmacıların sebep olduğu görüşü bu sorunlardan sadece bazıları oluşturmaktadır.

Bu çalışma ile yaşanan bu sorunların Batman halkının Ekim 2022 tarihi itibarıyla Batman'da yaşayan 15.985 Suriyeli sığınmacıya olan algısının ne düzeyde olduğu gözlemlenecek olup, elde edilen bulgularla da kabaca Türkiye'deki yerel halkın Suriyeli sığınmacılara olan algısı hakkında fikir sahibi olunacağı söylenebilir. Elde edilen bilgilerle kamu kuruluşları, yerel otoriteler ve sivil toplum kuruluşlarının ihtiyaç analizlerine ışık tutulacak olup uygulayacakları yeni politikalara katkı sunması hedeflenmektedir.

Bu bilgiler ışığında çalışma dört bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde araştırmaya ilişkin problem durumuna, amacına, önemine, sayıltılarına, kapsam ve sınırlıkları ile araştırmada yer alan tanım ve sembollere yer verilmiştir.

Birinci, bölümde kavramsal çerçeve belirlenmiş ve göç ile ilgili genel tanımlar açıklanmaya çalışılmıştır. Göç olgusu, göç ile ilgili temel kavramlar, göç türleri, göçün nedenleri, göçün etkileri, göç teorilerine ilişkin bilgiler verilerek, ulusal ve uluslararası hukukta sığınmacılara yönelik hukuksal çalışmalara değinilmiştir. Akabinde ise dünyada, Türkiye'de ve Batman'da yaşanan göçler, genelden özele ilkesi ile ele alınmış ve

araştırma konusuyla bağlantılı bilgilere yer verilmiştir. Üçüncü bölümde araştırmanın yöntemi ele alınmış ve araştırma modeli, araştırmanın evreni ve örneklemi, veri toplama aracı, verilerin istatistiksel analizlerine dair açıklama yapılmıştır.

Dördüncü ve son bölümde ise, yapılan alan araştırması ile elde edilen bulguların nitel değerlendirmesi yapılmıştır. Veriler ışığında sınıflandırmalar yapılarak yerel halkın Suriyeli sığınmacılara yönelik, sosyo-kültürel, ekonomik, siyasi ve güvenlik algıları analiz edilmeye çalışılmıştır. Sonuç kısmında ise çıkarımlar üzerinde tartışılmış ve çözüme yönelik yorum ve öneriler ortaya konmuştur.

ARAŞTIRMANIN MEDOLOJİSİ

Bu kısımda araştırmanın problem durumu, amacı, önemi, kapsamı, sınırlılıkları, sayıtları, araştırmayla ilgili tanımlar ve semboller yer almaktadır.

1. Problem Durumu

Arap Baharı olarak nitelendirilen ve Ortadoğu'daki birçok ülkede yaşanan iç savaş, baskılar ve karışıklardan dolayı yaşanan göçlerin büyük kısmı sınır komşularımızdan ülkemize doğru doğru yaşamakla birlikte en fazla göçün 2011 yılında Suriye'de yaşanan ve halen devam eden savaşlardan dolayı yaşandığı resmi verilerden anlaşılmaktadır. Kasım 2022 tarihi itibariyle ülkemizde 3.603.724 göçmenin olduğu ve bu sayının Avrupa'da en fazla göç alan ülkeden bile daha fazla göçmene ev sahipliği yaptığımızın göstergesi olarak karşımıza çıkmaktadır (UNCHR, 2019).

Coğrafi konum itibariyle ilk olarak sınır komşusu olan ülkemize gelen sığınmacılar, öncelikli olarak göç idareleri tarafından insani yardım amacıyla kurulan kamplara yerleştirilmiştir (Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, 2017). Göç nüfusunun yoğunluğundan dolayı sığınmacıların çoğunluğunun ise başta büyük şehirler ve komşu şehir merkezlerine yerleştiği bilinmektedir. Kasım 2022 itibariyle Türkiye nüfusunun 84.680.273 olduğu düşünüldüğünde ve mevcut nüfusun % 4,3 oranında sığınmacı barındıran şehirlerimizde çeşitli sorunların oluşması da kaçınılmaz olacaktır.

2011 yılında yaşanan büyük göç hareketliği ile ülkemize gelen sığınmacılara misafir statüsü tanınırken, 2012 yılında yayınlanan bir genelge ile geçici koruma statüsü verilmiştir (Ünal, 2014:68-75). Verilen statülerin daha sonradan genişletilmesi, yerli-yabancı evlilikleri, istihdam olanaklarının artması, yeni bir yaşam düzeni kurmaları gibi durumlar geri dönüşlere ket vurmakla birlikte yerli halk ile sığınmacılar arasında yaşanması muhtemel sorunlara yenilerini ekleyebilmektedir.

Geçici olarak başlayan ve yaklaşık 11 yıllık süre zarfına yayılan misafirliğin kalıcı olarak devam etmesi yerel halkta mevcut bulunan tedirginlikleri arttırmakla beraber,

özelde Batman ilinde yaşayan bireylerin bu sığınmacılara olan sosyal, siyasi, ekonomik ve güvenlik kaygısı algılarının ülke çapında genelleşebileceği varsayıldığında önem arz ettiği düşünülmektedir.

Başka bir deyişle, ülkemize göç etmek zorunda kalan sığınmacıların özelde Batman'daki yerel halk gözündeki algısı, bu algıyı olumsuz veya olumlu kılan faktörlerin neler olduğu, toplumsal ilişkiler boyutunun hangi seviyede olduğu, entegre çalışmalarının ne denli başarılı bir şekilde gerçekleştiği ve halka nasıl yansıdığı gibi temel konular üzerinde araştırmalar yapılarak, mevcut durumun analizinin yapılması ve ilerleyen süreçler içinde yaşanan bu algının nasıl şekillenebileceği konusunda yerel ve ulusal kaynaklara katkı sunulması hedeflenmektedir.

Bu araştırmada Batman'da yaşayan yerli halkın Suriyeli sığınmacılara ilişkin algıları incelenmiş ve aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır. Bu bağlamda,

Alt Problemler:

- I. Yerel halkın sığınmacılara yönelik algıları olumlu mudur? Olumsuz mudur?
- II. Sığınmacıların varlığı siyasi ve politik sorunlar oluşturuyor mu?
- III. Sığınmacılar ekonomik refahı etkileyen, haksız rekabeti doğuran, istihdam olanaklarını azaltıp iş olanaklarını olumsuz yönde etkiliyor mu?
- IV. Sığınmacıların sahip olduğu kültürel özellikler ve sosyal yapıları mevcut yapıyla çatışma yaratıyor mu?
- V. Sığınmacıların varlığı yeni güvenlik kaygıları oluşturup mevcut güvenlik kaygılarını artırıyor mu?
- VI. Yerel halk ile sığınmacılar arasında dışlanma ve ayrımcılık boyutu oluşuyor mu?

Bu alt problemler ışığında özelde Batman genelde ise Türkiye’de yaşayan yerli halkın Suriyeli sığınmacılara yönelik ne tür bir algı taşıdığı, tehdit algısının olup olmadığı, yerel halkın gelecek kaygısının boyutu araştırılmaya çalışılmaktadır.

2. Araştırmanın Amacı

Yapılan bu araştırmanın temel amacı; Batmanlıların, farklı nedenlerle Suriye’den Türkiye göç etmiş ve Batman’da hayatlarını idame ettiren Suriyeli sığınmacılara yönelik algılarını ve bu algılar arasındaki ilişkinin yönünü, düzeyini ortaya koymaktır.

Bu amaç doğrultusunda çalışmada öncelikle göç kavramı ele alınmış, göçmen, sığınmacı ve mülteci kavramları ile göç türleri, göç nedenleri ve göçün etkileri açıklanmıştır. Göç teorilerinden bahsedilerek, ulusal-uluslararası hukukta mülteci ve sığınmacı haklarına yer verilmiştir. Araştırmanın bir sonraki bölümünde dünyada, Türkiye’de ve Batman’da göç kavramlarına yer verilerek buralara yapılan göçlere ilişkin kavramsal ve demografik bilgiler paylaşılmıştır. Araştırmanın takip eden bölümlerinde yapılan araştırmanın yöntemi hakkında bilgiler sunulularak, elde edilen bulgular tablolar aracılığıyla yorumlanarak, Batmanlıların Suriyeli sığınmacılara yönelik sosyo-kültürel, ekonomik, siyasi ve güvenlik algıları sunulmuştur.

3. Araştırmanın Önemi

2011 yılında Suriye topraklarında başlayan iç karışıklar ve savaş ortamı nedeniyle milyonlarca bireyi kapsayan bir dış göç gerçekleşmiştir. Coğrafi konum itibariyle sınır komşusu olduğumuz bu bölgeden en çok göçün Türkiye topraklarına yapıldığı bilinmektedir. Daha önceki dönemlerde de sınır komşumuz olan ülkelerde çeşitli iç karışıklardan kaynaklı göçler olmakla beraber ilk defa bu denli hızlı ve yoğun bir göçe maruz kalındığı söylenebilir.

Türkiye yapılan bu hızlı ve yoğun göç olayları başta sınır bölgelerindeki yerleşim yerlerine olmakla beraber daha sonraki süreçlerde ülke geneline yayılmıştır. 2011 yılında başlayan göçler ile gelen bireylerin ülke içerisinde yerleşip yeni hayat düzenlerine geçmeleri ile Türkiye içerisinde de ekonomik, siyasi, kültürel, sosyal ve güvenlik

sorunlarının oluşmasına da zemin hazırlamıştır. Yüksek oranlı bir nüfus yoğunluğunun göçüne maruz kalan bölgelerin hem bireysel hem de toplumsal yapı olarak hızlı bir sosyal değişime girdiği düşünülmele beraber, yapılan göç ile beraber yaşanan sorunlar karşısında bireylerin ve toplumun sığınmacılara olan algılarının büyük oranda değiştiği ve siyasi ve politik gelişimler açısından da önemli yer teşkil ettiği söylenebilir.

Yapılan bu çalışma, göçle gelen sığınmacıların uzun süredir bu bölgelerde yaşamalarından kaynaklı olarak istihdam ve barınma ihtiyaçlarını gidererek ekonomik ve toplumsal bir yapı oluşturmaları, yerli-yabancı evlenmeler ile yeni kurulan aile bağlarının oluşturulması, savaştan kaynaklı sorunların kısa vadede çözümlenemeyeceği gerçekliğinden kaynaklı olarak geri dönüşlerin olmayacağı ihtimalinin yerli halk tarafından nasıl karşılandığını göstermektedir. Ayrıca bu çalışma ile halkın mevcut durumlardan dolayı Suriyelilere olan algısı üzerinden gelecekte yaşanabilecek göçlerin planlanması ve göçle gelen bireylerin entegre çalışmalarının nasıl yapılması gerektiğine ilişkin yetkililere ve sivil toplum kuruluşlarına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Çalışma kapsamında görüşlerine başvuruolan Batmanlıların Suriyeli sığınmacılara yönelik algılarının doğru ölçülmesi, siyasi otoritelerin sosyal ve siyasal politikaları oluşturma, geliştirme ve uygulamaları konusunda yardımcı olacağını öngörülmektedir.

Türkiye'nin son yıllarda karşılaştığı ve tarihinde bu denli geniş ve büyük boyutta gözlemlenmeyen nüfus hareketliliği karşısında yapılacak bu bilimsel çalışma, Türkiye'nin göçmen politikalarını düzenleme, sığınmacı ve mülteci kavramlarını gündeme alarak daha geniş kapsamlı hukuksal alt yapı ile yeniden değerlendirmeler yapmasında yol gösterici toplumsal algıyı içermektedir.

Nitel olarak yapılan ve yerel halkın Suriyeli sığınmacılara yönelik oluşan ekonomik, sosyo-kültürel, siyasal ve güvenlik algılarını betimleyen bu çalışmanın uluslararası kuruluşlar, ulusal resmi kurumlar, sivil toplum kuruluşları gibi yapılara kaynak olacağı düşünüldüğünden önem arz ettiği söylenebilir.

4. Sayıtlar

Araştırma şu sayıtlara dayalı olarak gerçekleştirilmiştir:

- I. Çalışmaya katılan bireylerin ölçeği yanıtlarken görüşlerini içtenlikle belirttiği düşünülmektedir.
- II. Çalışmaya katılan ölçeğin uygulamasına gönüllü olarak katılmışlardır.
- III. Seçilen örneklem grubunun evreni temsil edebilecek nicelikte olduğu düşünülmektedir.
- IV. Kullanılan ölçme araçlarının geçerli ve güvenilir olduğu varsayılmaktadır.

5. Kapsam ve Sınırlılıklar

Sosyal bilimlerdeki çalışmaların çok boyutlu olduğu ve farklı disiplinlerle de çok ilişkili olduğu bilindiğinden araştırmamızın konu, problem ve örneklem açısından sınırlandırılması düşünülmüştür. Araştırmamızda yapmış olduğumuz sınırlılıklarla; güncel verilere ulaşılması hedeflenmiş, mevcut dinamiklerin genel geçer boyutlarının değerlendirmesi sağlanmaya çalışılmıştır. Bu kapsamda aşağıda yer alan sınırlamalara gidilmiştir.

- I. Mekansal olarak Batman'da ikamet eden bireylere yapılan anketlerle sınırlandırılması sağlanmıştır.
- II. Nitel verilerle yapılan çalışmada, veri toplama aracındaki maddeler ile sınırlama yapılmıştır.
- III. Farklı ekonomik gelir düzeyi, yaş aralığı, mesleki faaliyete alanı, yerleşim yeri ve cinsiyeti olan bireylerin çalışmaya dahil edilmesi ile genel bir varsayıma varılması amaçlanmıştır.
- IV. Araştırma katılımcıların veri toplama araçlarına verdikleri cevaplarla sınırlıdır. Bu nedenlerle araştırma sonuçları yukarıda verilen sınırlılıklar dikkate alınarak genellenmelidir.

6. Tanımsal Çerçeve:

Göç: Göç (Migration), insanlığın yaratılışından itibaren var olmuş ve sürekliliğini sağlamış bir olgudur. Süregelen bu olguya değişik tanımlamalar yapmak mümkündür. Genel olarak coğrafi mekân değişikliği ile toplumlarda siyasi, sosyal, ekonomik, sosyal ve kültürel değişimler yaratan nüfus hareketi olarak tanımlanabilir (Özer, 2004:11).

Suriyeli Sığınmacılar: Sığınmacı terimi; savaş, siyasi ve politik baskılar, çatışmalardan kaçarak başka ülkeye sığınmak zorunda kalmış olan bireylere verilen hukuki bir tanımdır (Başterzi, 2017:380). Başka bir tanımda ise; her birey aslında doğduğu ve büyüdüğü yaşamının koşulsuz kabulünü yaşamaktadır. Fakat para kazanma, yeni eğitim olanaklarına kavuşma, yeni ve yüksek bir kariyer hedefi, modern sosyal ilişkiler ile afetler, savaşlar ve baskılar sonucu bu bireylerin yer değiştirmesi ile gittikleri yerlerde edindikleri hukuki tanıma sığınmacı denmektedir (BBC, 2018).

Suriyeli sığınmacı ise; bu sebeplerden bir veya birçoğundan dolayı Suriye'den Türkiye'ye göç etmiş kişileri ifade etmektedir.

Suriyeli Sığınmacılara Yönelik Algılar: Batman'da yaşayan halkın Suriye'den Türkiye'ye göç etmiş sığınmacılara yönelik ekonomik, sosyo-kültürel, güvenlik ve siyasi algılarını tanımlamaktadır.

7. Semboller

- f Frekans
- N Örneklem Sayısı
- p Anlamlılık Derecesi
- Ss Standart Sapma
- X Aritmetik Ortalama
- Z Standartlandırılmış skor
- % Yüzde

BÖLÜM I

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu kısımda araştırma kapsamında literatür taraması yapılmış olup göç olgusu, göç il ilgili temel kavramlar, göç türleri, göçün nedenleri, göçün etkileri, göç teorileri, ulusal ve uluslararası hukukta sığınmacılar, dünyada - Türkiye’de - Batman’da göç konularına değinilerek, kuramsal olarak açıklanmıştır.

1.1. GÖÇ OLGUSU VE GÖÇ İLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR

Göç (migration), insanlığın yaratılışından itibaren var olmuş ve sürekliliğini sağlamış bir olgudur. Süregelen bu olguya değişik tanımlamalar yapmak mümkündür. Genel olarak coğrafi mekân değişikliği ile toplumlarda siyasi, sosyal, ekonomik, sosyal ve kültürel değişimler yaratan nüfus hareketi olarak tanımlanabilir (Özer, 2004:11). Göçün oluşmasında ilk koşul mekân değişikliğinin olmasıdır. Bu değişim farklı nedenlerden kaynaklı olmakla birlikte, yapılan bu hareketliliğin tekrar başladığı yere geri dönmesi durumunda da göç yapılmış sayılmaktadır (Sağlam, 2006:34). Tarih boyunca yaşanan bu mekânsal değişiklikler ekonomik fırsat eşitsizliğinden kaynaklanmadan olabileceği gibi, ekonomik baskılar, mevcut otoritenin sürgün politikası, iskanlar politikaları ve yaşanan darbeler sonucunda da olabilmektedir (Kaygalak, 2009:9).

Evrensel bir olgu olarak karşımıza çıkan göç kavramı sadece belli coğrafyalarda gözlemlenmemekle birlikte insanlığın yaşam sürdüğü her alanda ve mekânda oluşabilmektedir. Kültürel, siyasi, sosyal ve ekonomik nedenlerle yaşanan bu durum doğal olarak birçok bilim dalının inceleme alanına girmektedir. Bundan dolayı da göç olgusu hakkında çok farklı tanımlar yapılabilmektedir (Şen, 2014:233). Göç olgusunu ifade edebilecek birçok tanım bulunması ve birçok bilim dalının içerisinde yer alan göç olgusu, bireyden topluma, ulusal boyuttan uluslararası boyuta kadar çok geniş alanda yer edinmesinden dolayı Uluslararası Göç Örgütü (IOM) tarafından anlam karmaşasının önlenmesi adına Göç Terimleri Sözlüğü oluşturulmuştur (Adıgüzel,

2018:95-97). Bu sözlükte göç; uluslararası bir sınırdan geçmek veya ülke sınırları içerisinde yer değiştirmek eylemi olarak ifade etmektedir. Neden, zaman, süre veya yapısına bakılmaksızın bireylerin veya toplulukların nüfus hareketliliği olarak görülmektedir (Göç Terimleri Sözlüğü, 2009:1-70).

Türk Dil Kurumu (TDK) göçü; birey ve toplulukların siyasi, ekonomik veya toplumsal nedenlerden dolayı buldukları ülkeden farklı bir ülkeye, mevcut yerleşkelerinden başka bir yerleşim alanına gitme, taşınma, hicret etme, muhaceret olarak tanımlamıştır (TDK, 2022). Başka ifade ile göç; birey ve toplumların karar alarak bir bölgeden başka bir bölgeye belli bir zaman dilimi içerisinde geçme eylemidir (İçduygu, Sirkeci, 1999). Yapılan bu eylem doğulan yerlerden başka bir yere sürekli ve geçici olmakla birlikte dini, siyasi ve sosyo-kültürel sebeplerden kaynaklı olabilmektedir (Memiş ve Bülbül, 2014:5). Yiyecek arayışı olan bireylerin hareketlilikleri de göç olgusu kavramı ile açıklanmıştır (Martin, Abella ve Kuptsch, 2006:3).

Diğer bir tanımda göç; insanların yaşamlarının bir bölümü ya da tamamını sürdürecekleri yeni bir yere yerleşme, geçme, taşınma; mevcut köy, şehir veya ülkeden başka bir yere geçme gibi amaçlarla yapılan coğrafi hareketlilik olarak ifade edilmiştir (Akkayan, 1996:21). Dünya Göç Raporuna göre ise; Birleşmiş Milletlerce en az bir süreyle yapılan ve bir yerden başka bir yere gitme koşuluyla oluşan birey-toplum hareketliliği olarak ifade edilmiştir (World Migration Report, 2013:213).

Her canlı ve o canlının doğduğu yer arasında çok yakın ve anlamlı bir ilişki ağı mevcuttur. Bu canlılar arasında şüphesiz en önemli yerlerden bir tanesini insanlar oluşturmaktadır. İnsanlarında yaşamlarını oluşturmasında, gelişimlerini devam ettirmesinde ve hayatlarına yön vermesinde fiziki çevrenin yanında sosyal çevre de önemli bir yer tutmaktadır. Sosyoloji kurularından biri olan İbn-i Haldun'un da çevresel koşullarının önemine değinmiş ve yaşanılan mekânın toplumsal yapı için gerekliliğinden yola çıkarak asabiyet teorisini oluşturduğunu görmekteyiz. Göç kavramının da aslında mekânsal değişiklik olduğu bilinmekle birlikte (Güvenç, 1996:21), bu kavram içerisinde birçok kavram olmasının yanında, bu kavramın da oluşturduğu birçok olgu olduğu ifade edilebilir.

1.1.1. Göçmen

Göç olgusunun öznesi göç hareketini yapan birey yani göçmandir. Göçmen (migrant) TDK'ya (2018) göre; "Kendi ülkesinden ayrılarak yerleşmek için başka ülkeye giden (kimse, aile veya topluluk) muhacir" olarak ifade edilmektedir. Göçmen kavramı her ne kadar tüm dünyada karşılaşılan bir durumun kavramsal tanımı olsa da bu tanım Türk hukuku ile uluslararası literatürde farklılıklar taşımaktadır. Birleşmiş Milletler (BM) göçmen tanımında; "Sebepleri, gönüllü olup olmaması, göç yolları, düzenli veya düzensiz olması fark etmeksizin yabancı bir ülkede bir yıldan fazla ikamet eden birey" ifadeleri kullanmaktadır (Adıgüzel, 2018:5). Buna karşın Türk hukukunda 5543 Sayılı İskân Kanununun (İK) yer alan ifadeye göre; "Türk soyundan ve Türk kültürüne bağlı olup, yerleşmek amacıyla tek başına veya toplu halde Türkiye'ye gelip İskân Kanunu gereğince kabul olunanlardır" olarak tanımlanmıştır (İskân Kanunu 3/d). Aynı Kanununun 4. Maddesinde ise; "Türk soyundan ve Türk kültürüne bağlı olmayan yabancılar ile Türk soyundan ve Türk kültürüne bağlı bulunup da sınır dışı edilenler ve güvenlik bakımından Türkiye'ye gelmeleri uygun görülmeyenler göçmen olarak kabul edilmezler" ifadesi yer almaktadır (www.resmigazete.gov.tr, 2014). "Göçmenlerin İskân Kanunu uygulaması bakımından özel düzenlemeye tabi tutulmaları, onları Türk vatandaşlığına geçme olanaklarından dolayı ayrıcalıklı yabancı statüsüne sokmaktadır. Bu sebeple göçmenleri (muhacirleri), Türk vatandaşı olmaya oldukça yaklaşmış durumdaki yabancılar olarak tanımlamak yanlış olmayacaktır." (Aybay, 2004; Aktaran: Dulkadir, 2017:23).

Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK), başka bir ülkeye uzun süre giden ve yaşam şartlarını değiştirmek amacıyla bu taşınma işini gerçekleştiren bireylere göçmen tanımını kullanmaktadır (UN-DESA, 2013). Uluslararası Göç Örgütüne göre ise; uluslararası düzeyde genel geçer olan ve kabul görmüş göçmen tanımı olmamakla beraber "kişisel rahatlık" olarak ifade edilebilen ve hiçbir zorlamaya dayanmayan göç etme iradesi sonucunda oluşan durumdur (IOM, 2009).

Göçmen kavramı, mülteci ve sığınmacı kavramlarının aksine siyasi ve politik kaygılardan ziyade ekonomik kaygıların sonucunda ortaya çıkmakta ve bireylerin yaşam kalitelerini arttırma amacına dayanmaktadır. Göç eden bu bireyler istekleri doğrultusunda yaptıkları bu hareketlilik esnasında vatandaşı oldukları ülkenin hukuki ve siyasi

korumasından da yararlanmaya devam etmektedir. Dolayısıyla mülteci ve sığınmacıların insan hakları hukuku çevresinde sahip oldukları haklardan yararlanma şansları bulunmamaktadır (Çetin, 2017:14).

Göçmenlerin gittikleri ülke tarafından kabulü veya reddi gidilen ülkenin göç ve göçmen hukuku veya siyasi durumu ile durumdan ibarettir. Sığınmacı ve mültecilerde olan yaşamlar risk faktörleri bu göç grubundaki bireylerde olmadığından onların sahip oldukları haklardan da yararlanmaları söz konusu olamaz. Göçmenlerin söz konusu haklardan yararlanmaları için kendilerini bu durumdaki bireyler olarak gösterme çabaları iltica hukukunun zayıflamasına ve zarar görmesine neden olduğu söylenebilir (Çetin, 2017:15).

1.1.1.1. Serbest Göçmen

Serbest göçmen 5543 Sayılı İskân Kanununun 3/e maddesine göre; “Türk soyundan ve Türk kültürüne bağlı olup, yerleşmek amacıyla tek başına veya toplu halde Türkiye’ye gelip, Devlet eliyle iskân edilmelerini istememek şartıyla yurda kabul edilenlerdir” olarak ifade edilmektedir. Yine aynı Kanunun 6/1 maddesine göre bu kişiler mevzuat hükümleri göz önünde bulundurularak, Cumhurbaşkanı tarafından verilen karar doğrultusunda İçişleri Bakanlığınca “serbest göçmen” şeklinde kabul tanımlanmaktadır (www.resmigazete.gov.tr, 2016).

1.1.1.2. Transit Göçmen

Transit göç terimi, AB ülkeleri tarafından 1990 yıllarda söylenmeye başlanan ve kendilerine komşu olan ülkelere gelen istemedikleri göçmenler için kullanılmış oldukları bir söylem olduğu ifade edilebilir (Ivakhniouk, 2004:20-40). Transit göçün hareketliliğine katılan bireylere de transit göçmen denmiştir. Ayrıca bu dönemden sonra Türkiye gibi transit ülke olarak gördükleri diğer ülkelere gelen göçleri önlemek için AB ülkelerinin çeşitli önlemler aldığı görülmekle birlikte, yapılan çalışmalarında transit göçmenlik kavramının kullanımını arttırdığı söylenebilir (Topcuoğlu, 2016:2-5).

Transit göçe maruz kalan göçmenlerin; baskılar, sürekli olarak değişen koşullar, belirlenen amaçlardaki değişiklikler doğrultusunda hareket ettikleri söylenebilir. Transit göç ve transit göçmen kavramı ise günümüzde genel olarak ABD ve AB ülkelerine yapılan ve genelde istenmeyen göç olarak görülen politik bir kavramdır (Düvell, 2008:2-3). Transit göçün evrensel bir tanımı olmamakla birlikte genelde düzensiz göçün alt kategorisi olarak da ifade edilebilmektedir. Birleşmiş Milletler (BM) tanımına göre; hedeflenen ülkeye gitmede kullanılan ara ülkeyi geçici olarak kullanma işlemine transit göç ve bu göçe katılanlara da transit göçmen denilmektedir (UNECE, 2012). Başka bir tanımda ise; bir ülkede kalma amacı dışında olan ve bulunulan ülkeyi hedeflenen ülkeye geçişte kullanan kişilere transit göçmen denilmektedir (Akıncı vd., 2015:64). Birçok Suriyeli de AB ülkelerine geçme hedefiyle Türkiye'ye gelmiştir. 2000'li yıllara kadar transit olarak görülen Türkiye, istihdam sağlamaya elverişli olması, Suriyelilerle sosyo-kültürel benzerlikler taşıması ve güvenlik kaygılarında yaşanan azalmalar neticesinde transit göçmenlerin ilgisini çekmiş ve transit göçmenlerin burada kalıcı olarak kalmasına vesile olmuştur (Güçer vd., 2013:25)

1.1.2. Mülteci

Mülteci kavramına ilişkin farklı tanımlar olmakla birlikte BMMYK'ya göre mülteci; "ırkı, dini, milliyeti, belli bir sosyal gruba mensubiyeti veya siyasi düşünceleri nedeniyle zulüm göreceği konusunda haklı bir korku taşıyan ve bu yüzden ülkesinden ayrılan ve korkusu nedeniyle geri dönmeyen veya dönmek istemeyen kişidir." Hedeflenen ülkeye giden kişilere sığınmacı derken, bu ülkeye kabul edilenlere ise mülteci denmektedir (Işık, 2015:2). Cenevre'de 28.07.1951 tarihli "Mültecilerin Hukuki Durumuna Dair Sözleşme'nin Onaylanması Hakkında Kanun" 29.08.1961 tarihinde kabul edilmekle birlikte, Türkiye bu sözleşmeyi 24.08.1951 tarihinde imzalamış ve 29.08.1961 tarihinde de ihtirazla onaylamıştır (<http://www.gam.gov.tr>). 2. Maddede de belirtildiği üzere; "Bu sözleşmenin hiçbir hükmü, mülteciye Türkiye'de Türk uyruklu kimselerin haklarından fazlasını sağladığı şeklinde yorumlanamaz" denmiştir (Akıncı vd., 2015:65). 1967 yılında Türkiye tarafından imzalanan "Mültecilerin Hukuki Statüsüne Dair Protokol" kapsamında, Cenevre Sözleşmesiyle belirlenen sınırlama ilkesi gereği ve 2014 tarih ile 6458 Sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununda da (YUKK) belirtildiği üzere, sadece Avrupa ülkelerinden gelen sığınmacılar ülkemizde

mülteci olarak belirlenmiştir (<http://www.resmigazete.gov.tr>, 2016). Cartagena Bildirisi ile 1984 yılında yeniden tanımlanan mültecilik kavramı; dış saldırılar, insan haklarına yönelik ihlaller, geniş kapsamlı şiddet ve iç çatışmalardan dolayı kendilerini güvende hissetmeyerek başka ülkelere gitmek zorunda kalan kişiler için kullanılmaya başlanmıştır (http://madde14.org/index.php?title=Cartagena_M%C3%BClteciler_Bildirisi). Her ne kadar Suriye’den gelen bireylerin göç etme sebebi kendi ülkelerindeki iç karışıklık, savaşlar, baskılar, hak ihlalleri olarak görülse de Türkiye’nin taraf olduğu anlaşmalar gereği Suriye’den ülkemize göç olan bu bireylere “Suriyeli Mülteci” demenin yanlış olduğu görülmektedir.

1.1.3. Sığınmacı

Sığınmacı kavramı genel olarak mülteci kavramı ile karıştırılmakta hatta bazen aynı anlamda kullanılmaktadır. Aslında farklı anlamları ve tanımları olan bu kavramlardan sığınmacı kavramının genel olarak, henüz mülteci statüsü almamış kişiler için kullanılan bir terim olduğu söylenebilir. BMMYK sığınmacıları, “kendi ülkesini terk ederek ikinci bir ülkeye gidip uluslararası koruma talep eden ancak mülteci statüsü kazanmaya henüz uygun bulunmayan kişi” olarak ifade etmektedir (Mülteci-Der, 2010:20). TDK’ya göre ise sığınmacı ve mülteci kavramları aynı anlamı ifade etmektedir ve bu yüzden aynı anlamda kullanılmıştır. Ayrıca medya organlarında da sığınmacı, mülteci ve göçmen kavramlarının aynı anlamda kullanılması da bu durum kaynaklı olduğu düşünülmektedir (Çakran ve Eren, 2017:22).

Başka bir tanımda ise sığınmacı; iltica başvuru yapmış fakat gittikleri ülkenin ilgili birimleri tarafından haklarında henüz mülteci kararı verilmeyen bireyler olarak ifade edilmiştir (<http://www.turkiyehukuk.org/multeci-nedir/>). Sığınmacı terimi; savaş, siyasi ve politik baskılar, çatışmalardan kaçarak başka ülkeye sığınmak zorunda kalmış olan bireylere verilen hukuki bir tanımdır (Başterzi, 2017:380) Sığınmacı temel olarak uluslararası statüye sahip değildir. Fakat İnsan Hakları Evrensel Bildirisindeki madde 41’de ifade edilen “Herkesin zulüm karşısında başka ülkelere sığınmacı ve bu ülkelere sığınmacı işlemi görme hakkı vardır” ilkesi gereği işlemler yapılabilmektedir (Topkaya ve Akdağ, 2016:700). Ayrıca iltica için başvuru yapmış olan ve bekleyen sığınmacıların, mültecilere sunulan non-refoulement (geri göndermeme) ilkesi gereği temel hakları ve

sahip oldukları özgürlükleri de korunmalıdır. Başvuru sonucunun tamamlanıp mülteci olarak kabul gören bireylere ilişkin durumu açıklamak ise başvuruyu kabul eden devletin sorumluluğundadır (Kılıç, 2010:214).

Cenevre Sözleşmesinde açıklanmayan ve herhangi bir tanım getirilmeyen sığınmacı kavramı ile ilgili 1959 yılında il çalışmalar yapılmış ve 14.12.1967 yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda “Birleşmiş Milletler Ülkesel Sığınma Bildirisi” (United Nations Declaration on Territorial Asylum) kabul görmüştür. Böylelikle sığınma ve sığınmacı kavramlarından bahsedilen ilk uluslararası bildiri olmuştur (Uzun, 2015; Aktaran: Dulkadir, 2017:23). Türkiye’de sığınmacı teriminin yasal bir karşılığı olmamakla birlikte Türkiye’ye sığınan tüm bireylere yasa statülerine bakılmaksızın sığınmacı denmektedir. Bu sebepten ötürü de tez çalışmasında da ülkelerindeki iç savaştan kaçmış ve Türkiye’ye sığınmış bireyler için “Suriyeli Sığınmacı” denmiştir.

1.2. GÖÇ TÜRLERİ

Bireyler ve topluluklar kendi iradelerince yer değişiklikleri yapabileceği gibi dış baskılar, zorunu sebeplerle de göç etmek zorunda kalabilmektedir. Yapılan bu göçler bir plan dahilinde ve düzenli olabileceği gibi düzensiz şekilde de olmaktadır. Göç eylemine sebep olan durumun varlığı göçlerin süresini etkilediği de söylenebilir. Ayrıca göçe sebep olan konu eğer insan yaşamını etkiliyorsa ve güvenlik kaygılarını arttırıyorsa yaşanan göçün etki alanı ve göçün mesafesinin arttığı da söylenebilir.

Yaşanan bu göçlerin göç yaşanan bölgede yansımaları da elbette ki farklı olmaktadır. Tıpkı afetten kaynaklanan göçün etkisi ile savaştan kaçan birey ve toplum göçlerinin yarattığı maddi, manevi, sosyo-kültürel etkilerin farklılığı gibi (Çobanoğlu, 1996: 12). Özellikle de mevcut yönetim anlayışının kurmuş olduğu baskı sonrası oluşan göçlerde ise göç edilen alanlarda daha fazla sosyal ve politik sorun oluştuğu söylenebilir (Frieze, 2012:5-8). Göçlerin, hem göç eden hem de göç edilen yerdeki bireyler üzerinde etkilerinin daha iyi anlaşılması için göçün türünün ve yaşanan göçün sebebinin bilinmesi önem arz etmektedir. Bundan dolayı da göç türlerinin açıklanması ihtiyacı duyulmuştur.

1.2.1. Oluş Şekillerine Göre

Göçler ülkeler tarafından belli bir dahilinde ve kontrollü bir şekilde takip edilip denetlenebildiği gibi bazı göç akımlarını denetleme ve takip edebilme imkanını elinde bulunduramazlar. Bu durum, yaşanan göçlerin oluş şekillerine göre düzenli ve düzensiz olarak gerçekleştiği şeklinde ifade edilebilir.

1.2.1.1. Düzenli Göç

Yasal düzenlemeler ile kayıtlara dahil edilen ve göç eden bireylere ilişki gerekli takip işlemlerinin kayıtlanmasının yapılmasına dayalı olan göç türlerine düzenli göç denilmektedir. Bu tür göçlerde ülkeye giriş çıkış kontrolleri devlet eliyle yapılmakta ve yaşanan bu durum ulusal veya uluslararası bir sorun teşkil etmemektedir (Atasü Topçuoğlu, 2016:9).

Başka bir ifade ile düzenli göç; bireylerin kendi ülkelerinden farklı bir ülkeye giderken veya başka bir ülkeye gidişte transit geçiş noktası olarak kullandıkları ülkenin yasal mevzuatı dahilinde o ülkede kısa zamanlı kalması durumudur. Düzenli göçün Türkiye’de özellikle 2000’li yıllarla beraber arttığı gözlemlenmiştir. Yaşanan bu göçlerin de özellikle sahil kesimlerine doğru olduğu ve bu göçteki bireylerin çoğunluğunu ise farklı ülkelerden gelen emeklilerin oluşturduğu söylenebilir (<http://www.gocmenidareleri.com/goc-cesitleri/duzenli-goc>). Türkiye’de belirli izinlerle ve düzenli göç ile gelen bireyler, mevcut yasal sürelerinden sonra ülkeden ayrılmaması durumunda düzensiz göçmen statüsünde değerlendirilir. Türkiye’ye düzenli göçmen olarak gelip düzensiz göçmen durumuna geçen bireylerin de en fazla Suriye ve Irak vatandaşı olduğu bilinmektedir (Dış Göç Politikası Özel İhtisas Komisyonu Raporu-43).

1.2.1.2. Düzensiz Göç

Türkiye Göç İdaresi Başkanlığı (TGİB) düzensiz göçü; bir ülkeye yasal olmayan yollardan girmek, bir ülkenin belirlediği yasal düzenlemeler içerisinde olmayan bir şekilde kalmak veya yasal yolları kullanarak girilen ülkeden belirlenen yasal zaman zarfında o ülkeyi terk etmemek olarak ifade etmiştir. Ayrıca o ülke vatandaşı olan

bireylerinde yasal olmayan şekilde ülke dışına çıkması düzensiz göç olarak kabul edilmektedir (<https://www.goc.gov.tr/duzensiz-goc-hakkinda>). Göç terimleri sözlüğünde ise; “Gönderen, transit ve alıcı ülkelerin düzenleme normlarının dışında gerçekleşen hareketler” olarak ifade edilmiştir. Genel bir tanım olmamakla beraber, bir ülkeye yasadışı yolla girmek olarak nitelendirilmiştir. Ayrıca ülkeye giriş yapan kişinin gerekli izin ve belge sahibi olmaması, sınır geçişlerindeki yasal düzenlemelere uyulmaması veya ülkeden çıkarken sahip olunması gereken idari koşullardan yoksun olunması da düzensiz göçün oluşmasına neden olduğu söylenebilir (IOM, 2009:15).

Yasal olmayan bir şekilde ülkesini terk eden veya bir ülkede yasal olmayan şekilde kalmayı ifade eden düzensiz göçün oluşmasında bazen dikkatsizlik etkili olurken, çoğu zaman keyfi ve istemli davranışlar ön plana çıkmaktadır. Ülkelerin uyguladıkları yasal mevzuatlar ve yenilenen vize uygulamaları da bireylerin düzensiz göçün bir parçası olarak görülmesine neden olduğu söylenebilir (UAÖ, 2009:6). Düzensiz göç farklı şekillerde meydana geldiği söylenebilir. Bunlar; 1-Yasal olmayan bir yolla başka bir ülkeye girmek, 2-Sahte belge yaparak başka bir ülkeye girmek, 3-Yasal yollarla girilen ülkeden o ülkenin belirlediği yasal süreler içerisinde çıkmamak olarak da söylenebilir (Demir ve Erdal, 2010:35).

Bir ülkeden başka bir ülkeye düzensiz göç ile gelen veya giden bireyler uluslararası hukuk seviyesinde sorun yaratmamakla birlikte, düzensiz göç ettikleri ülkelerin kültürel, ekonomik, sosyal ve politik yapısına etki etmektedirler (Jordan ve Düvell, 2003). Türkiye de sahip olduğu konum itibari ile özellikle son yıllarda çok fazla düzensiz göçün yaşandığı ülke konuma gelmiştir. Ortadoğu başta olmak üzere, Afrika ve Asya da yaşanan krizlerden dolayı en fazla düzensiz göç merkezin Türkiye olduğu söylenebilir (Dış Göç Politikası Özel İhtisas Komisyonu Raporu-43). Son yıllarda komşu ülkelerde yaşanan savaşlar düzensiz göçleri arttırmak beraber ülke içerisinde politik krizleri tetiklediği de söylenebilir. Ayrıca yaşanan bu düzensiz göçlerin ekonomik ve güvenlik kaygılarını arttırdığı düşünülmektedir.

İnsanlık tarihinin her evresinde yaşanan göçlerin en yoğun yaşandığı dönem sanayileşme dönemidir. İş olanaklarındaki artışlar insanların kırsaldan kentlere, az gelişmiş ülkelere daha çok gelişmiş ülkelere göçünü hızlandırmıştır. Günümüzde de

çok farklı sebeplerle yaşanan göçler olmakla birlikte, yaşanan bu göçler de temelde sanayi toplumunun olgusu olarak toplumun diğer bireylerine sunulur (Akgür, 1997:42)

1.2.1.3. İç Göç

İç göç genel tanım itibarıyla, bir ülkenin kendi sınırları içinde yapılan nüfus hareketleri olarak tanımlanmaktadır. Ülke içerisinde yaşanan bu nüfus hareketliliği kırsaldan kente olabileceği gibi bir ilden başka ile de olabilmektedir. Yaşanan bu hareketlilik ülke içerisindeki mevcut nüfus yoğunluğunu etkilemezken, göç yapılan yerleşim yerlerindeki göç nüfusunun artmasına neden olmaktadır (Sayın ve ark., 2016:1-13). Göç ile ilgili farklı tezler olmakla beraber genel olarak ekonomik nedenlerin göç hareketlerini tetiklediği varsayımı ön plana çıkmaktadır. Singer Prebish (Taşçı ve Erçakar, 2016) teorisine göre; tarım sektöründe yaşanan göçler uzun dönemde tarım dışı ticaretin daha fazla gelişmesinden dolayı azalmaktadır denilirken, Lewis tarafından ortaya atılan teoride ise; tarım ve sanayi göçünde yaşanan göç yoğunluğu, geleneksel olan tarım göçünden modern olan sanayi göçüne geçiş yapmıştır denilmektedir (Kandemir, 2011).

İç göçlerin yaşanması dünyadaki birçok ülkede etkisini gösterirken, Türkiye’de 1950 yıllarında kapitalizm etkisiyle hızlı bir ilerleme gösteren sanayileşme, tarımda makineleşme, kırsalda oluşan nüfus yoğunluğunun oluşturduğu dengesizlik ve daha fazla ekonomik refaha ulaşma isteği iç göçleri arttırdığı söylenebilir (Özer, 2004:24). Türkiye’de yaşanan iç göçler diğer ülkelerdeki iç göçlerle benzer özellik göstermekle birlikte genel olarak mevsimlik ve emek göçleri şeklinde olmaktadır (Koçak ve Terzi, 2012:169-172).

➤ Mevsimlik Göçler

Genel olarak yılın belirli sürelerini başka yerleşim alanlarında geçirme olarak tanımlanan mevsimlik göçte amaç sadece çalışmak değildir. İş için gidilen kısa süreli ülke içi seyahatler, tatiller, kısa süreli geziler, yayla mevsiminde bireylerin veya toplulukların yaylaya dönemselsel olarak yaptıkları göçler de mevsimsel göçler olarak ifade edilebilir. Mevsimsel göçlerde de diğer göç türleri gibi göç süresinden ziyade göçün niteliği, göçü

gerçekleştirenlerin göç edilen yerdeki bireylerle ekonomik, sosyal ve kültürel etkileşimleri önemli yer tutmaktadır (Sağlam, 2006:34).

➤ Emek Göçleri

Devlet kadroları veya diğer istihdam kadrolarında görev yapan bireylerin atanmaları ya da iş kurmak amacıyla yapılan göçlere ise emek göçleri denilmektedir. Yapılan bu göçler uzun bir zaman zarfına yayılabildiği gibi iş imkanlarında yaşanan değişimler kısa süreli ve sürekli emek göçlerini de oluşturabilmektedir. Emek göçleri içerisinde yer alan iş göçlerinde, belli bölgelerdeki iş olanaklarının artması oraya yapılan emek göçü nüfus yoğunluğunu arttırdığı da söylenebilir (Dedeoğlu, 2011).

1.2.1.4. Dış Göç

İç göçlerin aksine dış göçler ülke dışına yapılan göçler olarak ifade edilebilir. Dış göçlerde iç göçler gibi istemli ve istemsiz olabilmektedir. Ülke içinde yaşanan savaşlar, siyasi ve politik baskılar, şiddet olaylar, ekonomik sıkıntılar, doğal afetlerden kaynaklı olarak yaşanan yaşam standartlarındaki düşmeler insanları dış göçe zorlamaktadır. Yaşanan bu göçlerin rotasını da özellikle son yıllarda yaygınlaşan bilişim çağının etkili olduğu söylenebilir (Şahin, 2010:57). Dış göç ülke dışına yapıldığından, ülke içerisinde nitel bir nüfus yoğunluğu değişimi olduğunu söylemek mümkündür. Dış göçler de iç göçlere benzer olarak, kısa ve uzun zaman dilimine yayılabilir. Ayrıca dış göçte yaşanan birey kaybı bireyin mesleki tecrübesi, deneyimi ve kalifiye olup olmamasına göre gidilen ülkeye göre kazanç sağlama olasılığı mevcuttur (Günay vd., 2017:44). Dış göç çalışmalarında yer alan “uluslararası göç” kavramı da dış göç kavramı ile benzerlik göstermekle birlikte esasen bireylerin ekonomik koşullarını düzeltme amacıyla kendi ülkelerinden ayrılarak başka bir ülkeye göç etmesi olarak karşımıza çıkmaktadır. Uluslararası göçte iki veya daha fazla ülkenin aynı anda etkilenmesi söz konusu olabilmektedir (Göç ve Uyum Raporu, 2018:240). Dış göçler beyin göçleri, işçi göçleri ve mübadele göçleri olarak sınıflandırılabilir.

➤ **Beyin Göçü**

Bir ülkede yaşayan eğitimli ve donanımlı bireylerin başka bir ülkeye olan göçüne beyin göçü denilmektedir. Beyin göçünün en temel unsuru olarak göç alan ülkenin sunmuş olduğu maddi olanaklar karşımıza çıkmaktadır. Özellikle ekonomik refah seviyesi yetersiz ve az gelişmiş ülkelere gelişmiş olan ülkelere yapılan bu göçler diğer ülkelerin daha da geride kalmasına zemin hazırlamaktadır (Kaya, 2003:1). Beyin göçünün gelişmiş iki ülke arasında da olduğu bilinmekle birlikte bu tür göç olaylarında ülkelerin çok az etkilendiği söylenebilir. Beyin göçünün özellikle mühendislik, tıp ve bilim alanlarını içine alan mesleklerde olduğu görülmektedir (Kaya, 2008:149-166).

➤ **İşçi Göçü**

Ülke içinde ve ülke dışına doğru olabilecek işçi göçlerinde, bireylerin yetenekleri ve ilgi alanlarını kapsayan alanlarda çalışma amacıyla yaşadığı yeri terk etmesi olarak ifade edilebilir. İşçi göçlerinin temel sebebi işsizlik olarak karşımıza çıkmaktadır (Abadan-Unat ve diğerleri, 1975:28). 1960 yılında yıkılan Avrupa ekonomisi yeniden toparlanmak amacıyla diğer ülkelere işçi talep etmiştir. 1980 yılına kadar yoğun bir işçi göçünün yaşandığı Avrupa'ya, özellikle altyapı, ulaşım, inşaat sektörlerinde işçi alımı yapmıştır. Avrupa'nın hedeflerine ulaşmanın akabinde Arap yarımadasına doğru oluşan bu göçlerin 1990 yılından itibaren Rusya'ya doğru ivme kazandığı görülmektedir (Alper, 2005:33).

Türkiye ise; 1960'larda, başta Almanya olmak üzere yurt dışına yapılan göçleri destekleyici çalışmalar yapmıştır. Sanayi alanında yaşanan daralma ve olumsuz ekonomik maliyetlerin varlığından kaynaklı sorunların yarattığı buhrandan kurtulmak, dışarıya işçi personel göndererek eğitimli olmaları hedeflenmiş ve sanayileşme alanında yapılacak yeni çalışmalar için hazır iş gücü oluşturmak istenmiştir (Abadan Unat ve diğerleri, (1975:30).

➤ **Mübadele Göçü**

Değiş-tokuş anlamına gelen mübadele olgusu göç ile birlikte anıldığında, bir anlaşma kuralları çerçevesinde ve farklı ülkeler arasında yapılan nüfus değişikliği olarak karşımıza çıkmaktadır. Göçe katılan bireylerin mübadil olarak isimlendirildiği bu göçün en güzel örneği, Lozan Antlaşması sonrasında Türkiye ve Yunanistan'ın karşılık olarak gerçekleştirdikleri nüfus hareketliliğidir (Çobanoğlu, 2011).

Mübadele göçleri sık olarak karşımıza çıkmayan ve zorunlu olan göç türlerindedir. Mübadele göçlerine genellikle savaş sonrası dönemlerde karşılaşılmaktadır. Mübadele göçüne maruz kalan bireylerin zorunlu bir şekilde doğdukları yerden alıkonması ayrıca değişik bireysel ve toplumsal travmaları tetiklediği de söylenebilir (Koçak ve Terzi, 2012:175).

1.2.2. Göçün Yoğunluğuna Göre

Göç olayı kimi zaman sadece bireysel olabilmekle birlikte çoğu zaman geniş toplulukların hareketiyle oluşturmaktadır. Bireysel göçlerde genel olarak özel durumlar mevcutken toplu göçlerde toplumu büyük çoğunluğunu etkileyen durumların varlığı söz konusudur.

1.2.2.1. Bireysel Göç

Bireysel göç; bireyin dini, siyasi, politik ve ekonomik herhangi bir veya birçok sebeple yer değiştirme eylemini gerçekleştirmesi olarak tanımlanabilir. Bu göçle beraber hem göç edilen hem de göç alan yerde ciddi bir nüfus yoğunluğu değişimi olmadığından bu göçün kitlesel problemleri tetiklemeyeceği düşünülmektedir (Turna, 2013:131).

1.2.2.2. Toplu Göç

Toplu göç (mass migration) ise; bireylerin yerleşkelerinde yaşadıkları ekonomik, siyasi, politik, kültürel vb. sorunlardan dolayı gruplar halinde terk etmeleri olarak ifade edilebilir. Toplu göçler genel olarak sorunlardan kaçan birey eylemleri olarak karşımıza çıkmasına rağmen, son yüzyıldaki teknolojik gelişmelerde yaşanan ivmeler bireylerin gelişmiş ve ekonomik refaha ulaşmış yerleşim alanlarına toplu olarak göç etmelerinin

önünü açmıştır (Çağlayan, 2006:76). Suriye’de 2011 yaşanan gelişmeler neticesinde özellikle Türkiye topraklarına yapılan göçler toplu göçün en yeni örneği olarak karşımıza çıkmaktadır (Göç ve Uyum Raporu, 2018:248).

1.2.3. Göçün Süresine Göre

Göçler göç edilen yerleşim yerlerinde geçen süreler göz önüne alındığında geçici ve sürekli göçler olarak karşımıza çıkmaktadır.

1.2.3.1. Geçici Göç

Geçici göçler genel olarak kısa bir süre zarfına yayılan ve genel olarak geri dönüşü olan göçlerdir. Bu göçler günlük, haftalık ve aylık olabildiği gibi mevsimlik veya yıllık olarak gerçekleşebilmektedir. Bireylerin tatil için yerleşim yerlerinden ayrılmaları, tarım ve hayvancılık için mevsimsel olarak yapılan göçler, doğal afet kaynaklı göçler bu göç türüne örnek olarak gösterilebilir. Geçici göçlerde ülke içerisindeki mevcut nüfus yoğunluğunda değişme gözlemlenmezken göç edilen yerleşim alanlarında ekonomik faydalar veya sıkıntılar oluşturabilmektedir (Mutluer, 2003:10).

1.2.3.2. Kalıcı Göç

Yaşanılan yerlerdeki sosyal, politik baskılar, ekonomik sorunlar veya doğal sebeplerden ötürü bireylerin yerleşim alanlarından başka yerleşim alanlarına göç etmesi ve buralara kalıcı olarak yerleşmelerine kalıcı göç denmektedir. Kalıcı göç kimi çalışmalarda kesin göç olarak da ifade edilmekle birlikte, Avrupa’nın işgücü ihtiyacının giderilmesi amacıyla Türkiye’den gidip oraya yerleşen bireyler bu göçmen grubuna örnek olarak gösterilebilir (Topalakçı, 2019:22).

1.2.4. Göç Eden Bireylerin İradesine Göre

İnsanlık tarihinin başlangıcından beri göçlerin yaşandığı bilinmektedir. Yaşanılan göçler kimi zaman kendi iradeleri kimi zaman ise irade dışındaki bir sebepten ötürü

olmuştur. İrade dışında yaşanan göçlerde ise savaşların yaşanması, siyasi ve politik baskılar ile doğa olaylarının etkili olduğu düşünülmektedir. İnsanların göç etmesine sebep olan eylemler farklılık göstermesine karşın devletlerin özverili davranması ile bu göçlerin azaltılabileceği ve hatta durdurulabileceği söylenebilir (Tekeli, 2010:141)

1.2.4.1. Gönüllü Göç

Bireylerin istek ve özgür iradeleri çerçevesinde yer değiştirmesi, başka bir yere göç etmesine gönüllü göç denilmektedir. Gönüllü göçün oluşmasında, zorunlu göçün aksine çekici durumların varlığı söz konusudur. Bireyler eğitim, sağlık, kariyer planlaması, kültürel alan değişikliği, dini durumlar veya ekonomik refahlarını yükseltmek amacıyla bu göçe dahil olmaktadır (Gürel, 2001:141). Başka bir tanımda ise; bireylerin beklentilerini, arzularını ve isteklerini karşılamak amacıyla gerçekleştirdikleri yer hareketi olarak ifade edilmektedir. Bireyler bu göç ile daha fazla avantaja sahip olma hedefini taşımaktadırlar. Ayrıca gönüllü olarak yapılan göçlerde, gidilen ülkeler açısından daha az sorunlara sebebiyet verildiği de görülmektedir (Akıncı vd., 2015:75).

1.2.4.2. Zorunlu Göç (Forced Migration)

Devletin siyasi ve askeri argümanlarını kullanarak himayesindeki bireyleri göçe zorlaması olarak da tanımlanabilir. Bireyler bu göç tipinde tamamen plansız ve programsız olarak bu eylemi katılım göstermektedirler (Yılmaz, 2013:2). İrade dışı ve baskı unsurları kullanılarak yapılan, bireylerin evini ve mevcut yaşantı biçimlerini değiştirmek zorunda kaldıkları bu göç türünde farklı nedenler olabilmektedir (National Research Council (NRC), 1998:1). Savaşlar, göç hareketliliklerinin sebep olduğu göç dalgasının oluşumu, etnik baskılar, siyasi baskılar, doğal afetler ve ekonomik sıkıntılar bu nedenler arasında sayılabilmektedir (Akkayan, 1996:23). Günümüzde de pek çok araştırmanın çalışmasına konu olmuş olan zorunlu göç Petersen'e göre; göç eden bireylerin kendi iradelerini kullanamadan yapmak zorunda oldukları nüfus hareketliliğidir. Zorunlu göçe tabi olan bireylerin hareketliliği sonucu yeni bölgelerde istikrar sorunları ile güvenlik sorunlarının olduğu da bilinmektedir (Norwegian Refugee Council (NORC), 2002:3).

Zorunlu göçler üç farklı boyut altında değerlendirilebilir. Bunlar;

1. Devlet tarafından belirlenen amaçların gerçekleşmesinin sağlanması
2. Yaşanan doğal afetlerin getirmiş yaratmış olduğu sonuçlardan kaçınmak
3. Savaşların yıkıcılığının ardından yaşanan çevreye tekrardan adapte olmak olarak ifade edilebilir (Tekeli, 1990: 49)

Birleşmiş Milletler tarafından yayınlanan raporlara göre 1990 tarihinden itibaren yaklaşık 25 milyon insan savaş ve terör olayları sonrası göç etmek zorunda kalmıştır. Türkiye’de de XIX. yy ilk örneklerine rastladığımız zorunlu göçler Balkanlardan ve Kafkasya’dan olduğu söylenebilir (Kocacık, 1980:143). Cumhuriyet döneminde ise iç göçlerde zorunlu göçler yaşandığı gözlemlenmiştir. Özellikle terör olayları ve doğal afetlerin yıkıcı etkisiyle büyük göçler yaşanmış ve kırsaldan büyük kentlere yapılan bu göçler ciddi sosyolojik ve ekonomik sıkıntıları da beraberinde getirmiştir (Özer, 2004:24).

1.3. GÖÇÜN NEDENLERİ

Göçlerin yaşanmasında çeşitli sebeplerin varlığı etkili olmaktadır. Bireylerin kendi iradeleri veya zorlayıcı sebeplerden ötürü yaptıkları göçler bulunmakla beraber göç alan ülkelerinde bu göçlerle ilgili çalışmaları vardır. Ülkelere yapılan göçleri avantaja çevirmek isteyen ülkeler, bu göçe katılan bireyleri işgücü ihtiyacını karşılamak, birbirinden ayrı olan aile fertlerinin aile bütünlüğünü sağlamak veya insanı durum kaynaklı olaylarda bireyleri korumak amacıyla bu göçe izin vermektedirler (Cobb- Clark, 2003; akt. Bohon ve Conley, 2015:6). Göç olaylarının gerçekleşmesinde itici ve çekici nedenler olmakla beraber genel olarak göçün oluşmasında ekonomik, sosyal ve kültürel, siyasi ve politik, güvenlik ve çevresel faktörler gibi nedenlerin olduğu söylenebilir.

1.3.1. Ekonomik Nedenler

Göçün oluşmasında birçok faktör olmakla birlikte genel kanıya göre ekonomik sorunlar göçün oluşmasındaki temel unsurdur. Yapılan çalışmalarda cazibe merkezlerine daha fazla göçün yaşandığı görülmüştür. Yani bireyler, daha iyi yaşam koşullarına ulaşacaklarını düşündükleri yerleşim yerlerine göç etmektedir (Öztürk, 2011; Aktaran: Yaylagül, 2011:4). Göçün itici unsurlarına bakıldığında ise işsizliğin ön planda olduğu görülmektedir. İşsizliğin yaratmış olduğu yolsuzluk başta gençler olmak üzere göç dalgasının oluşmasının temel nedeni olmuştur (Kutal, 1992:66). Kırsal kesimlerde yaşanan kuraklık, iklim değişiklikleri ve modern tarımla birlikte gelişen makineleşme bireylerin iş bulmasını kısıtlamış ve kente göçleri hızlandırmıştır (Murat, 1996:319). Çekici unsurlar olarak da bakıldığında özellikle gelişmiş ve büyük şehirlerdeki iş olanaklarının fazlalığı, işgücü piyasasında oluşan ara eleman eksikliği de göçün oluşmasındaki ekonomik sebeplerin örneklerindedir (Es ve Ateş, 2004:218). İş kollarında yaşanan artış kişi başı geliri arttırdığı gibi, artan talepte arzı oluşturmakta ve bu durumda yine kentlerin cazibesini arttırmaktadır (Kaya, 2007:85-86).

Dünyanın her bölgesinde olduğu gibi Türkiye'ye de iç göçlerin başlıca nedeni ekonomik sebeplere dayanmaktadır. Özellikle cumhuriyet döneminde kırsaldan kente doğru yaşanan bu göçler ülke içerisinde de hem gelir dengesizliğini hem de bölgesel ekonomik kalkınma dengesizliğini oluşturduğu söylenebilir (Yamak ve Yamak, 1999:23-24).

1.3.2. Sosyal ve Kültürel Nedenler

Göçün oluşmasındaki diğer bir nedende sosyal ve kültürel faktörlerdir. Özellikle hızlı nüfus artışının istihdam, konut sorunu, güvenlik sorunları, ücretlerde düşüklük yarattığı bilinmektedir. Bilinçsiz göç ayrıca, bir eğitim veya yaşam standardı düşünen ailelerinde göç etmesine sebebiyet verdiği söylenebilir. Göçe neden sosyo-kültürel nedenler tarımdaki dönüşüm, sosyal yapıdaki değişim ve hızlı nüfus artışından kaynaklı olduğu ifade edilebilir. Tarımda yaşanan modernleşmeye paralel olarak tarımda insana olan ihtiyaç azalmış ve bu durum kırdan kente göçleri beraberinde getirmiştir. Ayrıca büyüyen ailelerin mevcut tarım arazilerini paylaşmalarını da tarımdan kopmayı

arttırmakla beraber sosyal yapının tarımla bağlarını zayıflatmış ve işgücüne yönelik göçü arttırmıştır (Mimarlar Odası, 1971:28-33).

Özellikle kırsal bölgelerde yaşanan kan davaları, husumetler, kız kaçırma olayları ve dini uyuşmazlıklar gibi sosyal yapı sorunları bireylerin göç etmesinde zorlayıcı sebepler oluşturmuştur. Eğitim sıkıntısı çekmiş olan bireylerin çocuklarına bu durumu yaşatmamak için yapmış oldukları göçte sosyal yapı kaynaklı olduğu söylenebilir. Diğer bir sosyal yapı etkeni olarak da deprem, sel, kuraklık gibi doğal afetleri örnek olarak gösterebiliriz (Taşçı, 2009:190)

Diğer bir etken olan hızlı nüfus artışının da, mevcut alanlardaki ekonomik istikrarı bozduğu, istihdam olanaklarını tükettiği ve buna karşın yeni göçleri tetiklediği söylenebilir. Özellikle tarım alanlarının ayrışması ve bireylere yetecek kadar alanın kalmaması göç ihtiyacını doğurduğu söylenebilir (Akgür, 1997:42).

1.3.3. Siyasi ve Politik Nedenler

Son yıllarında yaşanan göçlerin en büyük nedenlerinin başında ülkelerdeki siyasi ve politik nedenler gelmektedir. Ülke içlerinde yaşanan savaşlar o bölgede yaşanan hemen hemen tüm bireylerin göçünü zorunlu kılmıştır. Savaş dışında, ülkenin politik duruşundan kaynaklı olan işkenceler ve zulümlerde göç zemin hazırlamaktadır. Ülkelerde yaşanan iş karışıklı bireysel veya toplu göçleri hızlandırmakla beraber göç dalgasının oluşmasına da sebebiyet verebilmektedir (Günay vd., 2017:38). Türkiye'ye de Ortadoğu'da yaşanan savaşlar, iç karışıklı ve siyasi baskılarla son zamanlarda çok ciddi nüfus oranlı göç yaşandığı bilinmektedir. 2011 yılında başlayan Suriye savaşından kaçan sığınmacıların çoğunun Türkiye'ye göç ettiği bilinmekle beraber, ülke içerisindeki birçok ile dağılan bu göçmenlerin ülke içerisinde de siyasi ve politik sorunlar oluşturduğu düşünülmektedir.

1.3.4. Çevre ve İklim Kaynaklı Nedenler

Bireyler ile doğdukları ve yaşadıkları yerleşim yerleri arasında önemli bir etkileşim vardır. Canlıların yaşamları sürdürdükleri, geliştikleri, yuvalarını kurdukları ve

sosyalleştikleri sosyal ve fiziki çevre onların en önemli iletişim ağını oluşturmaktadır. Bu fiziki ve sosyal çevrede yaşanan sorunlar da doğal olarak bireylerin kendilerini daha huzurlu, mutlu ve güvende hissedecekleri alanlara göç etmesine sebebiyet vermektedir (Güvenç, 1996:21). İnsanlar hem kendileri hem de aile fertleri için, beden ve sosyal gereksinim kaynağı olan çevre seçiminde çok titiz davranırlar. Özellikle çocukları için en uygun çevresel koşulları oluşturmak için göç eğilimlerini sürekli olarak tekrarlayabilirler. Yapmakta oldukları iş kollarına uygun çevre olanaklarını öncelik olarak gören bireyler iklimsel unsurları da göz ardı etmezler (Ekici ve Tuncel, 2015:14-15)

1.4. GÖÇÜN ETKİLERİ

Göçün yaşanması sadece göç eden bireyi etkilememekle birlikte göçün yaşandığı yerleri, göçe tanık olanları ve göçün yaşandığı erdeki bireyler ile oradaki mevcut politikaları da etkilemektedir.

1.4.1. Devlet Yapısı Üzerindeki Etkiler

Genel olarak bakıldığında göç olaylarının devletlere hem riskler yarattığı hem de fırsatlar sunduğu görülmektedir. Ülkeye gelen göçler ile işgücünü karşılayacak birey sayısı artmakta, belli bir ekonomik gelir elde edilmekte ve işçilik maliyetlerinin düştüğü söylenebilmekteyken; güvenlik problemleri, siyasi ve toplumsal baskılar, eğitim sorunları, barınma sorunları, sağlık sorunları da artış göstermektedir. Özellikle kaçak olarak işçi çalıştırılması, vergisiz işletmelerin açılması, hırsızlık ve dolandırıcılık faaliyetlerin artması, gasp ve fuhuş oranlarındaki artışın devlet yapısı üzerinde ciddi baskılar oluşturulduğu düşünülmektedir. Plansız olarak ülkeye yapılan göçler sonucunda bazı illerde yaşanan toplumsal sorunlarda devlet yapısının zarar görmesine sebebiyet verdiği söylenebilir (Sayın ve Ark., 2016:9-10)

1.4.2. Toplum üzerindeki Etkiler

Göç olayları; ekonomik, politik, toplumsal ve kültürel birçok sorunları beraberinde getirmekle birlikte en fazla toplumsal alanda sorunlar yarattığı görülmektedir. Göç ile

gelen bireylerin toplumsal yaşantıları, konuşma şekilleri, davranışları, giyim tarzları, dini yaşantıları ve evlilik hayatları gibi durumlar göç edilen yerdeki toplumlarda sorunların oluşmasına neden olabilmektedir. Türkiye’de de özellikle 2011 savaşıdan sonra ülkeye göç etmiş bireylerin kültürel yaşantıları, çok evlilik birliktelikleri, dilencilik ve hırsızlık yapmaları, şiddet meyilli oluşları ve terör eğilimli davranışlarının toplumsal yapıyı huzursuz ettiği görülmektedir. Hızlı olan ve entegre edilmeden topluma karışan bu bireylerin toplumsal şiddetin oluşmasında neden olabileceği öngörülmektedir. Yapılan alan araştırmalarında görüldüğü üzere; farklı dil, mevcut kültürle bağdaşmayan yaşam tarzı ve kültürel farkların fazlalığının toplumu huzursuz ettiği ve toplumsal entegrasyonu da tehlikeye attığı görülmektedir (Oytun ve Gündoğar, 2015:16)

1.4.3. Aile Yapısı Üzerindeki Etkiler

İnsanlık tarihi boyunca göç olaylarının yaşandığı bilinmektedir. Bireysel göçlerde göç edilen bölgelerde ciddi sorunların yaşanmadığı gözlemlenmiş olup, toplu göçlerde ise sosyal ve kültürel boyut itibarıyla ciddi sorunların oluştuğu ifade edilmiştir. Göç ile gelen bireylerin sahip oldukları kültürel ve sosyal hayat kurallarını devam ettirmeleri mevcut yerleşim alanında kalan bireylerin aile hayatlarına olumsuz örnek teşkil edebilmektedir. Göç ile gelen bireylerin aile hayatlarında mevcut olan çok eşli yaşam, kız çocuklarındaki giyim tarzları, erkek çocuklarının madde bağımlılığı ve hırsızlık uygulamaları mevcut aile yapıları üzerinde de ciddi endişeler yarattığı söylenebilir.

1.5. GÖÇ TEORİLERİ

Göç olgusunu açıklama çalışan birçok teori olduğu bilinmekle birlikte bu olgunun açıklanması için farklı disiplinlerden kişilerinde bu çalışmalarda yer aldığı bilinmektedir. Yapılan çalışmaların ortak noktasının da göç etme nedenlerinin araştırıldığı görülmektedir (Bretell ve Hollifield, 2015:69). Uzun bir süre zarfında da yapılan araştırmalar gösteriyor ki, göç olgusunu açıklama çabası sadece bir teori ile sınırlı olmadığı gibi yapılan çalışmaların bazen benzerlikler taşıdığı, bazen belli disiplinlerde kesiştiği ve bazen de birbirinden çokça farklılıklar gösterdiği yönündedir (Van Hear, 2010:1535).

Göç üzerine yapılan teoriler farklılar gösterse de kimisinin hareketlilik temelli kiminin de yerleşme odaklı olduğu yönünde olduğu şeklinde ifade edilebilir. Türkiye’ye göç eden Suriyeli sığınmacıların da farklı sebeplerle göç ettiği göz önüne alındığında elde edilen verilerin sağlıklı bir şekilde değerlendirilebilmesi için göç teorilerinin bilinmesinin yararlı olduğu düşünülmektedir.

1.5.1. Ravenstein Göç Kanunları

İnsanlık tarihi boyunca karşımıza çıkan göç olaylarının açıklanması için ilk modern çalışmaların 1960 yıllarında yapıldığı bilinmektedir. Göç kurumlarının modernleşmesinden önceki dönemlerde de başarılı analiz ve teori çalışmaları yapıldığı bilinmekle birlikte Thomas R. Malthus, William Farr ve Earnst G. Ravenstein’i bu çalışmalara en fazla katkı sunan bilim insanlarından olduğu ifade edilebilir (Özcan, 2016:187-188). 1871-1881 yıllarını barındıran ve İngiliz nüfusunu işleyerek yedi maddelik bir kanun oluşturan coğrafyacı George Ravenstein yapmış olduğu çalışmaları da ‘‘Göç Kanunları’’ (The Laws of Migration) isimli makalesinde sunmuştur. Yapılan bu çalışmalar çoğu bilim insanının teorilerinin temelini oluşturmuş ve ki bilim insanı da bu çalışmanın eksik yönlerini belirtmek veya tamamlamak için teoriler geliştirmiştir (Çağlayan, 2006:68-69). Göç olaylarını incelerken bireylerin sosyal, politik ve ekonomik yaşantılarını inceleyen Ravenstein, göç olaylarının temelinde ekonomik sebepler olduğunu belirtmiştir (Ravenstein, 1885:198-199; Aydemir ve Şahin, 2017:362). Ravenstein tarafından oluşturulan göç kanunları çalışmalarının temelini sanayileşme ve kentleşme oluşturmaktadır. William Farr’ın yapmış olduğu tezleri eleştiren Ravenstein, Farr’ın aksine her göçü bir kanuna bağlamaya çalışmıştır (Corbett, 2005; Aktaran: Çağlayan, 2006:68). Bu kanunları da şu şekilde ifade etmiştir;

1. Göç ve Mesafe: Bu kanunda göçün genelde daha kısa mesafelere yapıldığı ve göçün sanayi alanlarına doğru eğilim gösterdiği şeklindedir. İş imkanlarının artmasının göç yoğunluğunu arttırdığını belirtmektedir. Bu kanunu açıklarken önce kısa mesafeli göç modelini açıkladığı görülmektedir (Türkoğlu, 2011:109). AFAD 2014 Raporuna bakıldığında Suriye yaşanan krizden kaçan sığınmacılarında en yakın mesafede olan Türkiye’ye göç ittikleri görülmektedir (www.afad.gov.tr).

2. Göç ve Basamakları: Ekonomik gelirlerin daha fazla olduğu ve sanayileşmenin daha fazla geliştiği yerleşim alanları göçün o yöne doğru ivme sağlamasına neden olur. Yapılan bu göçlerinde ilk başta kente yakın olan yerleşim yerlerinden olduğu ifade edilmekle birlikte, bu döngünün devam etmesiyle birlikte ülke çapında bir göçün olabileceği varsayımı öne çıkmaktadır. Ravenstein'in yapmış olduğu bu çalışmanın aslında birinci kanunu da destekler nitelikte olduğu söylenebilir.

3. Yayılma ve Emme Süreci: Bu kanunda temel amaç yayılma ve emme süreçlerinin birlikteliğidir. Ravenstein bu kanunda göç eden bireylerin göç etme nedenlerinin altındaki asıl nedenin göç edilen yerleşim yerlerindeki fırsatları yakalamak olduğunu söylemektedir. Fırsatları yakalamak amacıyla göç ile birlikte yayılan bu bireylerin sanayi alanlarına dağılması ve bu alanların onları sindirmesi ise emilme olarak karşımıza çıkmaktadır (Navruz, 2015).

4. Göç zincirleri: Bu kanunda Ravenstein göçü veren yerleşim yerlerinin göçü aldığını belirtmekle birlikte bunun süreğen bir dalga oluşturduğunu ve her göçün diğer göçün tetikleyicisi olduğunu, bununda süreklilik arz ettiğini söylemiştir Çağlayan, 2006:70).

5. Doğrudan Göç: Bu göç tipinde de, sanayisi gelişmiş ve ticaret ağı geniş yerleşim yerlerine göçün yaşandığını belirtmekle birlikte bu göçte bireylerin basamaklar halinde değil de bağımsız bir şekilde ve doğrudan göç ile gittiği görüşü mevcuttur Çağlayan, 2006:70).

6. Kır-Kent Yerleşimcileri Farkı: Bu göç tipinde kentte yaşayan bireylerin kırsalda kalanlara oranla daha az göç ettikleri, kırsalda yaşayanların kente göç etmeleri halinde kentte kalanların iş gücünü etkilemedikleri ve kırsaldan kırsala yapılan göçlerde aynı işleri yapan kişilerin sayıca fazlalığından dolayı sorunların yaşanarak yeni göç dalgalarının oluşabileceği ifade edilmektedir (Navruz, 2015).

7. Kadın Erkek Farkı: Cinsiyet odaklı olan bu göç kanununda Ravenstein kadınların, erkeklere oranla daha fazla göç eğiliminde olduğunu belirtmektedir. Ayrıca kısa mesafeli göçlerde kadınların daha fazla eğilim göstermesine karşın uzun mesafeli

göçlerde ise erkeklerin daha fazla eğilim gösterdiğini belirtmiştir (Yalçın, 2004:25) Ravenstein tarafından yapılan ve günümüz göç teorilerinin oluşmasında öncü olarak büyük bir öneme sahip olan bu kanunların günümüzde yaşanan göç olaylarını analiz etmede yeterli olmadığı görülmektedir. Küreselleşme ve yenilenen farklı sorunların yarattığı yeni göçlerin içinde yer alan bireylerin ekonomik kaygılarının yanında sosyo-kültürel, politik, güvenlik kaygılarının olduğu da bilinmektedir.

1.5.2. İtme-Çekme Teorisi

Günümüzde geçerliğini koruyan ve araştırmacıların sıkça yararlandığı diğer bir kuramda Everett Lee tarafından geliştirilen “itme-çekme” teorisidir. Bu teoride; göçe maruz kalan bireylerin göç etme nedenleri itici kuvvetlerden veya göç edilen yerlerin çekici kuvvetlerinden kaynaklı olduğu gözlemlenmiştir. Lee, yapmış olduğu bu çalışmasına göçe dahil olan engelleri ve bireylerden kaynaklı durumları da eklemiştir (Lee, 1966; Güllüoğınar, 2012:53-84). Göçün odak merkezine alındığı bu kuramda Lee, göçmenleri de olgunun içinde bulundurmanın gerekliliğini dile getirmiştir. Göçün oluşmasındaki nedenlerin neden olduklarını belirleme çalışmaları yapan Lee, bunları temel olarak dört kısımda toplamıştır. Bunlar; yaşanan yerleşim alanının özellikleri, göçün yapılması planlanan yerlerin özellikleri, durumun oluşmasında yer alan nedenler ve bireysel etkenlerdir (Yalçın, 2004:30).

Ravenstein’in göç kuramlarından etkilenen Lee, bütün göçlerin bir başlama noktası olduğuna, her göçün bir amaç doğrultusunda yapıldığına ve her göçte çeşitli engellerin bulunduğunu ifade etmektedir (Lee, 1966; Aktaran: Karakaş vd., 2012:15). Lee, 1966’da yazdığı “Bir Göç Teorisi” (A Theory of Migration) isimli makalesinde de Ravenstein çalışmasının çok farklı çalışmaya ilham verdiğini belirtmekle birlikte, bu çalışmalarda yer alan bulguların sadece göç edenlerin demografik özelliklerini yansıttığı için Ravenstein’in çalışmalarını eleştirmiştir. Ravenstein’in aksine göçe odaklanan Lee, çalışmalarında göçmenin de yararlanılması gereken önemli bir unsur olduğuna belirtmiştir (Todaro, 1980:16). Lee çalışmasında, göç eylemini başarıyla tamamlanan kişilerin bu eylemi tekrar etme eğiliminde olduğuna belirtmektedir. Çünkü göç eden bireyin göç esnasında sahip olduğuna deneyim, engelleri görüp aşma becerisindeki gelişim onun yeni göçte daha rahat olmasını sağlamaktadır (Lee, 1966; Aktaran: Karakaş,

2012:16). İtme ve çekme kuramında farklı nedenler olmaktadır. Bunlar şu şekilde ifade edilebilir.

İtici Güçler: Bireyleri mevcut yerleşim alanından iten ayrıca yeni bireylerinde bu yerleşim alanına gelmesine engel olan güçlerdir. Savaşlar, doğal afetler, sosyo-kültürel sebepler, politik baskılar, sağlık ve eğitim olanaklarının azlığı, ekonomik yetersizlikler, düşük sanayileşme imkanları, tarımsal alanların azlığı, toplumsal baskılar vb. durumlar bu güçlere örnek olarak gösterilebilir (Lordoğlu ve Aslan, 2016:792).

Çekici Güçler: Bu güç tipinde itici güçlerin aksine göçün oluşmasını hızlandıracak cazip güçler vardır. Sağlık ve eğitim olanakların gelişmişliği, sanayi alanlarının fazlalığı, iş imkanlarındaki çokluk, refah seviyesini arttıracak diğer olanakların oluşu, kültürel uyumların varlığı, siyasi ve politik baskıları olmayışı, yüksek gelir düzeyine erişim gibi durumlar bu çekici güçlere örnek olarak gösterilebilir (Lordoğlu ve Aslan, 2016:792).

1.5.3. Peters'in Beş Göç Tipi

William Petersen, itme-çekme unsurları üzerinden çalışmalar yaparak yeni bir teori oluşturmuş ve bu teorisinin temelini de itme-çekme unsurlarının altındaki yatan sebepler üzerinden atmıştır. Petersen yapmış olduğu çalışmasında, zamanın önemine vurgu yapmış ve belli bir zaman diliminde itme unsuru olan özelliğin başka bir zaman zarfında çekme unsuru olabileceğini belirtmiştir. Ayrıca çalışmasının gelişmesinde, "bir yerleşim yerindeki tüm koşullar herkes için aynıysa neden herkes göç etmiyor?" sorunsalı ile farklı bir boyut kazandırmıştır (Petersen, 1958; Aktaran: Çağlayan, 2016: 75).

Petersen göç olayların yaşanmasında ekonomik koşulların da önemli olduğunu vurgulayarak, her zümreden bireyin bu göçlerden farklı etkilendiğini ve farklı göç tipleri oluşturduğunu dile getirmiştir. Petersen ayrıca, yapmış olduğu analizlerle göçü beş farklı gruba ayırmıştır (Yalçın, 2004:14-17). Bunlar;

İlkel Göç (Primitive): Göçün sebebinin doğal olaylara bağlandığı, kuraklık, elverişli olmayan hava koşullarının varlığı, iklimin yarattığı sorunların neden olduğu göç

tipi olarak karşımıza çıkmaktadır. Mevsimlik göçler bu göç tipine örnek olarak gösterilebilir (Çağlayan, 2006:75).

Zorunlu Göç (Forced): Bu göç tipinin temel unsuru olarak sosyal baskılar ön planda tutulmuştur. Bireylerin göç eylemine katılmasında irade dışılık olmakla birlikte devlet baskısı ile bu göçlerin yaşanabileceği de ifade edilmektedir. Bu göç tipine, Almanya'dan devlet politikası gereği çeşitli baskı unsurları kullanılarak göçe zorlanan Yahudiler örnek gösterilebilir (Çağlayan, 2006:76).

Yönlendirilen Göç (İmpelled): Sosyal baskılardan kaynaklı olan bu göç tipinde zorunlu göçten fark, göçe katılan bireylerin göçe dahil olup olmama konusunda karar vermeye sahip olmalarıdır (Topalakçı, 2019:32).

Serbest Göç (Free): Bireylerin kendi istek ve hür iradeleriyle yapmış olduk göçe serbest göç denilmektedir. Bu göçün oluşmasında bireylerin daha iyi bir eğitim, sağlık hizmetine ulaşması, gelir düzeyi yüksek bir iş olanağına kavuşma isteği, sosyal ve kültürel olanakların cazipliği etkili olmaktadır (Topalakçı, 2019:32).

Kitlesele Göç (Mass): Bu göç tipi; bir grubun veya birçok grubun ortak amacı hedeflenerek yapılan göçtür. Bu göçün oluşmasında savaşlar, doğal afetler, siyasi baskılar olduğu gibi daha iyi yaşam standartlarına kavuşma isteği de yatabilmektedir. Bu göç tipine en iyi örnek ise 2011 yılında Suriye'den Türkiye'nin birçok iline yapılan göç örnek olarak gösterilebilir (Göç ve Uyum Raporu, 2018:248).

Bu çalışma göç sosyolojisi için önemli bir yer teşkil etmektedir. Birçok etkeni içinde barındırmakla beraber hem bireysel hem de toplumsal motivasyonu himaye etmektedir. Birçok kriteri içinde barındıran bu teori yapıldığı dönem itibariyle kapsamlı olmakla beraber günümüz çalışmalarına da ışık tutmaktadır (Çağlayan, 2016:77).

1.5.4. Merkez – Çevre (Dünya Sistemi) Teorisi

Kullanımı yaygın olan kuramlardan olan bu kuram merkez ve çevre ilişkisi çevresinde geliştirilmiştir. Bu kuramın gelişimde Andre Gunder Frank, Samir Amin,

Immanuel Wallerstein gibi düşünürler önemli rol oynamıştır (Tüylüoğlu, 2004: 260). “Bağımlılık Okulu” veya “Dünya Sistemleri Teorisi” isimleri ile ifade edilen bu kuramın Marksist bakış açısına sahip olduğu da söylenebilir (Özcan, 2016:200). Dünyayı, merkez ve çevre üzerine değerlendirmiş ve bu mekanizmanın ekonomik zeminde birbirine bağımlı olduğunu ifade etmiştir. Kapitalizm ve ulus devlet zemininde bir bağıllığın olduğuna vurgu yapılan bu teoride mevcut dönemde de sadece tek bir sistemin olduğu ve sisteminde bu bağıllık temelinde devam ettiği görüşü savunulmaktadır (McNeil, 2003; Gills ve Frank, 2003).

Başka bir tanımda ise; yoksul ve gelişmemiş ülkelerin, güçlü ülkelerin yapısında rol aldığı, onların ihtiyaçlarını karşılayacak temel alanları sağladığı kapitalist bir yapı olarak karşımıza çıkmaktadır (O’Reilly, 2012:33). Dünya sistemleri kuramına göre çevreden merkeze olan göçler kapitalizmin bir gereği olarak görülmekle birlikte, son yıllarda Avrupa, Japonya ve Amerika’da yaşanan sanayileşmedeki gelişmelerin sonucu olarak çevreden bu merkezlere göçler artmaktadır. Ayrıca merkezlerin ham madde ve iş gücü ihtiyaçlarını karşılamak için çevrelerden yaptıkları transferler göçü hızlandırmaktadır (Abadan-Unat, 2002:15). Göçün birçok sebebi olmakla birlikte günümüzde de nüfusta yaşanan hareketliliğin büyük çoğunluğunun bu kapsamda olduğu düşünülmektedir (Südaş ve Mutluer, 2010:32).

1.5.5. Göç Sistemleri Teorisi

Ekonomik ve Politik konular üzerindeki çalışmaları konu edinen göç sistemleri kuramı, temel olarak ülkeler arasındaki anlaşmalı göçmen değişimi veya ülkeler arasındaki ilişkilerin kurulması olarak tanımlanabilir (Özcan, 2016:201). Bu teoride makro ve mikro unsurların birbirleriyle olan etkileşimleri ve bu etkileşimlerin doğurduğu sonuçlar önemlidir. Çünkü makro yapılar (kurumsal yapılar) ve mikro yapılar (bireysel ağlar) göçün oluş şeklini oluşturmaktadır (Castles ve Miller, 2008:37). Dünya sistemleri teorisi ile göçmen ilişkiler ağı teorisi arasında bir geçiş teorisi olarak görülen bu kuram, Faist tarafından üç ana başlık altında incelenmiştir (Çağlayan, 2006:83).

Bu sistemin göç hareketlerinin oluşmasındaki nedenleri oluşturduğu ve bireylerin yerleşim yerinde kalıp kalmama konusunda etkili olduğu söylenmektedir. Ulus devlet

mantığına sahip olan bu sitemde bireylerin ilişkisinden çok ülkeler arasındaki ilişkilerden oluştuğunu ifade etmek daha yerinde olacaktır. Örneğin; uluslararası ticaret antlaşmaları, güvenlik protokolleri, iki ülke arasında oluşan mal ve hizmet antlaşmaları bu kapsama dahil edilebilir (Portes ve Walton, 1981). Bu kuramda süreçler ön planda tutulmaktadır. Göçün yaşanması hareketi süreklilik arz etmekte ve daima aktif olarak işlemektedir (Boyd, 1989: 641). Göç eden bireyler, göç alan ülkelerin ekonomik gelişmişlikleri ve göç almada uyguladıkları yasal mevzuatlar karşısında göçün oluş şekilleri, göç edilen yerde kalma ve barınma, göç alan ülkeye giriş stratejileri hakkında kendilerini geliştirirler (Faist, 2003:82–83). Göç veren ülke ile göç alan ülke arasında oluşan bu ilişki, göç olaylarına ilişkin ortaya çıkan sosyal organizasyonlar ile planlamaların daha kolay bir şekilde oluşturmaya zemin hazırlamaktadır. Kolaylaşan bu hareket işleyişinde özellikle göç alan ülkelerin de sınırlarını koruma konusunda daha fazla dikkat etmeleri gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Tıpkı Zolberg’in dediği gibi; “duvarları yükselttiğiniz zaman küçük kapılar bırakmayı unutmayın” (Zolberg, 1989:408).

1.5.6. Göçmen İlişkiler Ağı (Network) Teorisi

Göç ile ilgili ortaya atılan kuramların çoğunun ekonomi temelli olduğu görülmektedir. Network (ilişkiler ağı) kuramı göç olayı ile göçmene farklı bir pencereden bakmaktadır. Bu kuramda ele alınan işgücü göçünde ana unsur olan göçmenlerle olan ilişkiler alınmaktadır. Yani, göçün nedenlerinden daha çok, göçün yapıldığı mekân ile süreç içerisindeki değişkenleri ön planda tutulmaktadır (Massey vd., 1993:454). Ağ teorisinde; göçün meydana gelmesinde aktif rol oynayan aktörlerin göçe nasıl etki ettiği, göçün başlangıcını ve devamını, göçe katılan bireylerin aile ilişkileri ile iş hayatlarına olan tutumlarını göçle ilişkilendirerek açıklama çabası vardır (Bretell ve Hollifield, 2015:72).

Başka bir tanımda ise; göç eden bireylerin, diğer göç eden bireylerle olan tutumları, arkaalarında bıraktıkları aileleriyle olan iletişimleri, yakın çevreleri ile oluşturdukları bağların nasıl oluştuğunu ve bu ilişkilerin mevcut sosyal ağları nasıl şekillendirdiğini açıklayan kurama Network Ağ Kuramı denmiştir (Castles ve Miller, 2014:39). Göçmenlerin göç ettikleri yerlerde yeniden sosyal bağlar kurduklarını belirten bu kurama göre, göç edilen yerdeki bireylerle göç eden bireyler arasında akrabalık, aynı memleketli

olma veya benzer dini özelliklerin olduğu düşünülmektedir (Abadan-Unat, 2002:18; Aktaran: Karataş, 2012:17). Mevcut olan bu bağlar göç edecek bireylerin daha rahat bir göç stratejisi kurmasına yardımcı olmaktadır. Sonradan göç eden bireyler ilk göçle giden bireylere göre daha rahat davranmaktadırlar. Öncü olarak göçe katılan bireyler ise, sonradan gelenlere hem iş hem de barınma konusunda gerekli imkanları sağlamaktadır. Böylelikle kitlesel göçün oluşması için diğer bireyler cesaretlendirilmiş olmaktadır (Çağlayan, 2006:76)

1.6. ULUSAL VE ULUSLARARASI HUKUKTA SIĞINMACILAR

Cenevre’de 1951 yılında yapılan Mültecilerin Hukuki Durumuna Dair Sözleşmeye 1961 yılında Türkiye taraf olmuştur. Bu sözleşme ile birlikte mülteci ve sığınmacı kavramları coğrafi sınırlama koşulu ile kabul edilmiştir. Yapılan bu antlaşma bazı kavramsal sorunları da beraberinde getirdiği söylenebilir. Nitekim sadece Avrupa’da yaşanan olaylar sonucunda ülkemize gelen kişiler mülteci olarak adlandırılabilmekte ve diğer göçmenler bu kavramla tanımlanamamaktadır (Çetin, 2017:24). Türkiye’ye İltica Eden veya Başka Bir Ülkeye İltica Etmek Üzere Türkiye’den İkamet İzni Talep Eden Münferit Yabancılar ile Topluca Sığınma Amacıyla Sınırlarımıza Gelen Yabancılarla ve Olabilecek Nüfus Hareketlerine Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik kapsamında tanımlanan mülteci kavramında da; sadece Avrupa’da yaşanan olaylardan dolayı ülkemize gelen, dönme konusunda çekinceleri bulunan, dini ve ırkı özelliklerinden dolayı baskıya maruz kalacaklarından dolayı ülkemize göçeden ve geri dönmek istemeyen bireyler olarak tanımlanmaktadır (Çiçekli, 2003:132).

Türkiye’nin mevcut koşulları düşünüldüğünde ve yapılan antlaşma maddeleri göz önüne alındığında mülteci hukuku ile ilgili çeşitli sorunların oluştuğu görülmektedir. Nitekim sivil toplum kuruluşları da özellikle 2011 yılından itibaren ülkemize gelen ve uzun süredir geçici koruma altında kalan göçmenlerin durumlarını eleştirmekle birlikte yeni kanunlar yapılarak bu bireylere de mülteci statüsünün verilmesini istemektedir.

1.6.1. Ulusal Düzeyde Yasal Mevzuat

Türkiye’de uluslararası hukuk standartlarına uyum çerçevesinde iltica hukukuna ilişkin il düzenleme 6458 Sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu (YUKK) ile yapılmış ve 2013 tarihinde yayınlanan Resmi gazete ile yürürlüğe girmiştir. 126 maddeden oluşan bu kanun ile birlikte iltica ve sığınma hukuku kapsamında ilk yazılı metinler oluşturulmuş, ayrıca Göç İdaresi Genel Müdürlüğü’nün işleyişine ve kuruluşuna dair mevzuat çalışmalarının yapılmasını da sağlamıştır. Bu kanun, 1951 sözleşmesinin hükümleri çerçevesini kabul etmekle birlikte insan hakları ihlalleri kapsamında ağır riskler taşıyan bireyler içinde ikincil koruma düzenlemelerini de içermektedir (YUKK, 2013:27). “Geri Gönderme Yasağı” kapsamında çalışmaları da barındıran bu kanun ile ırkı veya dini gibi insani özellikleri tarafından baskıya ve şiddete maruz kalabilecek bireylerin geri gönderilmesinin engellenmesi yasal zemine oturtulmuştur. Yapılan bu Kanun ile uluslararası platformda koruma ihtiyacı taşıyan tüm bireylerin korunmasının amaçlandığı da söylenebilir.

5901 Sayılı ve 2009 tarihli diğer bir yasal düzenleme de Türk Vatandaşlığı Kanunu’dur. Bu kanun ile Türk vatandaşı olabilme veya Türk vatandaşlığından çıkma ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır. Bu kanunun en önemli maddelerinden bir tanesi de istisnai haller kısmında belirtilen ve göçmen olma şartının kamu düzeni ve milli güvenliğin sağlanmasında engelin bulunmaması maddesidir. Gerekli şartları taşıyan ise Bakanlığın teklifi ve Bakanlar Kurulu’nun vermiş olduğu kararlarla Türk vatandaşı olabilmektedir (Çetin, 2017:24).

Ulusal iltica hukuku kapsamında değerlendirilebilecek diğer bir kanunda da 2510 Sayılı ve 1934 tarihli İskân Kanunu’dur. Bu kanun 2006 yılında 26301 sayılı Resmi Gazete ile güncellenmiş ve 5543 Sayılı İskan Kanunu olarak yeniden yürürlüğe girmiştir (Odman, 1995:173). 2014 yılında yürürlüğe konan Geçici Koruma Yönetmeliği iltica hukukundan kaynaklı olarak yapılan diğer bir düzenlemedir. Bu düzenleme ile ülkemize gelen yabancılara sunulacak sağlık, eğitim, istihdam olanaklarına erişim, sosyal yardımlar ile diğer hizmetlerin sunulmuş şekillerine ilişkin bilgiler bulunmaktadır (Resmi Gazete, <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2014/10/20141022-15-1.pdf>).

2016 yılında yürürlüğe giren Uluslararası Koruma Başvuru Sahibi ve Uluslararası Koruma Statüsü Sahibi Kişilerin Çalışmasına Dair Yönetmelik, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından düzenlenmiştir. Bu yönetmelik ile ülkemizde kalan mülteci, şartlı mülteci ve ikincil koruma statüsündeki bireylerin çalışmalarına dair usul ve esaslar belirtilmiştir (Resmi Gazete, <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2016/04/20160426-1.htm>). Türkiye'nin yapmış olduğu ulusal çalışmalar dışında da taraf olduğu uluslararası protokoller ve antlaşmalar mevcuttur. Bunlar;

- I. İnsan hakları evrensel beyannamesi Beyannamesi (27 Mayıs 1949 - Resmi Gazete sayı: 7217).
- II. Avrupa insan hakları sözleşmesi (19 Mart 1954 – Resmi Gazete sayı: 8662).
- III. Mültecilerin Hukuki Durumuna İlişkin Sözleşme Sözleşme (5 Eylül 1961 - Resmi Gazete sayı: 10898).
- IV. Göçmen İşçinin Hukuki Statüsü Hakkında Avrupa Sözleşmesi (6 Ocak 1980 – Resmi Gazete sayı: 16861).
- V. Tüm Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Uluslararası Sözleşme (8 Temmuz 2004 – Resmi Gazete sayı: 25516) .
- VI. Avrupa Konseyi İnsan Ticaretine Karşı Eylem Sözleşmesi'dir (7 Nisan 2016 – Resmi Gazete sayı: 8668).

1.6.2. Uluslararası Kuruluşlar

Özellikle 20. YY ile birlikte daha çok yaşanmaya başlayan toplumsal göçler ve bu göçlerin oluşturduğu insani krizlere müdahale amacıyla uluslararası kuruluşlar tarafından örgütlenme amacıyla çalışmalar yapılmıştır. II. Dünya Savaşı'nın bitimine yakın

döneminde müttefik ülkeler tarafından kurulan ve yaşanacak insanı trajedileri engellemek amacını taşıyan Birleşmiş Milletler Yardım ve Rehabilitasyon Kuruluşu bu öngörünün en güzel örneklerindedir (Odman,1995:15). İnsanlık tarihinden beridir var olan göç olgusu sadece bir ülkenin iç meselesi olmadığından ve yaşanan göçlerin toplumları, bireyleri ve devletleri ciddi oranda etkilediğinden dolayı uluslararası düzeyde örgütlenme çalışmaları yapılmış ve yapılan bu çalışmaların zaman zaman güncellendiği görülmektedir.

1.6.2.1. Uluslararası Mülteci-Sığınmacı Örgütü (IRO)

Mültecilerin kayıtlanması, korunması ve üçüncü ülkeler olarak adlandırılan ülkelere yerleştirilmelerinin sağlanması amacıyla 1947 yılında kurulan ve 3 yıllık bir program dahilinde Birleşmiş Milletler Örgütü ismiyle kurulan yapı Uluslararası Mülteci Örgütü ((International Refugee Organization-IRO) olarak bilinmektedir. Söz konusu yapı özellikle soğuk savaş döneminde yaşanan siyasi olumsuzluklardan etkilenmekle beraber ekonomik ve siyasi destek alamamış ve BM çatısı altında yeniden yapılanması gerekliliği gündeme gelmiştir (Ihlamur-Öner, 2018).

1.6.2.2. BM Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK)

1949 yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun 319 sayılı kararı ile onaylanan bu yapı 14 Aralık 1950'de kurulmuştur (BMMYK, 1998:60). İsviçre'nin Cenevre kendinde faaliyetlerini sürdüren komiserliğin yüze yakın ülkede temsilciliği bulunmaktadır. Siyaset dışı olarak kurulmuş olan bu yapının çalışmaları hükümetler ve diğer örgütlü yapılar tarafından yerine getirilmektedir (Altuğ, 1967:25). BMMYK'nın yapmış olduğu çalışmalar beş başlıkta sıralanabilmektedir. Bunlar;

- I. Oluşması muhtemel tüm olağanüstü durumlar için hazır olmak.
- II. Ülkesinden ayrılan ve sığınma ihtiyacı bulunan bireylerin koruma altına alınması sağlamak.
- III. Sığınmacıların sağlık, eğitim, barınma ve beslenme gibi temel ihtiyaçlarının karşılanmasına yardımcı olmak.

- IV. Mültecilerin geri dönüşleri için sosyal ve ekonomik programlarının yapılmasına destek vermek.
- V. Mültecileri göçe zorlayan sebeplerin araştırılması, gerekli analizler yapılarak sorunların engellenmesi için gerekli stratejileri geliştirmek olarak ifade edilebilir (Çakıroğlu, 1996:32-33)

BMMYK'nın Türkiye'deki çalışmaları 1961-1980 tarihleri arasında doğu ülkelerinden gelen bireyler odaklı olmuştur. 1990 yılında Irak savaşı ile ülkelerinden ayrılan ve Türkiye'nin 1951 yılında taraf olduğu antlaşma gereği mülteci statüsü vermediği bireyler için geçici sığınma ve diğer ülkelere yerleştirme çalışmalarında etkin rol üstlenmiş, bu kişilerin diğer ülkelere yerleşene kadar sığınmacı statüsü almasını sağlamıştır (Kirişçi, 2001:154).

1.6.2.3. Mülteci Hukuku Statüsüne Dair BM Sözleşmesi

Cenevre'de 26 ülkenin katılımıyla alınan karar gereği 1951 yılında ilk kez mülteci tanımının yapıldığı bu sözleşme imza altına alınmıştır. Yapılan bu antlaşma ile mültecilerin hakları, yapılacak çalışmaların standartları ve mültecilerin geri gönderilmemesi (non-refoulement) konularında kararlar alınmıştır. Yapılan antlaşma gereği, taraf ülkeler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi doğrultusunda çalışmalarını sürdürmeleri konusunda sorumlu tutulmuştur (Çiçekli, 2009:61). Söz konusu sözleşmede belirtilen zaman sınırlaması kavramının net bir şekilde ifade edilmemesi ve kimin mülteci tanımına alındığına ilişkin geçerli bir tanım olmaması çeşitli sorunları da beraberinde getirdiği söylenebilir. Mülteci olarak değerlendirilecek bireylerin sadece Avrupa'dan gelen kişilerin mi yoksa bu sorunları yaşayan dünyadaki tüm bireylerin mi mülteci sayılacağı bu sorunların başında gelmektedir (Özcan, 2005:1). Ayrıca söz konusu sözleşmenin kısıtlayıcı uygulamaları son zamanların en büyük göç olayı olan Suriye göçüne bakış açısını olumsuz kılmakta ve sığınmacı konusunda engelleyici-yasakçı uygulamalar yapmasına sebebiyet vermektedir (Odman, 1995:36).

1.6.2.4. İnsan Hakları Beyannamesi

İnsan Hakları Beyannamesi, 10 Aralık 1948 tarihinde Birleşmiş Milletler tarafından onaylanan, insanların uluslararası sınır geçişlerinde yapmaları gerekenleri belirlendiği ve sığınma hakkının ele alındığı en önemli uluslararası hukuksal dokümanlardan biridir. İnsanların temel hak ve özgürlüklerinin belirtildiği bu sözleşme ile sınırlar arasındaki göçlere katılan bireylerin özgür oldukları belirtilmiştir (Birleşmiş Milletler, 1948). Bu beyanname sınırlar arasındaki geçişlerde özgürlüğü savunmakla beraber, geçişler esnasında göçe maruz kalan ülkelerin uyguladıkları uygulamalar, giriş izinlerine ilişkin baskıcı denetimler ve vatandaşlığa geçiş ile ilgili yapılan olumsuz çalışmalara dair sessiz tutumu da eleştirilmekte ve güncellenmesi gerekliliği dile getirilmektedir (Benhabib, 2006:83).

1.7. DÜNYADA GÖÇ

İnsanlık tarihi boyunca yaşanan göç olayları yeni devlet ve yeni medeniyetleri oluşturmuştur. Baskılar, iç savaşlar, doğal afetler, siyasi nedenlerden dolayı dünyanın farklı yerlerinde sürekli olarak iç ve dış göçler yaşanmış ve yaşanmaya devam etmektedir. Her ne kadar bazı araştırmacılar tarafından insanlığın Afrika'da ortaya çıktığı ve göçlerle diğer bölgelere insanların gidip yerleşim yerleri kurdukları (Küyük, 2011:25) veya ilk göçlerin Sümerler döneminde oluştuğuna dair bilgiler olsa da bilinen en büyük göç hareketinin IV. ve VI. YY arasında yaşanan ve doğu-batı istikametinde gerçekleşen "Kavimler Göçü" olduğu söylenebilir (IOM, 2004). Her ne kadar çok fazla göç olayı yaşanmış olsa da özellikle XIX. YY'den sonra göçlere ilişkin yazılı metinlerin varlığından söz edilebilir. Göçlerin oluşmasında farklı nedenlerin varlığı bilinmekle birlikte özellikle sanayinin geliştiği yıllardaki göç hareketliliğinin sömürgecilik, köle ticareti ve ucuz iş gücü için ulus devletlerin baskıcı rejimleri ile yapıldığı bilinmektedir (Adıgüzel, 2018:96-97).

Dünyada uluslararası göçmen sayısının 258 milyon olduğu (dünya nüfusunun yaklaşık olarak %3,4'ü (IOM, 2017)) tahmin edilmekle birlikte bu göçmenlerinin %57'sinin gelişmiş olan kuzey ülkelerinde ve %43'ünün ise gelişmekte olan güney

ülkelerinde yaşamlarını sürdürdükleri söylenebilir (BM Uluslararası Göç Raporu, 2017:6). Bu verilerden de anlaşılacağı üzere tarihsel süreçlerde göçlerin gelişmiş ülkelerin hedef alınarak yapıldığı ve kuzeye göç edemeyen diğer bireylerin güneyde yer alan gelişmekte olan ülkelere göç gerçekleştirdiği ifade edilebilir. 2017 yılı verilerine göre yerleşim yerinden zorla edilen 68,5 milyon insanın 25,4'ünün mülteci konumundadır (BM, 2017, UNCHRa, 2019). Evlerinden edilen ve en fazla mülteci yoğunluğunu oluşturan bireylerin de Suriyeli olduğu bilinmektedir. Suriye'deki savaş ve iç karışıklarının devam etmesi ise bu göçmen sayısını sürekli olarak arttırmaktadır (UNCHRa, 2018). Ekim 2022 tarihi itibarıyla Suriyeli göçmenlere ilişkin ulusal ve uluslararası göç dağılım ve yerleştirilme grafikleri aşağıda yer almaktadır.

Grafik 1: Dünya Geneline Suriyeli Sığınmacı Yerleştirilme Grafiği

S. NO	ÜLKE	SURİYELİ SIĞINMACI SAYISI
1	Almanya	449.000
2	Kanada (BMMYK)	7.593
3	Kanada (Doğrudan)	2.650
4	Abd	4.443
5	İngiltere	2.639
6	Norveç	1.926
7	İsviçre	175
8	İsveç	168
9	Avusturalya	115
10	Avusturya	58
11	Belçika	46
12	Lüksemburg	46
13	Romanya	43
14	Lihtenşayn	18
15	Yeni Zellanda	15
16	İzlanda	13
17	Hollanda	3
18	Fransa	1
TOPLAM		19.952

Kaynak: Göç İdaresi Başkanlığı (<https://www.goc.gov.tr/gecici-koruma5638>)

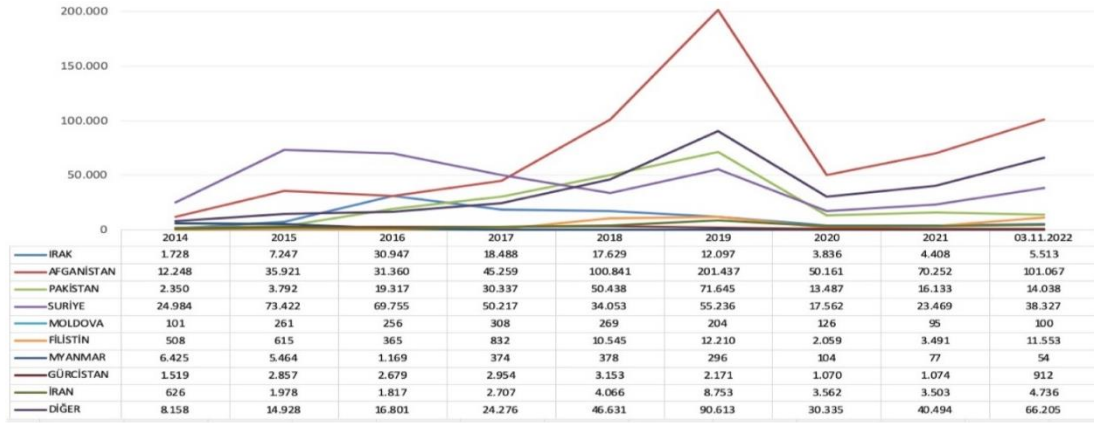
Dağılıma bakıldığında en fazla göç alan ve yerleştirme yapan Avrupa ülkesinin bile Türkiye kadar Suriye sığınmacıya ev sahipliği yapamadığı görülmektedir. BMMYK verileri göz önüne alındığında da Türkiye'deki sığınmacı sayısı 3.603.724 kişi iken bütün Avrupa ülkelerinin tamamındaki sığınmacı sayısının 3.680.215 kişi olduğu bilinmektedir (GAV,2018).

1.8. TÜRKİYE'DE GÖÇ

Tarihin ilk medeniyetlerinin yaşam alanlarına ve tarihteki ilk göçlerin yaşandığı coğrafyada yer alan Türkiye Avrupa, Asya ve Afrika kıtaları arasında köprü görevi görmektedir (Göç İdaresi, 2017). Jeopolitik konumu itibariyle yıllardır büyük göçlerin merkezinde yer alan Türkiye; Ortadoğu, Balkan, Orta Asya ve bazen de Afrika ülkelerinden Avrupa'ya yapılan göçlerde önemli konumda yer almıştır. Avrupa'ya yapılan göçlerin geçiş güzergahı olan Türkiye ayrıca Avrupa ülkelerinden toplamı kadar sığınmacı barındırdığından kaynak ülke olarak görülmektedir (YeniAcun, 2014:1). Osmanlı dönemi ile başlayan ve cumhuriyet dönemi ile devam edip 2011 yılı ile zirve noktasına ulaşan göçlerin merkezinde yer alınmasının diğer bir nedeninde Türk toplumunun misafirperverliği ve hoşgörüsü olduğu düşünülmektedir. Ayrıca sığınmacıların uzun süreli kalışlarından dolayı hem kendi kültürümüzün aktarımı sağlanmış hem de getirilen kültürden etkilenildiği de gözlemlenmiştir (Erdoğan, Kaya, 2015).

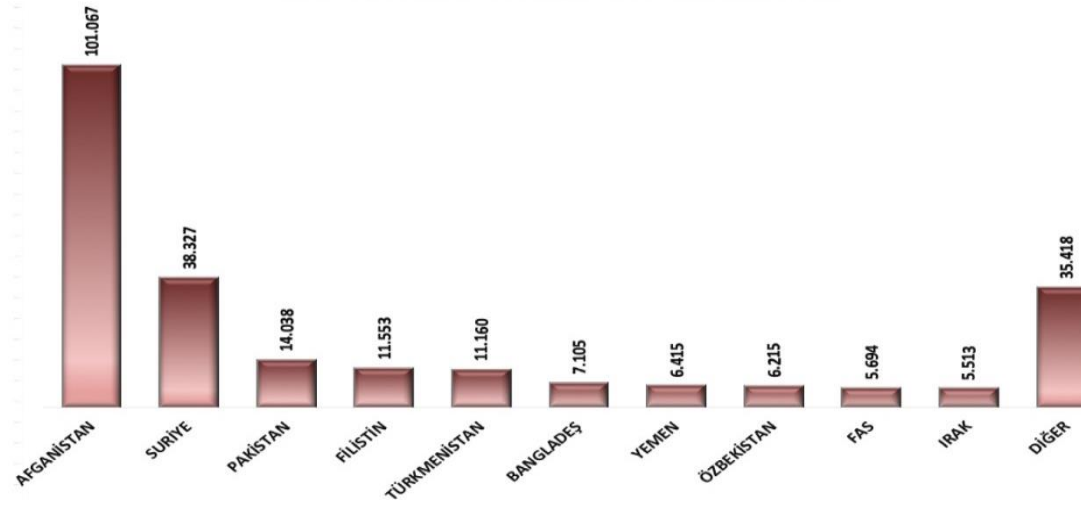
1934 yılında “Türk soylu ve Türk kültürüne bağlı” tanımına uygun olarak gelen göçmenlere yeni bir kanun düzenlenmiştir. Bu kanun ile bu tanıma haiz kişilere mültecilik statüsü verilmiş ve diğer sığınmacılara ise bu hak tanınmamıştır (Özer, 2015:36). Türkiye'ye Ortadoğu ve Orta Asya'dan yapılan dış göçlerle gelen bireylere, 1951 Cenevre antlaşması gereği mülteci tanımlanması yapılmamış olup, uluslararası hukukta geçerliliği olmayan sığınmacı tanımı verilmiştir. Son zamanlarda yaşanan değişimler ve ulusal hukukta yapılan değişiklikler ile geçici koruma statüsü verilmiş olsa bile mülteci tanımının halen verilmediği söylenebilir (Özer, 2015:36-38). Coğrafi konumun cazibesinden dolayı yoğun göçlerin merkezinde kalan Türkiye son yıllarda yaşanan Ortadoğu savaşları ile düzenli ve düzensiz göçlerin merkezi haline gelmiştir (Göç İdaresi, 2018). Türkiye'ye gelen ve Avrupa'ya geçmeye çalışan göçmenlerin Karadeniz, ege ve Akdeniz'deki sahillere deniz yoluyla geçtiği bilinmekle beraber özellikle Edirne üzerinden de kara yolu ile kaçak geçişler yapıldığı da bilinmektedir.

Grafik 2: Türkiye’de 2014-2022 Yılları Arasında Yakalanan Düzensiz Göçmen Grafiği

Kaynak: Göç İdaresi Başkanlığı (<https://www.goc.gov.tr/duzensiz-goc-istatistikler>)

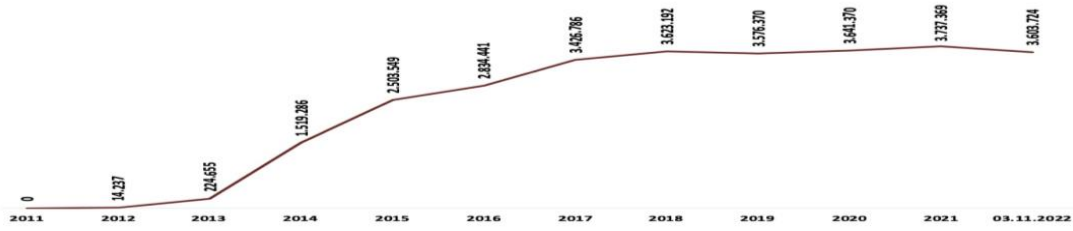
Grafik 3: Türkiye’de 2022 Yılında Yakalanan Düzensiz Göçmen Grafiği

Kaynak: Göç İdaresi Başkanlığı (<https://www.goc.gov.tr/duzensiz-goc-istatistikler>)

2014-2022 yılları arasında Türkiye’ye kaçak yollarla giren ve yakalanan göçmenlere ilişkin grafik yukarıda gösterilmiştir. Bu grafiklere bakıldığında en fazla göçün 2014 yılında Suriye, Irak ve Myanmar’dan ve son yıllarda ise Afganistan, Suriye ve Pakistan’dan olduğu görülmektedir. Yaşanan bu göç hareketliliğindeki değişimlerin ise göç edilen ülkelerde yaşanan iç savaş ve güvenlik kaygılarından kaynaklı olduğu söylenebilir.

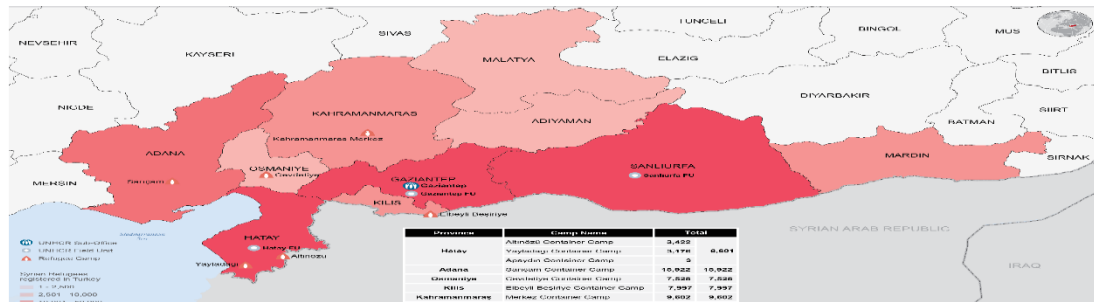
Grafik 4: Türkiye'nin Geçici Koruma Statüsüne Aldığı Suriyeli Sığınmacı Grafiği

Kaynak: Göç İdaresi Başkanlığı (<https://www.goc.gov.tr/gecici-koruma5638>)

Bu grafikte de 2011 yılında Suriye’de başlayan savaşlar ve iç çatışmalardan dolayı ülkemize sığınan Suriyeli bireylerin sayısına ilişkin verileri ifade etmektedir. Grafiğe bakıldığında, savaşın şiddetlendiği yıllarda göçün arttığı ve özellikle 2021 yılı itibariyle birazda olsa yumuşayan siyasi ve politik ortamdan dolayı geriye dönüşlerin yaşandığı görülmektedir.

Şekil 1: 2022 İtibariyle Türkiye’deki Suriyeli Sığınmacıların Kaldığı Geçici Barınma Merkezleri

Kaynak:https://data.unhcr.org/en/search?type%5B%5D=document&global_filter%5B%5D=7&maps=1

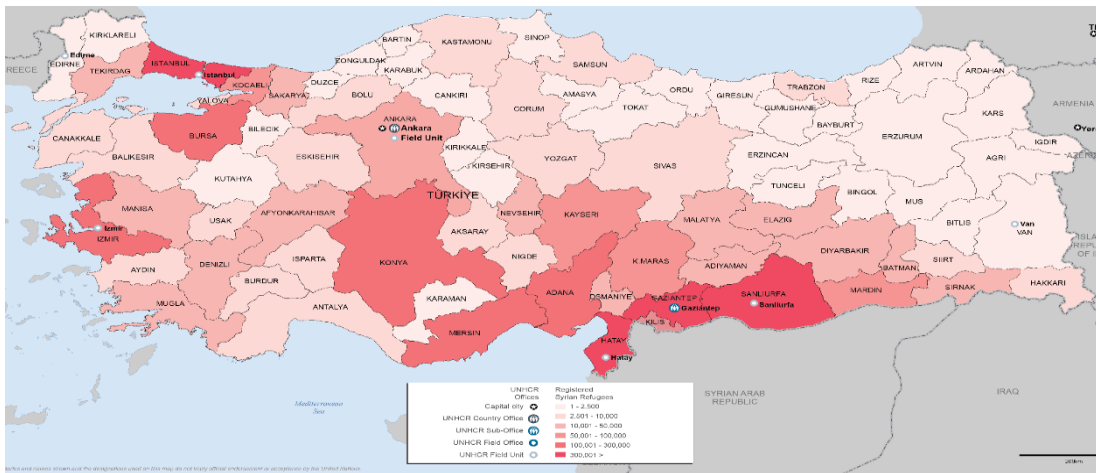
Türkiye’ye göç eden sığınmacılar için Hatay, Adana, Kahramanmaraş, Kilis ve Osmaniye’de geçici barınma merkezleri kurulmuştur.

1.9. BATMAN’DA GÖÇ

Güneydoğu Anadolu bölgesinde yer alan ve 1990 yılında il statüsü alan Batman, zengin petrol yataklarından kaynaklı olarak hızlı bir gelişim sağlamış ve son zamanlarda

tekstil başta olmak üzere çeşitli fabrikalarında kurulmasıyla ülke genelinde en hızlı büyüyen iller arasındaki yerini almıştır. 626.319 kişilik nüfus oranı ile Türkiye'nin büyükşehirlerden sonra en kalabalık illeri arasında sayılmaktadır (TÜİK, 2021). 2011 yılında yaşanan savaş ile ülkemize gelen Suriyeli sığınmacılar başta büyükşehirler ve güneydoğu Anadolu illeri olmak üzere Türkiye'nin her yerine göç etmişlerdedir. Aşağıdaki şekilde de göç yoğunluğunun en fazla olduğu iller görülmektedir.

Şekil 2: 2022 İtibariyle Türkiye'deki Suriyeli Sığınmacıların Göç Ettiği İllere İlişkin Nüfus Yoğunluğu Haritası

Kaynak: https://data.unhcr.org/en/search?type%5B%5D=document&global_filter%5Bdoc_type%5D%5B%5D=7&maps=1

Sanayi alanlarındaki artış, akrabalık ilişkileri, düşük güvenlik kaygısı ve göç edilen alana olan yakınlık gibi durumlardan dolayı aşağıda da görüldüğü üzere göç alan iller arasında ilk yirmi il arasında Batman'ı da görmek mümkündür. Ayrıca işaretli olan illerde geçici barınma merkezileri bulunmaktadır.

Grafik 5: 2022 Yılında Türkiye'de Kalan Suriyeli Sığınmacı Sayısı

S. NO	ŞEHİR	SURİYELİ SIĞINMACI SAYISI
1.	İstanbul	551.676
2.	Gaziantep	464.599
3.	Şanlıurfa	376.704

4.	*Hatay	362.124
5.	*Adana	255.455
6.	Mersin	242.050
7.	Bursa	185.480
8.	İzmir	148.655
9.	Konya	123.968
10.	Ankara	99.678
11.	*Kahramanmaraş	97.118
12.	*Kilis	90.661
13.	Mardin	90.344
14.	Kayseri	84.609
15.	Kocaeli	56.702
16.	*Osmaniye	42.284
17.	Malatya	32.873
18.	Diyarbakır	24.695
19.	Adıyaman	23.547
20.	Batman	15.985

Kaynak: <https://multeciler.org.tr/turkiyedeki-suriyeli-sayisi/>

Batman nüfusunun %2,6'sını Suriyeli sığınmacılar oluşturmakla beraber yerli-yabancı evlilikleri, Batman'daki kültürel yapının göç eden bireylerin kültürel yapısına yatkınlığı, güvenlik kaygısının azlığı, sosyal yapının uygunluğu, çalışma koşullarının varlığı bu sığınmacıların geriye dönüşlerine ket vurmaktadır. Söz konusu durumların yanında, geri dönüşlerin olmayışı, sığınmacıların mevcut kültürel yapıları ile yerel halkın kültürel yapıları arasında uyumsuzluklar, ekonomik çıkar kaygıları ve son zamanlarda daha da artan güvenlik kaygıları Batmanlıların Suriyeli Sığınmacılara olan algısını değiştirdiği düşünülmektedir.

BÖLÜM II

YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde çalışmanın modeli ve evren, örnekleme açıklanmakta, veri toplama araçlarından ve verilerin çözümlenmesine yer verilmektedir.

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada Batmanlıların Suriyeli sığınmacılara olan algılarının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Betimsel tarama modelinin uygulandığı bu çalışma ile geçmişte var olan ve halen devam eden durumun betimlenmesi sağlanacaktır. Çalışmada yer alan olaylar, bireyler, nesnelere ve koşullar değiştirilmeden tanımlanacaktır. Mevcut olgularından hiçbirinin değiştirilme çabasına girilmeyecektir (Karasar, 2005).

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2022 yılında Batman'da ikamet eden ve sığınmacı statüsünde olmayan 18 yaş üzeri bireyler oluşturmaktadır. Söz konusu ana kitleyi temsil edecek örneklem büyüklüğünün belirlenmesinde ilin mevcut nüfus yoğunluğu göz önüne alınmıştır. Söz konusu anket çalışmasına katılacak tüm bireylerin rızası alınarak çalışmalar yapılmıştır.

Tablo 1. Araştırmanın Evrenini Oluşturan Birey Dağılımları

S. NO	YERLEŞİM YERİ	ULAŞILAN KATILIMCI SAYISI	GEÇERLİ ANKET SAYISI
1	Batman / Merkez	517	500

2.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada kullanılan veri toplama araçlarının ilk bölümünde katılımcıların demografik bilgileri 7 soru ile tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu bölümde katılımcıların cinsiyet, yaş, medeni durumu, öğrenim durumu, gelir düzeyi, meslek ve ikamet adreslerine ilişkin veriler bulunmaktadır (EK-1). İkinci bölümde ise, Batmanlıların Suriyeli sığınmacılara yönelik siyasi, kültürel, sosyal, güvenlik ve ekonomik algılarını belirlemek için 30 soru hazırlanmıştır (EK-2).

Tablo 2. Algı Ölçeği ve Alt Boyutlarına Yüklenen Madde Dağılımları

Ölçeğin Adı	Alt Boyutu	Madde Dağılım Numaraları
Suriyeli Sığınmacılara Yönelik Algı Ölçeği	Sosyal ve Kültürel	1-2-3-4-5-6-7-8-9
	Ekonomik	10-11-12-13-14-15-16
	Siyasi	17-18-19-20-21-22
	Güvenlik	23-24-25-26-27-28-29-30

2.4. Verilerin İstatistiksel Analizi

Araştırmanın yapılması amacıyla veri toplama araçları kullanılarak elde edilen veriler SPSS 26 istatistik programı aracılığıyla analiz edilmeye çalışılmıştır. Katılımcıların demografik bilgilerine ilişkin dağılım frekans ve yüzde ile ifade edilmiştir. Katılımcıların Suriyeli sığınmacılara yönelik algıları da yüzde analizi ve frekans ile gösterilmiştir. Araştırmada yer alan hipotezlerin sınanması amacıyla yapılan sınıflamalı değişken ilişkisinin betimlenmesinde de Ki-kare analizden yararlanılmıştır.

Tablo 3. Güvenilirlik Katsayısı Tablosu

Cronbach's Alpha	Reliability Statistics	
	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
,911	,911	30

Homojen olmayan ve tesadüfi olarak seçilen bu n=500 evreni için %91 güven aralığı ve , ± % 5 örnekleme hatası baz alınarak genellenebileceği ifade edilebilir.

BÖLÜM III

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, araştırmaya konu olan problemin çözümü için, araştırmaya katılan katılımcıların uygulanan anketteki verilerinin analiz edilmesiyle ulaşılan buğulara yer verilmektedir. Analiz sonucunda elde edilen verilere ilişkin açıklama ve yorumlar tablo altlarında yazılmıştır.

3.1. Demografik Bilgiler

Tablo 4. Cinsiyet Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% <i>gec</i>	% <i>yiğ</i>
Erkek	290	58,0	58,0	58,0
Kadın	210	42,0	42,0	100
Toplam	500	100,0	100,0	0,0

Ankete katılan katılımcıların cinsiyet değişkenine göre katılımı 290'ı (%58,0) Erkek, 210'u (%42,0) Kadın olarak dağılmaktadır.

Tablo 5. Yaş Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% <i>gec</i>	% <i>yiğ</i>
18-24	90	18,0	18,0	18,0
25-34	170	34,0	34,0	52,0
35-44	162	32,4	32,4	84,4
45-54	61	12,2	12,2	96,6
54 Yaş ve Üstü	17	3,4	3,4	100,0
Toplam	500	100,0	100,0	0,000

Ankete katılan katılımcıların yaş değişkenine göre katılımı 90'ı (%18,0) 18-24 Yaş Aralığında, 170'i (%34,0) 25-34 Yaş Aralığında, 162'si (%32,4) 35,44 Yaş Aralığında, 61'i (%12,2) 45,54 Yaş Aralığında, 17'si (%3,4) 54 Yaş ve Üstü Yaş Aralığında olarak dağılmaktadır.

Tablo 6. Medeni Durum Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% <i>gec</i>	% <i>yıg</i>
Bekar	187	37,4	37,4	37,4
Evli (Çocuk Sahibi)	268	53,6	53,6	91,0
Evli (Çocuk Sahibi Değil)	45	9,0	9,0	100,0
Toplam	500	100,0	100,0	0,000

Ankete katılan katılımcıların medeni durum değişkenine göre katılımı 187'si (%37,4) Bekar, 268'i (%53,6) Evli (Çocuk Sahibi), 45'i (%9,0) Evli (Çocuk Sahibi Değil) olarak dağılmaktadır.

Tablo 7. Öğrenim Durumu Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% <i>gec</i>	% <i>yıg</i>
Okuma Yazma Yok	16	3,2	3,2	3,2
İlkokul	78	15,6	15,6	18,8
Lise	113	22,6	22,6	41,4
Önlisanss/Lisans	260	52,0	52,0	93,4
Lisansüstü	33	6,6	6,6	100,0
Toplam	500	100,0	100,0	0,000

Ankete katılan katılımcıların öğrenim durumu değişkenine göre katılımı 16'sı (%3,2) Okuma Yazma Yok, 78'i (%15,6) İlkokul, 113'ü (%22,6) Lise, 260'ı (%52,0) Önlisanss/Lisans, 33'ü (%6,6) lisansüstü olarak dağılmaktadır.

Tablo 8. Gelir Durumu Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% <i>gec</i>	% <i>yıg</i>
2000-TL ve Altı	84	16,8	16,8	16,8
2001-3000 TL arası	26	5,2	5,2	22,0
3001-4000 TL arası	58	11,6	11,6	33,6
4001-5000 TL arası	47	9,4	9,4	43,0
5001-6000 TL arası	52	10,4	10,4	53,4
6000-TL ve üzeri	233	46,6	46,6	100,0
Toplam	500	100,0	100,0	0,000

Ankete katılan katılımcıların gelir durumu değişkenine göre katılımı 84'ü (%16,8) 2000 TL ve Altı, 26'sı (%5,2) 2001-3000 TL arası, 58'i (%11,6) 3001-4000 TL arası,

47'si (%9,4) 4001-5000 TL arası, 52'si (%10,4) 5001-6000 TL arası, 233'ü (%46,6) 6001 TL ve Üstü olarak dağılmaktadır.

Tablo 9. Meslek Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% <i>gec</i>	% <i>yıg</i>
Ev Hanımı	43	8,6	8,6	8,6
Öğrenci	71	14,2	14,2	22,8
İşçi	118	23,6	23,6	46,4
Esnaf/İşletmeci	50	10,0	10,0	56,4
Memur	153	30,6	30,6	87,0
Emekli	17	3,4	3,4	90,4
Çiftçi	13	2,6	2,6	93,0
İşsiz	34	6,8	6,8	99,8
Diğeri	1	0,2	0,2	100,0
Toplam	500	100,0	100,0	0,000

Ankete katılan katılımcıların meslek değişkenine göre katılımı 43'ü (%8,6) Ev Hanımı, 71'i (%14,2) Öğrenci, 118'i (%23,6) İşçi, 50'si (%10,0) Esnaf/İşletmeci, 153'ü (%30,6) Memur, 17'si (%3,4) Emekli, 13'ü (%2,6) Çiftçi, 34'ü (%6,8) İşsiz, 1'i (%0,2) Diğer meslek grupları olarak dağılmaktadır.

Tablo 10. İkamet Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% <i>gec</i>	% <i>yıg</i>
19 Mayıs	6	1,2	1,2	1,2
Akyürek	11	2,2	2,2	3,4
Aydınlıkevler	3	0,6	0,6	4,0
Bahçelievler	15	3,0	3,0	7,0
Bayındır	5	1,0	1,0	8,0
Belde	32	6,4	6,4	14,4
Beşevler	8	1,6	1,6	16,0
Cudi	21	4,2	4,2	20,2
Çamlıca	5	1,0	1,0	21,2
Çamlıtepe	20	4,0	4,0	25,2
Çarşı	4	0,8	0,8	26,0
Çay	9	1,8	1,8	27,8
Fatih	10	2,0	2,0	29,8
Gap	41	8,2	8,2	38,0
Gültepe	41	8,2	8,2	46,2

Güneykent	13	2,6	2,6	48,8
Hilal	17	3,4	3,4	52,2
Huzur	13	2,6	2,6	54,8
Hürriyet	6	1,2	1,2	56,0
İluh	9	1,8	1,8	57,8
Kardelen	10	2,0	2,0	59,8
Karşıyaka	16	3,2	3,2	63,0
Kısmet	4	0,8	0,8	63,8
Kültür	37	7,4	7,4	71,2
Meydan	18	3,6	3,6	74,8
Pazaryeri	11	2,2	2,2	77,0
Petrol	8	1,6	1,6	78,6
Petrolkent	7	1,4	1,4	80,0
Pınarbaşı	10	2,0	2,0	82,0
Raman	4	0,8	0,8	82,8
Sağlık	24	4,8	4,8	87,6
Seyitler	8	1,6	1,6	89,2
Site	1	0,2	0,2	89,4
Şafak	14	2,8	2,8	92,2
Şirinevler	5	1,0	1,0	93,2
Tilmerç	10	2,0	2,0	95,2
Yenişehir	9	1,8	1,8	97,0
Yeşiltepe	6	1,2	1,2	98,2
Ziya Gökalp	9	1,8	1,8	100,0
Toplam	500	100,0	100,0	0,000

Ankete katılan katılımcıların ikamet değişkenine göre katılımına bakıldığında; 54 mahallesi bulunan Batman'ın 39 mahallesinde (%72,2) bulunan en az bir bireye ulaşılp ankete katılımı sağlanmıştır. Ankete katılanların en fazla Gap, Gültepe, Kültür ve Belde mahallesinden katılım sağladıkları görülmektedir.

3.2. Sosyo-Kültürel Algılar

Araştırmanın anketinde yer alan algı ölçeğinin ilk dokuz sorusunda Batmanlıların Suriyeli sığınmacılara yönelik sosyo-kültürel algıları analiz edilmiştir.

Tablo 11. Suriyeli Sığınmacıların Varlığı Batman İçin Kültürel Bir Zenginliktir.

Gruplar	f	%	%_{gec}	%_{yıg}
Tamamen Katılıyorum	1	0,2	0,2	0,2
Kısmen Katılıyorum	8	1,6	1,6	1,8
Kararsızım	64	12,8	12,8	14,6
Kısmen Katılmıyorum	103	20,6	20,6	35,2
Hiç Katılmıyorum	324	64,8	64,8	100,0
Toplam	500	100,0	100,0	0,000

Ankete katılan katılımcılardan, Suriyeli sığınmacıların varlığının Batman için kültürel bir zenginliktir durumunu değerlendirmeleri istenmiş ve ankete verilen cevaplar analiz edildiğinde; tamamen katılıyorum diyen 1 (%0,2) kişi, kısmen katılıyorum diyen 8 (%1,6) kişi, kararsızım diyen 64 (%12,8) kişi, kısmen katılmıyorum diyen 103 (%20,6) kişi ve hiç katılmıyorum diyen 324 (64,8) kişi olduğu görülmektedir.

Tablo 12. Suriyeli Sığınmacılar Batman'ın Kültür ve Sosyal Yaşantısına Uyum Sağlamalıdır.

Gruplar	f	%	%_{gec}	%_{yıg}
Tamamen Katılıyorum	345	69,0	69,0	69,00
Kısmen Katılıyorum	108	21,6	21,6	90,6
Kararsızım	47	19,4	19,4	100,0
Toplam	500	100,0	100,0	0,000

Katılımcılardan, Suriyeli sığınmacılar Batman'ın kültür ve sosyal yaşantısına uyum sağlamadığı durumunu değerlendirmeleri istenmiş ve ankete verilen cevaplar analiz edildiğinde; tamamen katılıyorum diyen 345 (%69,0) kişi, kısmen katılıyorum diyen 108 (%21,6) kişi ve kararsızım diyen 47 (%19,4) kişi, olduğu görülmektedir.

Tablo 13. Suriyeli Sığınmacılar Batman Toplumuna Uyumda Güçlük Yaşamaktadırlar Durumu

Gruplar	f	%	%_{gec}	%_{yıg}
Tamamen Katılıyorum	282	56,4	56,4	56,4
Kısmen Katılıyorum	132	26,4	26,4	82,8
Kararsızım	83	16,6	16,6	99,4
Kısmen Katılmıyorum	3	0,6	0,6	100,0
Toplam	500	100,0	100,0	0,000

Ankete katılan katılımcılardan, Suriyeli sığınmacılar Batman toplumuna uyumda güçlük yaşamaktadır durumunu değerlendirmeleri istenmiş ve ankete verilen cevaplar analiz edildiğinde; tamamen katılıyorum diyen 282 (%56,4) kişi, kısmen katılıyorum diyen 132 (%26,4) kişi, kararsızım diyen 83 (%16,6) kişi ve kısmen katılmıyorum diyen 3 (%0,6) kişi olduğu görülmektedir.

Tablo 14. Suriyeli Sığınmacılar Batman'ın Sosyal Yapısına Zarar Veriyor.

Gruplar	f	%	%_{gec}	%_{yıg}
Tamamen Katılıyorum	267	53,4	53,4	53,4
Kısmen Katılıyorum	144	28,8	28,8	82,2
Kararsızım	85	17,0	17,0	89,2
Kısmen Katılmıyorum	4	0,8	0,8	100,0
Toplam	500	100,0	100,0	0,000

Ankete katılan katılımcılardan, Suriyeli sığınmacılar Batman'ın sosyal yapısına zarar veriyor durumunu değerlendirmeleri istenmiş ve ankete verilen cevaplar analiz edildiğinde; tamamen katılıyorum diyen 267 (%53,4) kişi, kısmen katılıyorum diyen 144 (%28,8) kişi, kararsızım diyen 85 (%17,0) kişi ve kısmen katılmıyorum diyen 4 (%0,8) kişi olduğu görülmektedir.

Tablo 15. Suriyeli Sığınmacıların Aile Yapısı, Sosyal İlişkileri ve Çoklu Evlilikleri Batman'a Uygun Değildir.

Gruplar	f	%	%_{gec}	%_{yıg}
Tamamen Katılıyorum	303	60,6	60,6	60,6
Kısmen Katılıyorum	100	20,0	20,0	80,6
Kararsızım	84	16,8	16,8	97,4
Kısmen Katılmıyorum	13	2,6	2,6	100,0
Toplam	500	100,0	100,0	0,000

Ankete katılan katılımcılardan, Suriyeli sığınmacıların aile yapısı, sosyal ilişkileri ve çoklu evlilikleri Batman'a uygun değildir durumunu değerlendirmeleri istenmiş ve ankete verilen cevaplar analiz edildiğinde; tamamen katılıyorum diyen 303 (%60,6) kişi, kısmen katılıyorum diyen 100 (%20,0) kişi, kararsızım diyen 84 (%16,8) kişi ve kısmen katılmıyorum diyen 13 (%2,6) kişi olduğu görülmektedir.

Tablo 16. Şehir Merkezinde Suriyeli Sığınmacı Görmek Beni Rahatsız Ediyor.

Gruplar	f	%	%_{gec}	%_{yığ}
Tamamen Katılıyorum	247	49,4	49,4	49,4
Kısmen Katılıyorum	164	32,8	32,8	82,2
Kararsızım	73	14,6	14,6	96,8
Kısmen Katılmıyorum	16	3,2	3,2	100,0
Toplam	500	100,0	100,0	0,000

Ankete katılan katılımcılardan, şehir merkezinde Suriyeli sığınmacı görmek beni rahatsız ediyor durumunu değerlendirmeleri istenmiş ve ankete verilen cevaplar analiz edildiğinde; tamamen katılıyorum diyen 247 (%49,4) kişi, kısmen katılıyorum diyen 164 (%32,8) kişi, kararsızım diyen 73 (%14,6) kişi ve kısmen katılmıyorum diyen 16 (%3,2) kişi olduğu görülmektedir.

Tablo 17. Suriyeli Komşularımın Olması Bana Rahatsızlık Veriyor.

Gruplar	f	%	%_{gec}	%_{yığ}
Tamamen Katılıyorum	276	55,2	55,2	55,2
Kısmen Katılıyorum	124	24,8	24,8	80,0
Kararsızım	76	15,2	15,2	95,2
Kısmen Katılmıyorum	22	4,4	4,4	99,6
Hiç Katılmıyorum	2	0,4	0,4	100,0
Toplam	500	100,0	100,0	0,000

Ankete katılan katılımcılardan, Suriyeli komşularımın olması bana rahatsızlık veriyor durumunu değerlendirmeleri istenmiş ve ankete verilen cevaplar analiz edildiğinde; tamamen katılıyorum diyen 276 (%55,2) kişi, kısmen katılıyorum diyen 124 (%24,8) kişi, kararsızım diyen 76 (%15,2) kişi, kısmen katılmıyorum diyen 22 (%4,4) kişi ve hiç katılmıyorum diyen 2 (0,4) kişi olduğu görülmektedir.

Tablo 18. Suriyeli Sığınmacıların Dilenmesi Beni Rahatsız Ediyor.

Gruplar	f	%	%_{gec}	%_{yığ}
Tamamen Katılıyorum	381	76,2	76,2	76,2
Kısmen Katılıyorum	84	16,8	16,8	93,0
Kararsızım	35	7,0	7,0	100,0
Toplam	500	100,0	100,0	0,000

Ankete katılan katılımcılardan, Suriyeli sığınmacıların dilenmesi beni rahatsız ediyor durumunu değerlendirmeleri istenmiş ve ankete verilen cevaplar analiz

edildiğinde; tamamen katılıyorum diyen 381 (%76,2) kişi, kısmen katılıyorum diyen 84 (%16,8) kişi ve kararsızım diyen 35 (%7,0) kişi olduğu görülmektedir.

Tablo 19. Sığınmacılar Kampta Kalmalı ve Kamplar da Şehir Dışında Kurulmalıdır.

Gruplar	<i>f</i>	%	% <i>gec</i>	% <i>yıg</i>
Tamamen Katılıyorum	326	65,2	65,2	65,2
Kısmen Katılıyorum	97	19,4	19,4	84,6
Kararsızım	68	13,6	13,6	98,2
Kısmen Katılmıyorum	9	1,8	1,8	100,0
Toplam	500	100,0	100,0	0,000

Ankete katılan katılımcılardan, Suriyeli sığınmacılar kampta kalmalı ve kamplar şehir dışında kurulmalıdır durumunu değerlendirmeleri istenmiş ve ankete verilen cevaplar analiz edildiğinde; tamamen katılıyorum diyen 326 (%65,2) kişi, kısmen katılıyorum diyen 97 (%19,4) kişi, kararsızım diyen 68 (%13,6) kişi ve kısmen katılmıyorum diyen 9 (%1,8) kişi olduğu görülmektedir.

Tablo 20. Sosyo-Kültürel Algıların Cinsiyete Göre Ortalamaları

	<i>f, x ve ss Değerleri</i>		ANOVA Sonuçları			
	Grup	<i>N</i>	<i>x</i>	<i>Ss</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Suriyeli Sığınmacıların Varlığı Batman İçin Kültürel Bir Zenginliktir	Erkek	290	1,634	0,867	15,374	0,000
	Kadın	210	1,357	0,642		
Suriyeli Sığınmacılar Batman'ın Kültür ve Sosyal Yaşantısına Uyum Sağlamalıdır	Erkek	290	4,610	0,636	0,330	0,566
	Kadın	210	4,576	0,682		
Suriyeli Sığınmacılar Batman Toplumuna Uyumda Güçlük Yaşamaktadırlar	Erkek	290	4,372	0,761	0,210	0,647
	Kadın	210	4,404	0,802		
Suriyeli Sığınmacılar Batman'ın Sosyal Yapısına Zarar Veriyor	Erkek	290	4,324	0,805	0,638	0,425
	Kadın	210	3,381	0,756		
Suriyeli Sığınmacıların Aile Yapısı, Sosyal İlişkileri ve Çoklu Evlilikleri Batman'a Uygun Değildir	Erkek	290	4,324	0,895	3,637	0,057
	Kadın	210	4,474	0,789		
Şehir Merkezinde Suriyeli Sığınmacı Görmek Beni Rahatsız Ediyor	Erkek	290	4,196	0,864	7,771	0,006
	Kadın	210	4,404	0,765		
Suriyeli Komşularımın Olması Bana Rahatsızlık Veriyor	Erkek	290	4,313	0,912	0,158	0,691
	Kadın	210	4,281	0,908		

Suriyeli Sığınmacıların Dilenmesi Beni Rahatsız Ediyor	Erkek	290	4,648	0,622	3,751	0,053
	Kadın	210	4,752	0,549		
Sığınmacılar Kampta Kalmalı ve Kamplar da Şehir Dışında Kurulmalıdır	Erkek	290	4,441	0,814	1,635	0,202
	Kadın	210	4,533	0,764		

Araştırmaya katılan bireylerin Suriyeli sığınmacılara yönelik sosyo-kültürel algılarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda; madde 2, madde 3, madde 4, madde 5, madde 7, madde 8 ve madde 9'un cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Madde 1'e (Suriyeli sığınmacıların varlığı Batman için kültürel bir zenginliktir) göre erkeklerin (1,634) verdiği yanıtların, kadınlara (1,357) göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Erkeklerin, Suriyeli sığınmacıların varlığı Batman için kültürel bir zenginliktir durumuna, kadınlardan daha olumlu bir bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=15,374$; $p=0.000<0.05$).

Madde 6'a (şehir merkezinde Suriyeli sığınmacı görmek beni rahatsız ediyor) göre erkeklerin (4,196) verdiği yanıtların, kadınlara (4,404) göre daha düşük olduğu görülmektedir. Erkeklerin, şehir merkezinde Suriyeli sığınmacı görmek beni rahatsız ediyor durumuna, kadınlardan daha olumlu bir bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=7,771$; $p=0.006<0.05$).

Tablo 21. Sosyo-Kültürel Algıların Yaşa Göre Ortalamaları

	<i>f, x ve ss Değerleri</i>				<i>ANOVA Sonuçları</i>	
	Grup	<i>N</i>	<i>x</i>	<i>Ss</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Suriyeli Sığınmacıların Varlığı Batman İçin Kültürel Bir Zenginliktir	18-24	90	1,544	0,795	5,011	0,001
	25-34	170	1,323	0,658		
	35-44	162	1,586	0,800		
	45-54	61	1,770	0,920		
	54 Yaş ve Üstü	17	1,764	1,032		
Suriyeli Sığınmacılar Batman'ın Kültür ve	18-24	90	4,433	0,779	2,380	0,051
	25-34	170	4,617	0,616		
	35-44	162	4,629	0,648		

Sosyal Yaşantısına Uyum Sağlamalıdır	45-54	61	4,606	0,613		
	54 Yaş ve Üstü	17	4,882	0,332		
Suriyeli Sığınmacılar Batman Toplumuna Uyumda Güçlük Yaşamaktadırlar	18-24	90	4,188	0,819	6,312	0,000
	25-34	170	4,611	0,617		
	35-44	162	4,321	0,846		
	45-54	61	4,213	0,818		
	54 Yaş ve Üstü	17	4,411	0,712		
Suriyeli Sığınmacılar Batman'ın Sosyal Yapısına Zarar Veriyor	18-24	90	4,111	0,799	8,516	0,000
	25-34	170	4,541	0,688		
	35-44	162	4,345	0,798		
	45-54	61	4,049	0,845		
	54 Yaş ve Üstü	17	4,764	0,562		
Suriyeli Sığınmacıların Aile Yapısı, Sosyal İlişkileri ve Çoklu Evlilikleri Batman'a Uygun Değildir	18-24	90	4,244	0,903	2,975	0,019
	25-34	170	4,547	,843		
	35-44	162	4,376	0,811		
	45-54	61	4,196	0,872		
	54 Yaş ve Üstü	17	4,294	0,848		
Şehir Merkezinde Suriyeli Sığınmacı Görmek Beni Rahatsız Ediyor	18-24	90	4,266	0,761	0,374	0,827
	25-34	170	4,329	0,797		
	35-44	162	4,284	0,901		
	45-54	61	4,180	0,846		
	54 Yaş ve Üstü	17	4,294	0,771		
Suriyeli Komşularımın Olması Bana Rahatsızlık Veriyor	18-24	90	4,322	0,845	0,761	0,551
	25-34	170	4,217	0,957		
	35-44	162	4,321	0,950		
	45-54	61	4,377	0,756		
	54 Yaş ve Üstü	17	4,529	0,874		
Suriyeli Sığınmacıların Dilenmesi Beni Rahatsız Ediyor	18-24	90	4,711	0,524	3,668	0,006
	25-34	170	4,735	0,549		
	35-44	162	4,746	0,582		
	45-54	61	4,442	0,764		
	54 Yaş ve Üstü	17	4,529	0,624		
Sığınmacılar Kampta Kalmalı ve Kamplar da	18-24	90	4,311	0,907	1,521	0,195
	25-34	170	4,558	0,745		
	35-44	162	4,506	0,782		

Şehir Dışında Kurulmalıdır	45-54	61	4,442	0,785		
	54 Yaş ve Üstü	17	4,470	0,717		

Araştırmaya katılan bireylerin Suriyeli sığınmacılara yönelik sosyo-kültürel algılarının yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda; madde 2, madde 6, madde 7, ve madde 9'un yaş değişkeni açısından anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Madde 1'e (Suriyeli sığınmacıların varlığı Batman için kültürel bir zenginliktir) göre 45-54 yaş aralığındaki bireylerin (1,770) verdiği yanıtların en yüksek, 25-34 yaş aralığındaki bireylerin (1,323) en düşük olduğu görülmektedir. 25-34 yaş aralığındaki bireylerin, Suriyeli sığınmacıların varlığı Batman için kültürel bir zenginliktir durumuna en olumsuz, 45-54 yaş aralığındaki bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=5,011$; $p=0.001<0.05$).

Madde 3'e (Suriyeli sığınmacılar Batman toplumuna uyumda güçlük yaşamaktadırlar) göre 25-34 yaş aralığındaki bireylerin (4,611) verdiği yanıtların en yüksek, 18-24 yaş aralığındaki bireylerin (4,188) en düşük olduğu görülmektedir. 25-34 yaş aralığındaki bireylerin, Suriyeli sığınmacılar Batman toplumuna uyumda güçlük yaşamaktadırlar durumuna en olumsuz, 18-24 yaş aralığındaki bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=6,312$; $p=0.000<0.05$).

Madde 4'e (Suriyeli sığınmacılar Batman'ın sosyal yapısına zarar veriyor) göre 54 yaş ve üstü aralığındaki bireylerin (4,764) verdiği yanıtların en yüksek, 45-54 yaş aralığındaki bireylerin (4,049) en düşük olduğu görülmektedir. 54 yaş ve üstü yaş aralığındaki bireylerin, Suriyeli sığınmacılar Batman'ın sosyal yapısına zarar veriyor durumuna en olumsuz, 45-54 yaş aralığındaki bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=8,516$; $p=0.000<0.05$).

Madde 5'e (Suriyeli sığınmacıların aile yapısı, sosyal ilişkileri ve çoklu evlilikleri Batman'a uygun değildir) göre 25-34 yaş aralığındaki bireylerin (4,574) verdiği yanıtların en yüksek, 45,54 yaş aralığındaki bireylerin (4,196) en düşük olduğu görülmektedir. 25-

34 yaş aralığındaki bireylerin, Suriyeli sığınmacıların aile yapısı, sosyal ilişkileri ve çoklu evlilikleri Batman'a uygun değildir durumuna en olumsuz, 45-54 yaş aralığındaki bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=2,975$; $p=0.019<0.05$).

Madde 8'e (Suriyeli sığınmacıların dilenmesi beni rahatsız ediyor) göre 35-44 yaş aralığındaki bireylerin (4,746) verdiği yanıtların en yüksek, 45-54 yaş aralığındaki bireylerin (4,442) en düşük olduğu görülmektedir. 35-44 yaş aralığındaki bireylerin, Suriyeli sığınmacıların dilenmesi beni rahatsız ediyor durumuna en olumsuz, 45-54 yaş aralığındaki bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=3,668$; $p=0.006<0.05$).

Tablo 22. Sosyo-Kültürel Algıların Medeni Duruma Göre Ortalamaları

	<i>f, x ve ss Değerleri</i>			<i>ANOVA Sonuçları</i>		
	Grup	<i>N</i>	<i>x</i>	<i>Ss</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Suriyeli Sığınmacıların Varlığı Batman İçin Kültürel Bir Zenginliktir	Bekar	187	1,492	0,805	0,493	0,611
	Evli (Çocuk Sahibi)	268	1,548	0,808		
	Evli (Çocuk Sahibi Değil)	45	1,444	0,623		
Suriyeli Sığınmacılar Batman'ın Kültür ve Sosyal Yaşantısına Uyum Sağlamalıdır	Bekar	187	4,502	0,735	3,220	0,041
	Evli (Çocuk Sahibi)	268	4,660	0,587		
	Evli (Çocuk Sahibi Değil)	45	4,600	0,653		
Suriyeli Sığınmacılar Batman Toplumuna Uyumda Güçlük Yaşamaktadırlar	Bekar	187	4,390	0,777	2,982	0,052
	Evli (Çocuk Sahibi)	268	4,339	0,798		
	Evli (Çocuk Sahibi Değil)	45	4,644	0,608		
Suriyeli Sığınmacılar Batman'ın Sosyal Yapısına Zarar Veriyor	Bekar	187	4,278	0,788	3,525	0,030
	Evli (Çocuk Sahibi)	268	4,350	0,805		
	Evli (Çocuk Sahibi Değil)	45	4,622	0,575		
Suriyeli Sığınmacıların Aile Yapısı, Sosyal	Bekar	187	4,369	0,872	2,710	0,068
	Evli (Çocuk Sahibi)	268	4,350	0,850		

İlişkileri ve Çoklu Evlilikleri Batman'a Uygun Değildir	Evli (Çocuk Sahibi Değil)	45	4,666	0,768		
Şehir Merkezinde Suriyeli Sığınmacı Görmek Beni Rahatsız Ediyor	Bekar	187	4,315	0,797	0,698	0,498
	Evli (Çocuk Sahibi)	268	4,246	0,873		
	Evli (Çocuk Sahibi Değil)	45	4,377	0,683		
Suriyeli Komşularımın Olması Bana Rahatsızlık Veriyor	Bekar	187	4,272	0,953	1,080	0,340
	Evli (Çocuk Sahibi)	268	4,287	0,901		
	Evli (Çocuk Sahibi Değil)	45	4,488	0,757		
Suriyeli Sığınmacıların Dilenmesi Beni Rahatsız Ediyor	Bekar	187	4,732	0,500	8,057	0,000
	Evli (Çocuk Sahibi)	268	4,615	0,679		
	Evli (Çocuk Sahibi Değil)	45	4,977	0,149		
Sığınmacılar Kampta Kalmalı ve Kamplar da Şehir Dışında Kurulmalıdır	Bekar	187	4,433	0,854	1,889	0,152
	Evli (Çocuk Sahibi)	268	4,477	0,771		
	Evli (Çocuk Sahibi Değil)	45	4,688	0,633		

Araştırmaya katılan bireylerin Suriyeli sığınmacılara yönelik sosyo-kültürel algılarının medeni durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda; madde 1, madde 3, madde 5, madde 6, madde 7, ve madde 9'un medeni durum değişkeni açısından anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Madde 2'ye (Suriyeli sığınmacılar Batman'ın kültür ve sosyal yaşantısına uyum sağlamalıdır) göre evli (çocuk sahibi) bireylerin (4,660) verdiği yanıtların en yüksek, bekar bireylerin (4,502) en düşük olduğu görülmektedir. Evli (çocuk sahibi) bireylerin, Suriyeli sığınmacılar Batman'ın kültür ve sosyal yaşantısına uyum sağlamalıdır durumuna en olumsuz, bekar bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=3,220$; $p=0.041<0.05$).

Madde 4'e (Suriyeli sığınmacılar Batman'ın sosyal yapısına zarar veriyor) göre evli (çocuk sahibi değil) bireylerin (4,622) verdiği yanıtların en yüksek, bekar bireylerin (4,278) en düşük olduğu görülmektedir. Evli (çocuk sahibi değil) bireylerin, Suriyeli sığınmacılar Batman'ın sosyal yapısına zarar veriyor durumuna en olumsuz, bekar bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=3,525$; $p=0.030<0.05$).

Madde 8'e (Suriyeli sığınmacıların dilenmesi beni rahatsız ediyor) göre evli (çocuk sahibi değil) bireylerin (4,977) verdiği yanıtların en yüksek, evli (çocuk sahibi) bireylerin (4,615) en düşük olduğu görülmektedir. Evli (çocuk sahibi değil) bireylerin, Suriyeli sığınmacıların dilenmesi beni rahatsız ediyor durumuna en olumsuz, evli (çocuk sahibi) bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=8,057$; $p=0.000<0.05$).

Tablo 23. Sosyo-Kültürel Algıların Öğrenim Düzeylerine Göre Ortalamaları

<i>f, x ve ss Değerleri</i>		<i>ANOVA Sonuçları</i>				
	Grup	<i>N</i>	<i>x</i>	<i>Ss</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Suriyeli Sığınmacıların Varlığı Batman İçin Kültürel Bir Zenginliktir	Okuma Yazma Yok	90	1,562	0,629	2,308	0,057
	İlkokul	170	1,692	0,872		
	Lise	162	1,354	0,718		
	Önlisans/Lisans	61	1,542	0,797		
	Lisansüstü	17	1,454	0,794		
Suriyeli Sığınmacılar Batman'ın Kültür ve Sosyal Yaşantısına Uyum Sağlamalıdır	Okuma Yazma Yok	90	4,750	0,577	1,455	0,215
	İlkokul	170	4,717	0,555		
	Lise	162	4,628	0,600		
	Önlisans/Lisans	61	4,542	0,698		
	Lisansüstü	17	4,545	0,711		
Suriyeli Sığınmacılar Batman Toplumuna Uyumda Güçlük Yaşamaktadırlar	Okuma Yazma Yok	90	4,500	0,894	0,856	0,490
	İlkokul	170	4,371	0,807		
	Lise	162	4,424	0,765		
	Önlisans/Lisans	61	4,342	0,772		
	Lisansüstü	17	4,575	0,751		
Suriyeli Sığınmacılar Batman'ın Sosyal Yapısına Zarar Veriyor	Okuma Yazma Yok	90	4,500	0,816	3,250	0,012
	İlkokul	170	4,448	0,732		
	Lise	162	4,460	0,655		
	Önlisans/Lisans	61	4,230	0,847		

	Lisansüstü	17	4,575	0,662		
Suriyeli Sığınmacıların Aile Yapısı, Sosyal İlişkileri ve Çoklu Evlilikleri Batman'a Uygun Değildir	Okuma Yazma Yok	90	4,187	1,167	4,614	0,001
	İlkokul	170	4,615	0,586		
	Lise	162	4,522	0,768		
	Önlisans/Lisans	61	4,246	0,917		
	Lisansüstü	17	4,575	0,791		
Şehir Merkezinde Suriyeli Sığınmacı Görmek Beni Rahatsız Ediyor	Okuma Yazma Yok	90	4,250	0,683	0,407	0,804
	İlkokul	170	4,384	0,776		
	Lise	162	4,247	0,773		
	Önlisans/Lisans	61	4,265	0,880		
	Lisansüstü	17	4,333	0,816		
Suriyeli Komşularımın Olması Bana Rahatsızlık Veriyor	Okuma Yazma Yok	90	4,562	0,727	3,421	0,009
	İlkokul	170	4,576	0,814		
	Lise	162	4,318	0,878		
	Önlisans/Lisans	61	4,180	0,951		
	Lisansüstü	17	4,393	0,826		
Suriyeli Sığınmacıların Dilenmesi Beni Rahatsız Ediyor	Okuma Yazma Yok	90	4,750	0,447	5,160	0,000
	İlkokul	170	4,461	0,750		
	Lise	162	4,814	0,454		
	Önlisans/Lisans	61	4,680	0,604		
	Lisansüstü	17	4,878	0,415		
Sığınmacılar Kampta Kalmalı ve Kamplar da Şehir Dışında Kurulmalıdır	Okuma Yazma Yok	90	4,812	0,403	11,013	0,000
	İlkokul	170	4,602	0,690		
	Lise	162	4,778	0,546		
	Önlisans/Lisans	61	4,269	0,881		
	Lisansüstü	17	4,666	0,692		

Araştırmaya katılan bireylerin Suriyeli sığınmacılara yönelik sosyo-kültürel algılarının öğrenim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda; madde 1, madde 2, madde 3, ve madde 6'nın öğrenim durumu değişkeni açısından anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Madde 4'e (Suriyeli sığınmacılar Batman'ın sosyal yapısına zarar veriyor) göre lisansüstü öğrenim düzeyine sahip bireylerin (4,575) verdiği yanıtların en yüksek,

lisans/önlisans öğrenim düzeyine sahip bireylerin (4,230) en düşük olduğu görülmektedir. Lisansüstü öğrenim düzeyine sahip bireylerin, Suriyeli sığınmacılar Batman'ın sosyal yapısına zarar veriyor durumuna en olumsuz, lisans/önlisans öğrenim düzeyine sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=3,250$; $p=0.012<0.05$).

Madde 5'e (Suriyeli sığınmacıların aile yapısı, sosyal ilişkileri ve çoklu evlilikleri Batman'a uygun değildir) göre ilkokul öğrenim düzeyine sahip bireylerin (4,615) verdiği yanıtların en yüksek, okuma yazma yok öğrenim düzeyine sahip bireylerin (4,187) en düşük olduğu görülmektedir. İlkokul öğrenim düzeyine sahip bireylerin, Suriyeli sığınmacıların aile yapısı, sosyal ilişkileri ve çoklu evlilikleri Batman'a uygun değildir durumuna en olumsuz, okuma yazma yok öğrenim düzeyine sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=4,614$; $p=0.001<0.05$).

Madde 7'ye (Suriyeli komşularımın olması bana rahatsızlık veriyor) göre ilkokul öğrenim düzeyine sahip bireylerin (4,576) verdiği yanıtların en yüksek, önlisans/lisans öğrenim düzeyine sahip bireylerin (4,180) en düşük olduğu görülmektedir. İlkokul öğrenim düzeyine sahip bireylerin, Suriyeli komşularımın olması bana rahatsızlık veriyor durumuna en olumsuz önlisans/lisans öğrenim düzeyine sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=3,421$; $p=0.009<0.05$).

Madde 8'e (Suriyeli sığınmacıların dilenmesi beni rahatsız ediyor) göre lisansüstü öğrenim düzeyine sahip bireylerin (4,878) verdiği yanıtların en yüksek, ilkokul öğrenim düzeyine sahip bireylerin (4,461) en düşük olduğu görülmektedir. Lisansüstü öğrenim düzeyine sahip bireylerin, Suriyeli sığınmacıların dilenmesi beni rahatsız ediyor durumuna en olumsuz, ilkokul öğrenim düzeyine sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=5,160$; $p=0.000<0.05$).

Madde 9'a (sığınmacılar kampta kalmalı ve kamplar da şehir dışında kurulmalıdır) göre okuma yazma yok öğrenim düzeyine sahip bireylerin (4,812) verdiği yanıtların en yüksek, önlisans/lisans öğrenim düzeyine sahip bireylerin (4,269) en düşük olduğu görülmektedir. Okuma yazma yok öğrenim düzeyine sahip bireylerin, sığınmacılar kampta kalmalı ve kamplar da şehir dışında kurulmalıdır durumuna en olumsuz,

önlisans/lisans öğrenim düzeyine sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=11,013$; $p=0.000<0.05$).

Tablo 24. Sosyo-Kültürel Algıların Gelir Düzeylerine Göre Ortalamaları

<i>f, x ve ss Değerleri</i>			<i>ANOVA Sonuçları</i>			
	Grup	<i>N</i>	<i>x</i>	<i>Ss</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Suriyeli Sığınmacıların Varlığı Batman İçin Kültürel Bir Zenginliktir	2000-TL ve Altı	84	1,631	0,818	1,572	0,166
	2001-3000 TL arası	26	1,500	0,707		
	3001-4000 TL arası	58	1,344	0,689		
	4001-5000 TL arası	47	1,702	0,906		
	5001-6000 TL arası	52	1,557	0,872		
	6000-TL ve üzeri	233	1,476	0,765		
Suriyeli Sığınmacılar Batman'ın Kültür ve Sosyal Yaşantısına Uyum Sağlamalıdır	2000-TL ve Altı	84	4,523	0,752	1,217	0,300
	2001-3000 TL arası	26	4,692	0,470		
	3001-4000 TL arası	58	4,603	0,673		
	4001-5000 TL arası	47	4,787	0,463		
	5001-6000 TL arası	52	4,538	0,699		
	6000-TL ve üzeri	233	4,583	0,651		
Suriyeli Sığınmacılar Batman Toplumuna Uyumda Güçlük Yaşamaktadırlar	2000-TL ve Altı	84	4,178	0,880	3,272	0,006
	2001-3000 TL arası	26	4,500	0,812		
	3001-4000 TL arası	58	4,500	0,731		
	4001-5000 TL arası	47	4,510	0,804		
	5001-6000 TL arası	52	4,134	0,764		

	6000-TL ve üzeri	233	4,450	0,724		
Suriyeli Sığınmacılar Batman'ın Sosyal Yapısına Zarar Veriyor	2000-TL ve Altı	84	4,131	0,832	2,396	0,037
	2001-3000 TL arası	26	4,307	0,884		
	3001-4000 TL arası	58	4,500	0,681		
	4001-5000 TL arası	47	4,319	0,836		
	5001-6000 TL arası	52	4,538	0,540		
	6000-TL ve üzeri	233	4,356	0,802		
Suriyeli Sığınmacıların Aile Yapısı, Sosyal İlişkileri ve Çoklu Evlilikleri Batman'a Uygun Değildir	2000-TL ve Altı	84	4,214	0,945	2,411	0,036
	2001-3000 TL arası	26	4,769	0,587		
	3001-4000 TL arası	58	4,517	0,777		
	4001-5000 TL arası	47	4,531	0,803		
	5001-6000 TL arası	52	4,326	0,879		
	6000-TL ve üzeri	233	4,356	0,854		
Şehir Merkezinde Suriyeli Sığınmacı Görmek Beni Rahatsız Ediyor	2000-TL ve Altı	84	4,333	0,733	0,148	0,981
	2001-3000 TL arası	26	4,269	0,666		
	3001-4000 TL arası	58	4,258	0,636		
	4001-5000 TL arası	47	4,340	0,891		
	5001-6000 TL arası	52	4,288	1,016		
	6000-TL ve üzeri	233	4,261	0,868		
Suriyeli Komşularımın Olması Bana Rahatsızlık Veriyor	2000-TL ve Altı	84	4,369	0,875	5,274	0,000
	2001-3000 TL arası	26	4,538	0,646		

	3001-4000 TL arası	58	4,465	0,777		
	4001-5000 TL arası	47	4,702	0,719		
	5001-6000 TL arası	52	3,903	1,107		
	6000-TL ve üzeri	233	4,214	0,922		
Suriyeli Sığınmacıların Dilenmesi Beni Rahatsız Ediyor	2000-TL ve Altı	84	4,714	0,528	1,498	0,189
	2001-3000 TL arası	26	4,730	0,603		
	3001-4000 TL arası	58	4,793	0,554		
	4001-5000 TL arası	47	4,723	0,615		
	5001-6000 TL arası	52	4,500	0,671		
	6000-TL ve üzeri	233	4,691	0,600		
Sığınmacılar Kampta Kalmalı ve Kamplar da Şehir Dışında Kurulmalıdır	2000-TL ve Altı	84	4,119	0,869	9,230	0,000
	2001-3000 TL arası	26	4,923	0,271		
	3001-4000 TL arası	58	4,706	0,749		
	4001-5000 TL arası	47	4,851	0,415		
	5001-6000 TL arası	52	4,557	0,751		
	6000-TL ve üzeri	233	4,412	0,815		

Araştırmaya katılan bireylerin Suriyeli sığınmacılara yönelik sosyo-kültürel algılarının gelir düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda; madde 1, madde 2, madde 6, ve madde 8'in gelir düzeyi değişkeni açısından anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Madde 3'e (Suriyeli sığınmacılar batman toplumuna uyumda güçlük yaşamaktadırlar) göre 4001-5000 TL arası gelir düzeyine sahip bireylerin (4,510) verdiği yanıtların en yüksek, 5001-6000 TL arası gelir düzeyine sahip bireylerin (4,134) en düşük olduğu görülmektedir. 4001-5000 TL arası gelir düzeyine sahip bireylerin, Suriyeli sığınmacılar batman toplumuna uyumda güçlük yaşamaktadırlar durumuna en olumsuz, 5001-6000 TL arası gelir düzeyine sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=3,272$; $p=0.006<0.05$).

Madde 4'e (Suriyeli sığınmacılar Batman'ın sosyal yapısına zarar veriyor) göre 5001-6000 TL arası gelir düzeyine sahip bireylerin (4,538) verdiği yanıtların en yüksek, 2000-TL ve altı gelir düzeyine sahip bireylerin (4,131) en düşük olduğu görülmektedir. 5001-6000 TL arası gelir düzeyine sahip bireylerin, Suriyeli sığınmacılar Batman'ın sosyal yapısına zarar veriyor durumuna en olumsuz, 2000-TL ve altı gelir düzeyine sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=2,396$; $p=0.037<0.05$).

Madde 5'e (Suriyeli sığınmacıların aile yapısı, sosyal ilişkileri ve çoklu evlilikleri Batman'a uygun değildir) göre 2001-3000 TL arası gelir düzeyine sahip bireylerin (4,769) verdiği yanıtların en yüksek, 2000-TL ve altı gelir düzeyine sahip bireylerin (4,214) en düşük olduğu görülmektedir. 2001-3000 TL arası gelir düzeyine sahip bireylerin, Suriyeli sığınmacıların aile yapısı, sosyal ilişkileri ve çoklu evlilikleri Batman'a uygun değildir durumuna en olumsuz, 2000-TL ve altı gelir düzeyine sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=2,411$; $p=0.036<0.05$).

Madde 7'ye (Suriyeli komşularımın olması bana rahatsızlık veriyor) göre 4001-5000 TL arası gelir düzeyine sahip bireylerin (4,702) verdiği yanıtların en yüksek, 5001-6000 TL arası gelir düzeyine sahip bireylerin (3,903) en düşük olduğu görülmektedir. 5000 TL arası gelir düzeyine sahip bireylerin, Suriyeli komşularımın olması bana rahatsızlık veriyor durumuna en olumsuz 5001-6000 TL arası gelir düzeyine sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=5,274$; $p=0.000<0.05$).

Madde 9'a (sığınmacılar kampta kalmalı ve kamplar da şehir dışında kurulmalıdır) göre 2001-3000 TL arası gelir düzeyine sahip bireylerin (4,923) verdiği yanıtların en yüksek, 2000-TL ve altı gelir düzeyine sahip bireylerin (4,119) en düşük olduğu

görülmektedir. 2001-3000 TL arası gelir düzeyine sahip bireylerin, sığınmacılar kampta kalmalı ve kamplar da şehir dışında kurulmalıdır durumuna en olumsuz, 2000-TL ve altı gelir düzeyine sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=9,230$; $p=0.000<0.05$).

Tablo 25. Sosyo-Kültürel Algıların Mesleklerine Göre Ortalamaları

	<i>f, x ve ss Değerleri</i>			<i>ANOVA Sonuçları</i>		
	Grup	<i>N</i>	<i>x</i>	<i>Ss</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Suriyeli Sığınmacıların Varlığı Batman İçin Kültürel Bir Zenginliktir	Ev Hanımı	43	1,581	0,793	1,759	0,083
	Öğrenci	71	1,662	0,844		
	İşçi	118	1,398	0,729		
	Esnaf/İşletmeci	50	1,740	0,852		
	Memur	153	1,477	0,803		
	Emekli	17	1,470	0,799		
	Çiftçi	13	1,461	0,877		
	İşsiz	34	1,411	0,608		
	Diğeri	1	3,000	.		
Suriyeli Sığınmacılar Batman'ın Kültür ve Sosyal Yaşantısına Uyum Sağlamalıdır	Ev Hanımı	43	4,697	0,673	2,316	0,019
	Öğrenci	71	4,394	0,801		
	İşçi	118	4,610	0,599		
	Esnaf/İşletmeci	50	4,660	0,658		
	Memur	153	4,542	0,678		
	Emekli	17	4,941	0,242		
	Çiftçi	13	4,923	0,277		
	İşsiz	34	4,676	0,474		
	Diğeri	1	5,000	.		
Suriyeli Sığınmacılar Batman Toplumuna Uyumda Güçlük Yaşamaktadırlar	Ev Hanımı	43	4,162	0,974	2,366	0,017
	Öğrenci	71	4,169	0,827		
	İşçi	118	4,542	0,699		
	Esnaf/İşletmeci	50	4,280	0,881		
	Memur	153	4,470	0,688		
	Emekli	17	4,529	0,514		
	Çiftçi	13	4,153	0,987		
	İşsiz	34	4,382	0,779		
	Diğeri	1	4,000	.		
Suriyeli Sığınmacılar Batman'ın Sosyal	Ev Hanımı	43	4,116	0,878	5,002	0,000
	Öğrenci	71	4,126	0,826		
	İşçi	118	4,635	0,549		
	Esnaf/İşletmeci	50	4,160	0,888		
	Memur	153	4,320	0,800		

Yapısına Zarar Veriyor	Emekli	17	4,823	0,392		
	Çiftçi	13	4,538	0,877		
	İşsiz	34	4,176	0,796		
	Diğeri	1	5,000	.		
Suriyeli Sığınmacıların Aile Yapısı, Sosyal İlişkileri ve Çoklu Evlilikleri Batman'a Uygun Değildir	Ev Hanımı	43	4,465	0,735	0,534	0,831
	Öğrenci	71	4,239	0,885		
	İşçi	118	4,423	0,841		
	Esnaf/İşletmeci	50	4,380	1,007		
	Memur	153	4,398	0,805		
	Emekli	17	4,588	0,618		
	Çiftçi	13	4,230	1,012		
	İşsiz	34	4,382	1,015		
Diğeri	1	4,000	.			
Şehir Merkezinde Suriyeli Sığınmacı Görmek Beni Rahatsız Ediyor	Ev Hanımı	43	4,325	0,865	0,856	0,554
	Öğrenci	71	4,394	0,706		
	İşçi	118	4,262	0,890		
	Esnaf/İşletmeci	50	4,460	0,761		
	Memur	153	4,215	0,857		
	Emekli	17	4,352	0,785		
	Çiftçi	13	4,307	1,031		
	İşsiz	34	4,088	0,712		
Diğeri	1	4,000	.			
Suriyeli Komşularımın Olması Bana Rahatsızlık Veriyor	Ev Hanımı	43	4,465	0,766	3,388	0,001
	Öğrenci	71	4,380	0,851		
	İşçi	118	4,296	0,989		
	Esnaf/İşletmeci	50	4,640	0,662		
	Memur	153	4,117	0,910		
	Emekli	17	4,764	0,752		
	Çiftçi	13	3,692	1,250		
	İşsiz	34	4,230	0,889		
Diğeri	1	5,000	.			
Suriyeli Sığınmacıların Dilenmesi Beni Rahatsız Ediyor	Ev Hanımı	43	4,651	0,650	0,694	0,697
	Öğrenci	71	4,718	0,539		
	İşçi	118	4,711	0,600		
	Esnaf/İşletmeci	50	4,680	0,620		
	Memur	153	4,653	0,631		
	Emekli	17	4,588	0,507		
	Çiftçi	13	5,000	0,000		
	İşsiz	34	4,735	0,567		
Diğeri	1	5,000	.			
	Ev Hanımı	43	4,674	0,644	6,341	0,000
	Öğrenci	71	4,140	0,883		

Sığınmacılar Kampta Kalmalı ve Kamplar da Şehir Dışında Kurulmalıdır	İşçi	118	4,771	0,561		
	Esnaf/İşletmeci	50	4,380	0,805		
	Memur	153	4,392	0,836		
	Emekli	17	4,764	0,437		
	Çiftçi	13	3,923	0,862		
	İşsiz	34	4,588	0,891		
	Diğeri	1	3,000	.		

Araştırmaya katılan bireylerin Suriyeli sığınmacılara yönelik sosyo-kültürel algılarının meslek değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda; madde 1, madde 5, madde 6, ve madde 8'in meslek değişkeni açısından anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Madde 2'ye (Suriyeli sığınmacılar Batman'ın kültür ve sosyal yaşantısına uyum sağlamalıdır) göre diğer meslek durumuna sahip bireylerin (5,000) verdiği yanıtların en yüksek, öğrenci meslek durumuna sahip bireylerin (4,394) en düşük olduğu görülmektedir. Diğer meslek durumuna sahip bireylerin, Suriyeli sığınmacılar Batman'ın kültür ve sosyal yaşantısına uyum sağlamalıdır durumuna en olumsuz, öğrenci meslek durumuna sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=2,316$; $p=0.009<0.05$).

Madde 3'e (Suriyeli sığınmacılar Batman toplumuna uyumda güçlük yaşamaktadırlar) göre işçi meslek durumuna sahip bireylerin (4,542) verdiği yanıtların en yüksek, diğer meslek durumuna sahip bireylerin (4,000) en düşük olduğu görülmektedir. İşçi meslek durumuna sahip bireylerin, Suriyeli sığınmacılar Batman toplumuna uyumda güçlük yaşamaktadırlar durumuna en olumsuz, diğer meslek durumuna sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=2,366$; $p=0.017<0.05$).

Madde 4'e (Suriyeli sığınmacılar Batman'ın sosyal yapısına zarar veriyor) göre diğer meslek durumuna sahip bireylerin (5,000) verdiği yanıtların en yüksek, ev hanımı meslek durumuna sahip bireylerin (4,116) en düşük olduğu görülmektedir. Diğer meslek durumuna sahip bireylerin, Suriyeli sığınmacılar Batman'ın sosyal yapısına zarar veriyor durumuna en olumsuz, ev hanımı meslek durumuna sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=5,002$; $p=0.000<0.05$).

Madde 7'ye (Suriyeli komşularımın olması bana rahatsızlık veriyor) göre diğer meslek durumuna sahip bireylerin (5,000) verdiği yanıtların en yüksek, çiftçi meslek durumuna sahip bireylerin (3,692) en düşük olduğu görülmektedir. Diğer meslek durumuna sahip bireylerin, Suriyeli komşularımın olması bana rahatsızlık veriyor durumuna en olumsuz çiftçi meslek durumuna sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=3,388$; $p=0.001<0.05$).

Madde 9'a (sığınmacılar kampta kalmalı ve kamplar da şehir dışında kurulmalıdır) göre işçi meslek durumuna sahip bireylerin (4,771) verdiği yanıtların en yüksek, diğer meslek durumuna sahip bireylerin (3,000) en düşük olduğu görülmektedir. İşçi meslek durumuna sahip bireylerin, sığınmacılar kampta kalmalı ve kamplar da şehir dışında kurulmalıdır durumuna en olumsuz, diğer meslek durumuna sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=6,341$; $p=0.000<0.05$).

3.3. Ekonomik Algılar

Araştırmanın anketinde yer alan algı ölçeğinin onuncu sorusundan on altıncı sorusuna kadar, Batmanlıların Suriyeli sığınmacılara yönelik ekonomik algıları analiz edilmiştir.

Tablo 26. Suriyeli Sığınmacıların Çocukları Dilencilik, Kayıtlı Olmadan Çalışma, Hırsızlık vb. Durumlarla Yasadışı Kazanç Sağladığını Düşünüyorum.

Gruplar	<i>f</i>	%	% <i>gec</i>	% <i>yığ</i>
Tamamen Katılıyorum	347	69,4	69,4	69,4
Kısmen Katılıyorum	83	16,6	16,6	86,0
Kararsızım	69	13,8	13,8	99,8
Kısmen Katılmıyorum	1	0,2	0,2	100,0
Toplam	500	100,0	100,0	0,000

Ankete katılan katılımcılardan, Suriyeli sığınmacıların çocukları dilencilik, kayıtlı olmadan çalışma, hırsızlık vb. durumlarla yasadışı kazanç sağladığını düşünüyorum durumunu değerlendirmeleri istenmiş ve ankete verilen cevaplar analiz edildiğinde; tamamen katılıyorum diyen 347 (%69,4) kişi, kısmen katılıyorum diyen 83 (%16,6) kişi, kararsızım diyen 69 (%13,8) kişi ve kısmen katılmıyorum diyen 1 (%0,2) kişi olduğu görülmektedir.

Tablo 27. Suriyeli Sığınmacıların Vergi Vermemeleri Vergi Yükümüzü Arttırmaktadır.

Gruplar	f	%	%_{gec}	%_{yiğ}
Tamamen Katılıyorum	374	74,8	74,8	74,8
Kısmen Katılıyorum	73	14,6	14,6	89,4
Kararsızım	53	10,6	10,6	100,0
Toplam	500	100,0	100,0	0,000

Ankete katılan katılımcılardan, Suriyeli sığınmacıların vergi vermemeleri vergi yükümüzü arttırmaktadır durumunu değerlendirmeleri istenmiş ve ankete verilen cevaplar analiz edildiğinde; tamamen katılıyorum diyen 374 (%74,8) kişi, kısmen katılıyorum diyen 73 (%14,6) kişi ve kararsızım diyen 53 (%10,6) kişi olduğu görülmektedir.

Tablo 28. Suriyeli Sığınmacıların Düşük Ücretle Çalışmaları İş Olanaklarını Kısıtlıyor.

Gruplar	f	%	%_{gec}	%_{yiğ}
Tamamen Katılıyorum	387	77,4	77,4	77,4
Kısmen Katılıyorum	89	17,8	17,8	95,2
Kararsızım	24	4,8	4,8	100,0
Toplam	500	100,0	100,0	0,000

Ankete katılan katılımcılardan, Suriyeli sığınmacıların düşük ücretle çalışmaları iş olanaklarını kısıtlıyor durumunu değerlendirmeleri istenmiş ve ankete verilen cevaplar analiz edildiğinde; tamamen katılıyorum diyen 387 (%77,4) kişi, kısmen katılıyorum diyen 89 (%17,8) kişi ve kararsızım diyen 24 (%4,8) kişi olduğu görülmektedir.

Tablo 29. Suriyeli Sığınmacılar İşsizliğin Artmasında Büyük Rol Oynamaktadır.

Gruplar	f	%	%_{gec}	%_{yiğ}
Tamamen Katılıyorum	358	71,6	71,6	71,6
Kısmen Katılıyorum	96	19,2	19,2	90,8
Kararsızım	44	8,8	8,8	99,6
Kısmen Katılmıyorum	2	0,4	0,4	100,0
Toplam	500	100,0	100,0	0,000

Ankete katılan katılımcılardan, Suriyeli sığınmacılar işsizliğin artmasında büyük rol oynamaktadır durumunu değerlendirmeleri istenmiş ve ankete verilen cevaplar analiz

edildiğinde; tamamen katılıyorum diyen 358 (%71,6) kişi, kısmen katılıyorum diyen 96 (%19,2) kişi, kararsızım diyen 44 (%8,8) kişi ve kısmen katılmıyorum diyen 2 (%0,4) kişi olduğu görülmektedir.

Tablo 30. Suriyeli Sığınmacılar Batman’da Yasal Olmayan Ekonomik Faaliyetlerini Arttırmaktadır.

Gruplar	f	%	%_{gec}	%_{yıg}
Tamamen Katılıyorum	306	61,2	61,2	61,2
Kısmen Katılıyorum	94	18,8	18,8	80,0
Kararsızım	93	18,6	18,6	98,6
Kısmen Katılmıyorum	7	1,4	1,4	100,0
Toplam	500	100,0	100,0	0,000

Ankete katılan katılımcılardan, Suriyeli sığınmacılar Batman’da yasal olmayan ekonomik faaliyetlerini arttırmaktadır durumunu değerlendirmeleri istenmiş ve ankete verilen cevaplar analiz edildiğinde; tamamen katılıyorum diyen 306 (%61,2) kişi, kısmen katılıyorum diyen 94 (%18,8) kişi, kararsızım diyen 93 (%18,6) kişi ve kısmen katılmıyorum diyen 7 (%1,4) kişi olduğu görülmektedir.

Tablo 31. Suriyeli Sığınmacıların Varlığı Kira Fiyatlarını Arttırmaktadır.

Gruplar	f	%	%_{gec}	%_{yıg}
Tamamen Katılıyorum	324	64,8	64,8	64,8
Kısmen Katılıyorum	86	17,2	17,2	82,0
Kararsızım	86	17,2	17,2	99,2
Kısmen Katılmıyorum	4	0,8	0,8	100,0
Toplam	500	100,0	100,0	0,000

Ankete katılan katılımcılardan, Suriyeli sığınmacıların varlığı kira fiyatlarını arttırmaktadır durumunu değerlendirmeleri istenmiş ve ankete verilen cevaplar analiz edildiğinde; tamamen katılıyorum diyen 324 (%64,8) kişi, kısmen katılıyorum diyen 86 (%17,2) kişi, kararsızım diyen 86 (%17,2) kişi ve kısmen katılmıyorum diyen 4 (%0,8) kişi olduğu görülmektedir.

Tablo 32. Suriyeli Sığınmacılar İçin Harcanan Ekonomik Kaynaklar Bizim Aleyhimize Sonuçlar Doğurmaktadır.

Gruplar	<i>f</i>	%	% <i>gec</i>	% <i>yiğ</i>
Tamamen Katılıyorum	324	64,8	64,8	64,8
Kısmen Katılıyorum	118	23,6	23,6	88,4
Kararsızım	54	10,8	10,8	99,2
Kısmen Katılmıyorum	4	0,8	0,8	100,0
Toplam	500	100,0	100,0	0,000

Ankete katılan katılımcılardan, Suriyeli sığınmacılar için harcanan ekonomik kaynaklar bizim aleyhimize sonuçlar doğurmaktadır durumunu değerlendirmeleri istenmiş ve ankete verilen cevaplar analiz edildiğinde; tamamen katılıyorum diyen 324 (%64,8) kişi, kısmen katılıyorum diyen 118 (%23,6) kişi, kararsızım diyen 54 (%10,8) kişi ve kısmen katılmıyorum diyen 4 (%0,8) kişi olduğu görülmektedir.

Tablo 33. Ekonomik Algıların Cinsiyete Göre Ortalamaları

	<i>f, x ve ss Değerleri</i>		ANOVA Sonuçları			
	Grup	<i>N</i>	<i>x</i>	<i>Ss</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Suriyeli Sığınmacıların Çocukları Dilencilik, Kayıtlı Olmadan Çalışma, Hırsızlık vb. Durumlarla Yasadışı Kazanç Sağladığını Düşünüyorum	Erkek	290	4,513	0,754	1,883	0,171
	Kadın	210	4,604	0,699		
Suriyeli Sığınmacıların Vergi Vermemeleri Vergi Yükümüzü Arttırmaktadır	Erkek	290	4,648	0,660	0,061	0,805
	Kadın	210	4,633	0,673		
Suriyeli Sığınmacıların Düşük Ücretle Çalışmaları İş Olanaklarını Kısıtlıyor	Erkek	290	4,737	0,519	0,332	0,565
	Kadın	210	4,709	0,575		
Suriyeli Sığınmacılar İşsizliğin Artmasında Büyük Rol Oynamaktadır	Erkek	290	4,637	0,647	0,508	0,476
	Kadın	210	4,595	0,679		
Suriyeli Sığınmacılar Batman'da Yasal Olmayan Ekonomik Faaliyetlerini Arttırmaktadır	Erkek	290	4,437	0,792	1,581	0,209
	Kadın	210	4,342	0,889		
Suriyeli Sığınmacıların Varlığı Kira Fiyatlarını Arttırmaktadır	Erkek	290	4,489	0,754	0,946	0,331
	Kadın	210	4,419	0,861		
Suriyeli Sığınmacılar İçin Harcanan Ekonomik Kaynaklar Bizim	Erkek	290	4,544	0,700	0,582	0,446
	Kadın	210	4,495	0,740		

Aleyhimize Sonuçlar Doğurmaktadır						
-----------------------------------	--	--	--	--	--	--

Araştırmaya katılan bireylerin Suriyeli sığınmacılara yönelik ekonomik algılarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda; bütün maddeler ile cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Tablo 34. Ekonomik Algıların Yaşa Göre Ortalamaları

	<i>f, x ve ss Değerleri</i>			<i>ANOVA Sonuçları</i>		
	Grup	N	x	Ss	F	p
Suriyeli Sığınmacıların Çocukları Dilencilik, Kayıtlı Olmadan Çalışma, Hırsızlık vb. Durumlarla Yasadışı Kazanç Sağladığını Düşünüyorum	18-24	90	4,455	0,736	1,356	0,248
	25-34	170	4,635	0,658		
	35-44	162	4,549	0,756		
	45-54	61	4,442	0,806		
	54 Yaş ve Üstü	17	4,647	0,861		
Suriyeli Sığınmacıların Vergi Vermemeleri Vergi Yükümüzü Arttırmaktadır	18-24	90	4,722	0,581	4,214	0,002
	25-34	170	4,700	0,623		
	35-44	162	4,660	0,651		
	45-54	61	4,327	0,870		
	54 Yaş ve Üstü	17	4,588	0,507		
Suriyeli Sığınmacıların Düşük Ücretle Çalışmaları İş Olanaklarını Kısıtlıyor	18-24	90	4,722	0,541	2,192	0,069
	25-34	170	4,794	0,497		
	35-44	162	4,716	0,551		
	45-54	61	4,557	0,646		
	54 Yaş ve Üstü	17	4,764	0,437		
Suriyeli Sığınmacılar İşsizliğin Artmasında Büyük Rol Oynamaktadır	18-24	90	4,600	0,649	6,696	0,000
	25-34	170	4,776	0,541		
	35-44	162	4,604	0,681		
	45-54	61	4,377	0,734		
	54 Yaş ve Üstü	17	4,176	0,882		
Suriyeli Sığınmacılar Batman'da Yasal Olmayan Ekonomik	18-24	90	4,266	0,845	1,615	0,169
	25-34	170	4,452	0,850		
	35-44	162	4,475	0,757		

Faaliyetlerini Arttırmaktadır	45-54	61	4,245	0,960		
	54 Yaş ve Üstü	17	4,352	0,785		
Suriyeli Sığınmacıların Varlığı Kira Fiyatlarını Arttırmaktadır	18-24	90	4,300	0,867	1,748	0,138
	25-34	170	4,547	0,792		
	35-44	162	4,463	0,757		
	45-54	61	4,393	0,822		
	54 Yaş ve Üstü	17	4,647	0,785		
Suriyeli Sığınmacılar İçin Harcanan Ekonomik Kaynaklar Bizim Aleyhimize Sonuçlar Doğurmaktadır	18-24	90	4,488	0,738	1,191	0,314
	25-34	170	4,617	0,680		
	35-44	162	4,487	0,724		
	45-54	61	4,426	0,762		
	54 Yaş ve Üstü	17	4,470	0,717		

Araştırmaya katılan bireylerin Suriyeli sığınmacılara yönelik ekonomik algılarının yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda; madde 1, madde 3, madde 5, madde 6 ve madde 7'in yaş değişkeni açısından anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Madde 2'ye (Suriyeli sığınmacıların vergi vermemeleri vergi yükümüzü arttırmaktadır) göre 18,24 yaş aralığındaki bireylerin (4,722) verdiği yanıtların en yüksek, 45-54 yaş aralığındaki bireylerin (4,327) en düşük olduğu görülmektedir. 18,24 yaş aralığındaki bireylerin, Suriyeli sığınmacıların vergi vermemeleri vergi yükümüzü arttırmaktadır durumuna en olumsuz, 45-54 yaş aralığındaki bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=4,214$; $p=0.002<0.05$).

Madde 4'e (Suriyeli sığınmacılar işsizliğin artmasında büyük rol oynamaktadır) göre 25-34 yaş aralığındaki bireylerin (4,776) verdiği yanıtların en yüksek, 54 yaş ve üstü yaş aralığındaki bireylerin (4,176) en düşük olduğu görülmektedir. 25-34 yaş aralığındaki bireylerin, Suriyeli sığınmacılar işsizliğin artmasında büyük rol oynamaktadır durumuna en olumsuz, 54 yaş ve üstü yaş aralığındaki bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=6,696$; $p=0.000<0.05$).

Tablo 35. Ekonomik Algıların Medeni Duruma Göre Ortalamaları

	<i>f, x ve ss Değerleri</i>			<i>ANOVA Sonuçları</i>		
	Grup	<i>N</i>	<i>x</i>	<i>Ss</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Suriyeli Sığınmacıların Çocukları Dilencilik, Kayıtlı Olmadan Çalışma, Hırsızlık vb. Durumlarla Yasadışı Kazanç Sağladığını Düşünüyorum	Bekar	187	4,459	0,770	4,241	0,015
	Evli (Çocuk Sahibi)	268	4,574	0,728		
	Evli (Çocuk Sahibi Değil)	45	4,800	0,504		
Suriyeli Sığınmacıların Vergi Vermemeleri Vergi Yükümüzü Arttırmaktadır	Bekar	187	4,700	0,601	2,480	0,085
	Evli (Çocuk Sahibi)	268	4,582	0,711		
	Evli (Çocuk Sahibi Değil)	45	4,755	0,608		
Suriyeli Sığınmacıların Düşük Ücretle Çalışmaları İş Olanaklarını Kısıtlıyor	Bekar	187	4,738	0,539	1,023	0,360
	Evli (Çocuk Sahibi)	268	4,701	0,554		
	Evli (Çocuk Sahibi Değil)	45	4,822	0,490		
Suriyeli Sığınmacılar İşsizliğin Artmasında Büyük Rol Oynamaktadır	Bekar	187	4,673	0,591	3,740	0,024
	Evli (Çocuk Sahibi)	268	4,552	0,714		
	Evli (Çocuk Sahibi Değil)	45	4,800	0,547		
Suriyeli Sığınmacılar Batman'da Yasal Olmayan Ekonomik Faaliyetlerini Arttırmaktadır	Bekar	187	4,411	0,807	1,712	0,182
	Evli (Çocuk Sahibi)	268	4,354	0,859		
	Evli (Çocuk Sahibi Değil)	45	4,600	0,780		
Suriyeli Sığınmacıların Varlığı Kira Fiyatlarını Arttırmaktadır	Bekar	187	4,465	0,804	0,404	0,668
	Evli (Çocuk Sahibi)	268	4,440	0,793		
	Evli (Çocuk Sahibi Değil)	45	4,555	0,840		
Suriyeli Sığınmacılar İçin Harcanan	Bekar	187	4,513	0,735	1,318	0,269
	Evli (Çocuk Sahibi)	268	4,503	0,716		

Ekonomik Kaynaklar Bizim Aleyhimize Sonuçlar Doğurmaktadır	Evli (Çocuk Sahibi Değil)	45	4,688	0,633		
--	---------------------------	----	-------	-------	--	--

Araştırmaya katılan bireylerin Suriyeli sığınmacılara yönelik ekonomik algılarının medeni durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda; madde 2, madde 3, madde 5, madde 6 ve madde 7'in medeni durum değişkeni açısından anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Madde 1'e (Suriyeli sığınmacıların çocukları dilencilik, kayıtlı olmadan çalışma, hırsızlık vb. durumlarla yasadışı kazanç sağladığını düşünüyorum) göre evli (çocuk sahibi değil) bireylerin (4,800) verdiği yanıtların en yüksek, bekar bireylerin (4,459) en düşük olduğu görülmektedir. Evli (çocuk sahibi değil) bireylerin, Suriyeli sığınmacıların çocukları dilencilik, kayıtlı olmadan çalışma, hırsızlık vb. durumlarla yasadışı kazanç sağladığını düşünüyorum durumuna en olumsuz, bekar bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=4,241$; $p=0.015<0.05$).

Madde 4'e (Suriyeli sığınmacılar işsizliğin artmasında büyük rol oynamaktadır) göre evli (çocuk sahibi değil) bireylerin (4,800) verdiği yanıtların en yüksek, evli (çocuk sahibi) bireylerin (4,552) en düşük olduğu görülmektedir. Evli (çocuk sahibi değil) bireylerin, Suriyeli sığınmacılar işsizliğin artmasında büyük rol oynamaktadır durumuna en olumsuz, evli (çocuk sahibi) bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=3,740$; $p=0.024<0.05$).

Tablo 36. Ekonomik Algıların Öğrenim Düzeylerine Göre Ortalamaları

	<i>f, x ve ss Değerleri</i>			<i>ANOVA Sonuçları</i>		
	Grup	<i>N</i>	<i>x</i>	<i>Ss</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Suriyeli Sığınmacıların Çocukları Dilencilik, Kayıtlı Olmadan Çalışma, Hırsızlık vb.	Okuma Yazma Yok	90	4,562	0,727	9,323	0,000
	İlkokul	170	4,615	0,742		
	Lise	162	4,840	0,454		
	Önlisans/Lisans	61	4,380	0,794		
	Lisansüstü	17	4,757	0,613		

Durumlarla Yasadışı Kazanç Sağladığını Düşünüyorum						
Suriyeli Sığınmacıların Vergi Vermemeleri Vergi Yükümüzü Arttırmaktadır	Okuma Yazma Yok	90	4,625	0,718	3,961	0,004
	İlkokul	170	4,371	0,823		
	Lise	162	4,708	0,577		
	Önlisans/Lisans	61	4,688	0,626		
	Lisansüstü	17	4,697	0,683		
Suriyeli Sığınmacıların Düşük Ücretle Çalışmaları İş Olanaklarını Kısıtlıyor	Okuma Yazma Yok	90	4,750	0,577	1,179	0,319
	İlkokul	170	4,628	0,583		
	Lise	162	4,761	0,486		
	Önlisans/Lisans	61	4,723	0,569		
	Lisansüstü	17	4,848	0,364		
Suriyeli Sığınmacılar İşsizliğin Artmasında Büyük Rol Oynamaktadır	Okuma Yazma Yok	90	4,562	0,963	2,581	0,037
	İlkokul	170	4,500	0,785		
	Lise	162	4,761	0,522		
	Önlisans/Lisans	61	4,580	0,661		
	Lisansüstü	17	4,757	0,501		
Suriyeli Sığınmacılar Batman'da Yasal Olmayan Ekonomik Faaliyetlerini Arttırmaktadır	Okuma Yazma Yok	90	4,812	0,543	2,135	0,075
	İlkokul	170	4,346	0,865		
	Lise	162	4,477	0,856		
	Önlisans/Lisans	61	4,330	0,837		
	Lisansüstü	17	4,575	0,708		
Suriyeli Sığınmacıların Varlığı Kira Fiyatlarını Arttırmaktadır	Okuma Yazma Yok	90	4,625	0,806	4,213	0,002
	İlkokul	170	4,576	0,693		
	Lise	162	4,539	0,813		
	Önlisans/Lisans	61	4,334	0,838		
	Lisansüstü	17	4,818	0,464		
Suriyeli Sığınmacılar İçin Harcanan Ekonomik Kaynaklar Bizim Aleyhimize Sonuçlar Doğurmaktadır	Okuma Yazma Yok	90	4,750	0,447	1,304	0,268
	İlkokul	170	4,448	0,766		
	Lise	162	4,513	0,721		
	Önlisans/Lisans	61	4,511	0,721		
	Lisansüstü	17	4,727	0,626		

Araştırmaya katılan bireylerin Suriyeli sığınmacılara yönelik ekonomik algılarının öğrenim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda; madde 3, madde 5 ve madde 7'in öğrenim düzeyi değişkeni açısından anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Madde 1'e (Suriyeli sığınmacıların çocukları dilencilik, kayıtlı olmadan çalışma, hırsızlık vb. durumlarla yasadışı kazanç sağladığını düşünüyorum) göre lise öğrenim düzeyine sahip bireylerin (4,800) verdiği yanıtların en yüksek, önlisans/lisans öğrenim düzeyine sahip bireylerin (4,380) en düşük olduğu görülmektedir. Lise öğrenim düzeyine sahip bireylerin, Suriyeli sığınmacıların çocukları dilencilik, kayıtlı olmadan çalışma, hırsızlık vb. durumlarla yasadışı kazanç sağladığını düşünüyorum durumuna en olumsuz, önlisans/lisans öğrenim düzeyine sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=9,323$; $p=0.0000<0.05$).

Madde 2'e (Suriyeli sığınmacıların vergi vermemeleri vergi yükümüzü arttırmaktadır) göre lise öğrenim düzeyine sahip bireylerin (4,708) verdiği yanıtların en yüksek, ilkokul öğrenim düzeyine sahip bireylerin (4,371) en düşük olduğu görülmektedir. Lise öğrenim düzeyine sahip bireylerin, Suriyeli sığınmacıların vergi vermemeleri vergi yükümüzü arttırmaktadır durumuna en olumsuz, ilkokul öğrenim düzeyine sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=3,961$; $p=0.004<0.05$).

Madde 4'e (Suriyeli sığınmacılar işsizliğin artmasında büyük rol oynamaktadır) göre lise öğrenim düzeyine sahip bireylerin (4,761) verdiği yanıtların en yüksek, ilkokul öğrenim düzeyine sahip bireylerin (4,500) en düşük olduğu görülmektedir. Lise öğrenim düzeyine sahip bireylerin, Suriyeli sığınmacılar işsizliğin artmasında büyük rol oynamaktadır durumuna en olumsuz, ilkokul öğrenim düzeyine sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=2,581$; $p=0.037<0.05$).

Madde 6'ya (Suriyeli sığınmacıların varlığı kira fiyatlarını arttırmaktadır) göre lisansüstü öğrenim düzeyine sahip bireylerin (4,818) verdiği yanıtların en yüksek, önlisans/lisans öğrenim düzeyine sahip bireylerin (4,334) en düşük olduğu görülmektedir.

Lisansüstü öğrenim düzeyine sahip bireylerin, Suriyeli sığınmacıların varlığı kira fiyatlarını arttırmaktadır durumuna en olumsuz, önlisans/lisans öğrenim düzeyine sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=4,2413$; $p=0.002<0.05$).

Tablo 37. Ekonomik Algıların Gelir Düzeylerine Göre Ortalamaları

<i>f, x ve ss Değerleri</i>			<i>ANOVA Sonuçları</i>			
	Grup	<i>N</i>	<i>x</i>	<i>Ss</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Suriyeli Sığınmacıların Çocukları Dilencilik, Kayıtlı Olmadan Çalışma, Hırsızlık vb. Durumlarla Yasadışı Kazanç Sağladığını Düşünüyorum	2000-TL ve Altı	84	4,404	0,730	3,466	0,004
	2001-3000 TL arası	26	4,653	0,628		
	3001-4000 TL arası	58	4,551	0,820		
	4001-5000 TL arası	47	4,659	0,700		
	5001-6000 TL arası	52	4,884	0,322		
	6000-TL ve üzeri	233	4,497	0,771		
Suriyeli Sığınmacıların Vergi Vermemeleri Vergi Yükümüzü Arttırmaktadır	2000-TL ve Altı	84	4,690	0,658	1,065	0,379
	2001-3000 TL arası	26	4,615	0,697		
	3001-4000 TL arası	58	4,517	0,706		
	4001-5000 TL arası	47	4,531	0,830		
	5001-6000 TL arası	52	4,596	0,634		
	6000-TL ve üzeri	233	4,691	0,621		
Suriyeli Sığınmacıların Düşük Ücretle Çalışmaları İş Olanaklarını Kısıtlıyor	2000-TL ve Altı	84	4,809	0,424	2,226	0,051
	2001-3000 TL arası	26	4,461	0,646		
	3001-4000 TL arası	58	4,672	0,632		
	4001-5000 TL arası	47	4,766	0,476		

	5001-6000 TL arası	52	4,826	0,382		
	6000-TL ve üzeri	233	4,708	0,580		
Suriyeli Sığınmacılar İşsizliğin Artmasında Büyük Rol Oynamaktadır	2000-TL ve Altı	84	4,730	0,666	1,287	0,268
	2001-3000 TL arası	26	4,689	0,627		
	3001-4000 TL arası	58	4,766	0,560		
	4001-5000 TL arası	47	4,500	0,754		
	5001-6000 TL arası	52	4,613	0,640		
	6000-TL ve üzeri	233	4,416	0,838		
Suriyeli Sığınmacılar Batman'da Yasal Olmayan Ekonomik Faaliyetlerini Arttırmaktadır	2000-TL ve Altı	84	4,346	0,977	0,116	0,989
	2001-3000 TL arası	26	4,396	0,877		
	3001-4000 TL arası	58	4,446	0,854		
	4001-5000 TL arası	47	4,442	0,894		
	5001-6000 TL arası	52	4,377	0,795		
	6000-TL ve üzeri	233	4,369	0,861		
Suriyeli Sığınmacıların Varlığı Kira Fiyatlarını Arttırmaktadır	2000-TL ve Altı	84	4,846	0,464	2,725	0,019
	2001-3000 TL arası	26	4,482	0,821		
	3001-4000 TL arası	58	4,617	0,644		
	4001-5000 TL arası	47	4,615	0,718		
	5001-6000 TL arası	52	4,377	0,832		
	6000-TL ve üzeri	233	4,547	0,665		
Suriyeli Sığınmacılar İçin Harcanan	2000-TL ve Altı	84	4,730	0,452	1,420	0,216

Ekonomik Kaynaklar Bizim Aleyhimize Sonuçlar Doğurmaktadır	2001-3000 TL arası	26	4,362	0,831		
	3001-4000 TL arası	58	4,510	0,748		
	4001-5000 TL arası	47	4,653	0,590		
	5001-6000 TL arası	52	4,506	0,743		
	6000-TL ve üzeri	233	4,214	0,922		

Araştırmaya katılan bireylerin Suriyeli sığınmacılara yönelik ekonomik algılarının gelir düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda; madde 2, madde 3, madde 4, madde 5 ve madde 7'in gelir düzeyi değişkeni açısından anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Madde 1'e (Suriyeli sığınmacıların çocukları dilencilik, kayıtlı olmadan çalışma, hırsızlık vb. durumlarla yasadışı kazanç sağladığını düşünüyorum) göre 5001-6000 TL arası gelir düzeyine sahip bireylerin (4,884) verdiği yanıtların en yüksek, 2000-TL ve altı gelir düzeyine sahip bireylerin (4,404) en düşük olduğu görülmektedir. 5001-6000 TL arası gelir düzeyine sahip bireylerin, Suriyeli sığınmacıların çocukları dilencilik, kayıtlı olmadan çalışma, hırsızlık vb. durumlarla yasadışı kazanç sağladığını düşünüyorum durumuna en olumsuz, 2000-TL ve altı gelir düzeyine sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=3,466$; $p=0.004<0.05$).

Madde 6'ya (Suriyeli sığınmacıların varlığı kira fiyatlarını arttırmaktadır) göre 2000-TL ve altı gelir düzeyine sahip bireylerin (4,846) verdiği yanıtların en yüksek, 5001-6000 TL arası gelir düzeyine sahip bireylerin (4,377) en düşük olduğu görülmektedir. 2000-TL ve altı gelir düzeyine sahip bireylerin, Suriyeli sığınmacıların varlığı kira fiyatlarını arttırmaktadır durumuna en olumsuz, 5001-6000 TL arası gelir düzeyine sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=2,725$; $p=0.019<0.05$).

Tablo 38. Ekonomik Algıların Mesleklerine Göre Ortalamaları

	<i>f, x ve ss Değerleri</i>			<i>ANOVA Sonuçları</i>		
	Grup	<i>N</i>	<i>x</i>	<i>Ss</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Suriyeli Sığınmacıların Çocukları Dilencilik, Kayıtlı Olmadan Çalışma, Hırsızlık vb. Durumlarla Yasadışı Kazanç Sağladığını Düşünüyorum	Ev Hanımı	43	4,534	0,882	3,460	0,001
	Öğrenci	71	4,422	0,710		
	İşçi	118	4,779	0,525		
	Esnaf/İşletmeci	50	4,680	0,620		
	Memur	153	4,431	0,792		
	Emekli	17	4,647	0,785		
	Çiftçi	13	4,230	1,012		
	İşsiz	34	4,529	0,706		
	Diğeri	1	3,000	.		
Suriyeli Sığınmacıların Vergi Vermemeleri Vergi Yükümüzü Arttırmaktadır	Ev Hanımı	43	4,441	0,765	2,593	0,009
	Öğrenci	71	4,802	0,524		
	İşçi	118	4,678	0,638		
	Esnaf/İşletmeci	50	4,660	0,688		
	Memur	153	4,660	0,650		
	Emekli	17	4,411	0,795		
	Çiftçi	13	4,769	0,438		
	İşsiz	34	4,441	0,785		
	Diğeri	1	3,000	.		
Suriyeli Sığınmacıların Düşük Ücretle Çalışmaları İş Olanaklarını Kısıtlıyor	Ev Hanımı	43	4,604	0,659	1,111	0,354
	Öğrenci	71	4,760	0,491		
	İşçi	118	4,822	0,464		
	Esnaf/İşletmeci	50	4,720	0,496		
	Memur	153	4,686	0,601		
	Emekli	17	4,764	0,437		
	Çiftçi	13	4,538	0,518		
	İşsiz	34	4,705	0,578		
	Diğeri	1	5,000	.		
Suriyeli Sığınmacılar İşsizliğin Artmasında Büyük Rol Oynamaktadır	Ev Hanımı	43	4,279	0,908	4,106	0,000
	Öğrenci	71	4,549	0,692		
	İşçi	118	4,796	0,498		
	Esnaf/İşletmeci	50	4,640	0,525		
	Memur	153	4,653	0,610		
	Emekli	17	4,352	0,931		
	Çiftçi	13	4,153	0,898		
	İşsiz	34	4,705	0,629		
	Diğeri	1	5,000	.		

Suriyeli Sığınmacılar Batman'da Yasal Olmayan Ekonomik Faaliyetlerini Arttırmaktadır	Ev Hanımı	43	4,069	0,961	2,776	0,005
	Öğrenci	71	4,281	0,864		
	İşçi	118	4,593	0,787		
	Esnaf/İşletmeci	50	4,240	0,938		
	Memur	153	4,405	0,790		
	Emekli	17	4,647	0,606		
	Çiftçi	13	4,307	0,854		
	İşsiz	34	4,529	0,706		
	Diğeri	1	3,000	.		
Suriyeli Sığınmacıların Varlığı Kira Fiyatlarını Arttırmaktadır	Ev Hanımı	43	4,558	0,795	3,208	0,001
	Öğrenci	71	4,112	0,903		
	İşçi	118	4,559	0,790		
	Esnaf/İşletmeci	50	4,460	0,787		
	Memur	153	4,405	0,798		
	Emekli	17	4,647	0,785		
	Çiftçi	13	4,692	0,480		
	İşsiz	34	4,794	0,478		
	Diğeri	1	4,000	.		
Suriyeli Sığınmacılar İçin Harcanan Ekonomik Kaynaklar Bizim Aleyhimize Sonuçlar Doğurmaktadır	Ev Hanımı	43	4,232	0,840	3,620	0,000
	Öğrenci	71	4,591	0,622		
	İşçi	118	4,703	0,528		
	Esnaf/İşletmeci	50	4,680	0,512		
	Memur	153	4,437	0,825		
	Emekli	17	4,764	0,437		
	Çiftçi	13	4,230	0,926		
	İşsiz	34	4,294	0,835		
	Diğeri	1	4,000	.		

Araştırmaya katılan bireylerin Suriyeli sığınmacılara yönelik ekonomik algılarının meslek durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda; madde 1'in meslek durumu değişkeni açısından anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Madde 1'e (Suriyeli sığınmacıların çocukları dilencilik, kayıtlı olmadan çalışma, hırsızlık vb. durumlarla yasadışı kazanç sağladığını düşünüyorum) göre işçi meslek durumuna sahip bireylerin (4,777) verdiği yanıtların en yüksek, diğer meslek durumuna sahip bireylerin (3,000) en düşük olduğu görülmektedir. İşçi meslek durumuna sahip bireylerin, Suriyeli sığınmacıların çocukları dilencilik, kayıtlı olmadan çalışma, hırsızlık vb. durumlarla yasadışı kazanç sağladığını düşünüyorum durumuna en olumsuz, diğer

meslek durumuna sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=3,460$; $p=0.001<0.05$).

Madde 2'ye (Suriyeli sığınmacıların vergi vermemeleri vergi yükümüzü arttırmaktadır) göre öğrenci meslek durumuna sahip bireylerin (4,802) verdiği yanıtların en yüksek, diğer meslek durumuna sahip bireylerin (3,000) en düşük olduğu görülmektedir. Öğrenci meslek durumuna sahip bireylerin, Suriyeli sığınmacıların vergi vermemeleri vergi yükümüzü arttırmaktadır durumuna en olumsuz, diğer meslek durumuna sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=2,593$; $p=0.009<0.05$).

Madde 4'e (Suriyeli sığınmacılar işsizliğin artmasında büyük rol oynamaktadır) göre diğer meslek durumuna sahip bireylerin (5,000) verdiği yanıtların en yüksek, işçi meslek durumuna sahip bireylerin (4,796) en düşük olduğu görülmektedir. Diğer meslek durumuna sahip bireylerin, Suriyeli sığınmacılar işsizliğin artmasında büyük rol oynamaktadır durumuna en olumsuz, işçi meslek durumuna sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=4,106$; $p=0.000<0.05$).

Madde 5'e (Suriyeli sığınmacılar Batman'da yasal olmayan ekonomik faaliyetlerini arttırmaktadır) göre emekli meslek durumuna sahip bireylerin (4,647) verdiği yanıtların en yüksek, diğer meslek durumuna sahip bireylerin (3,000) en düşük olduğu görülmektedir. Emekli meslek durumuna sahip bireylerin, Suriyeli sığınmacılar Batman'da yasal olmayan ekonomik faaliyetlerini arttırmaktadır durumuna en olumsuz, diğer meslek durumuna sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=2,776$; $p=0.005<0.05$).

Madde 6'ya (Suriyeli sığınmacıların varlığı kira fiyatlarını arttırmaktadır) göre işsiz meslek durumuna sahip bireylerin (4,794) verdiği yanıtların en yüksek, diğer meslek durumuna sahip bireylerin (4,000) en düşük olduğu görülmektedir. İşsiz meslek durumuna sahip bireylerin, Suriyeli sığınmacıların varlığı kira fiyatlarını arttırmaktadır durumuna en olumsuz, diğer meslek durumuna sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=3,208$; $p=0.001<0.05$).

Madde 7'ye (Suriyeli sığınmacılar için harcanan ekonomik kaynaklar bizim aleyhimize sonuçlar doğurmaktadır) göre emekli meslek durumuna sahip bireylerin (4,764) verdiği yanıtların en yüksek, diğer meslek durumuna sahip bireylerin (4,000) en düşük olduğu görülmektedir. Emekli meslek durumuna sahip bireylerin, Suriyeli sığınmacılar için harcanan ekonomik kaynaklar bizim aleyhimize sonuçlar doğurmaktadır durumuna en olumsuz, diğer meslek durumuna sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=3,620$; $p=0.000<0.05$).

4.4. Siyasi Algılar

Araştırmanın anketinde yer alan algı ölçeğinin on yedinci sorusundan yirmi ikinci sorusuna kadar, Batmanlıların Suriyeli sığınmacılara yönelik siyasi algıları analiz edilmiştir.

Tablo 39. Suriyeli Sığınmacılara Vatandaşlık Verilmesi Beni Rahatsız Ediyor.

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yiğ}
Tamamen Katılıyorum	351	70,2	70,2	70,2
Kısmen Katılıyorum	83	16,6	16,6	86,8
Kararsızım	55	11,0	11,0	97,8
Kısmen Katılmıyorum	10	2,0	2,0	99,8
Hiç Katılmıyorum	1	0,2	0,2	100,0
Toplam	500	100,0	100,0	0,000

Ankete katılan katılımcılardan, Suriyeli sığınmacılara vatandaşlık verilmesi beni rahatsız ediyor durumunu değerlendirmeleri istenmiş ve ankete verilen cevaplar analiz edildiğinde; tamamen katılıyorum diyen 351 (%70,2) kişi, kısmen katılıyorum diyen 83 (%16,6) kişi, kararsızım diyen 55 (%11,0) kişi, kısmen katılmıyorum diyen 10 (%2,0) kişi ve hiç katılmıyorum diyen 1 (0,2) kişi olduğu görülmektedir.

Tablo 40. Suriyeli Sığınmacıların Türkçe Öğrenmelerini İstiyorum.

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yiğ}
Tamamen Katılıyorum	275	55,0	55,0	55,0
Kısmen Katılıyorum	106	21,2	21,2	76,2
Kararsızım	106	21,2	21,2	97,4
Kısmen Katılmıyorum	11	2,2	2,2	99,6
Hiç Katılmıyorum	2	0,4	0,4	100,0

Toplam	500	100,0	100,0	0,000
--------	-----	-------	-------	-------

Ankete katılan katılımcılardan, Suriyeli sığınmacıların Türkçe öğrenmelerini istiyorum durumunu değerlendirmeleri istenmiş ve ankete verilen cevaplar analiz edildiğinde; tamamen katılıyorum diyen 275 (%55,0) kişi, kısmen katılıyorum diyen 106 (%21,2) kişi, kararsızım diyen 106 (%21,2) kişi, kısmen katılmıyorum diyen 11 (%2,2) kişi ve hiç katılmıyorum diyen 2 (0,4) kişi olduğu görülmektedir.

Tablo 41. Suriyeli Sığınmacıların Varlığı Bende Gelecek Kaygısı Yaratmaktadır.

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yiğ}
Tamamen Katılıyorum	266	53,2	53,2	53,2
Kısmen Katılıyorum	148	29,6	29,6	82,8
Kararsızım	69	13,8	13,8	96,6
Kısmen Katılmıyorum	17	3,4	3,4	100,0
Toplam	500	100,0	100,0	0,000

Ankete katılan katılımcılardan, Suriyeli sığınmacıların varlığı bende gelecek kaygısı yaratmaktadır durumunu değerlendirmeleri istenmiş ve ankete verilen cevaplar analiz edildiğinde; tamamen katılıyorum diyen 266 (%53,2) kişi, kısmen katılıyorum diyen 148 (%29,6) kişi, kararsızım diyen 69 (%13,8) kişi ve kısmen katılmıyorum diyen 17 (%3,4) kişi olduğu görülmektedir.

Tablo 42. Suriyeli Sığınmacılar Kontrolsüz Nüfus Artışına Sebep Olmaktadır.

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yiğ}
Tamamen Katılıyorum	346	69,2	69,2	69,2
Kısmen Katılıyorum	98	19,6	19,6	88,8
Kararsızım	42	8,4	8,4	97,2
Kısmen Katılmıyorum	13	2,6	2,6	99,8
Hiç Katılmıyorum	1	0,2	0,2	100,0
Toplam	500	100,0	100,0	0,000

Ankete katılan katılımcılardan, Suriyeli sığınmacılar kontrolsüz nüfus artışına sebep olmaktadır durumunu değerlendirmeleri istenmiş ve ankete verilen cevaplar analiz edildiğinde; tamamen katılıyorum diyen 346 (%69,2) kişi, kısmen katılıyorum diyen 98 (%19,6) kişi, kararsızım diyen 42 (%8,4) kişi, kısmen katılmıyorum diyen 13 (%2,6) kişi ve hiç katılmıyorum diyen 1 (0,2) kişi olduğu görülmektedir.

Tablo 43. Suriyeli Sığınmacıların Ülkeye Girişlerinde Daha Katı Kurulların Olması Gerektiğini Düşünüyorum.

Gruplar	<i>f</i>	%	% <i>gec</i>	% <i>yiğ</i>
Tamamen Katılıyorum	356	71,2	71,2	71,2
Kısmen Katılıyorum	88	17,6	17,6	88,8
Kararsızım	49	9,8	9,8	98,6
Kısmen Katılmıyorum	6	1,2	1,2	99,8
Hiç Katılmıyorum	1	0,2	0,2	100,0
Toplam	500	100,0	100,0	0,000

Ankete katılan katılımcılardan, Suriyeli sığınmacıların ülkeye girişlerinde daha katı kurulların olması gerektiğini düşünüyorum durumunu değerlendirmeleri istenmiş ve ankete verilen cevaplar analiz edildiğinde; tamamen katılıyorum diyen 356 (%71,2) kişi, kısmen katılıyorum diyen 88 (%17,6) kişi, kararsızım diyen 49 (%9,8) kişi, kısmen katılmıyorum diyen 6 (%1,2) kişi ve hiç katılmıyorum diyen 1 (0,2) kişi olduğu görülmektedir.

Tablo 44. Suriyeli Sığınmacıların Yurt Dışına Gönderilmesini İstiyorum.

Gruplar	<i>f</i>	%	% <i>gec</i>	% <i>yiğ</i>
Tamamen Katılıyorum	308	61,6	61,6	61,6
Kısmen Katılıyorum	104	20,8	20,8	82,4
Kararsızım	86	17,2	17,2	99,6
Kısmen Katılmıyorum	2	0,4	0,4	100,0
Toplam	500	100,0	100,0	0,000

Ankete katılan katılımcılardan, Suriyeli sığınmacıların yurt dışına gönderilmesini istiyorum durumunu değerlendirmeleri istenmiş ve ankete verilen cevaplar analiz edildiğinde; tamamen katılıyorum diyen 308 (%61,6) kişi, kısmen katılıyorum diyen 104 (%20,8) kişi, kararsızım diyen 86 (%17,2) kişi ve kısmen katılmıyorum diyen 2 (%0,4) kişi olduğu görülmektedir.

Tablo 45. Siyasi Algıların Cinsiyete Göre Ortalamaları

	<i>f, x ve ss Değerleri</i>			ANOVA Sonuçları		
	Grup	<i>N</i>	<i>x</i>	<i>Ss</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Suriyeli Sığınmacılara Vatandaşlık Verilmesi Beni Rahatsız Ediyor	Erkek	290	4,451	0,848	10,194	0,001
	Kadın	210	4,676	0,663		
	Erkek	290	4,158	0,938	13,328	0,000

Suriyeli Sığınmacıların Türkçe Öğrenmelerini İstiyorum	Kadın	210	4,452	0,812		
Suriyeli Sığınmacıların Varlığı Bende Gelecek Kaygısı Yaratmaktadır	Erkek	290	4,151	0,886	31,754	0,000
	Kadın	210	4,566	0,697		
Suriyeli Sığınmacılar Kontrolsüz Nüfus Artışına Sebep Olmaktadır	Erkek	290	4,524	0,802	0,774	0,380
	Kadın	210	4,585	0,728		
Suriyeli Sığınmacıların Ülkeye Girişlerinde Daha Katı Kurulların Olması Gerekliğini Düşünüyorum	Erkek	290	4,586	0,735	0,006	0,937
	Kadın	210	4,581	0,729		
Suriyeli Sığınmacıların Yurt Dışına Gönderilmesini İstiyorum	Erkek	290	4,410	0,776	0,738	0,391
	Kadın	210	4,471	0,795		

Araştırmaya katılan bireylerin Suriyeli sığınmacılara yönelik siyasi algılarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda; madde 4, madde 5 ve madde 6'nın cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Madde 1'e (Suriyeli sığınmacılara vatandaşlık verilmesi beni rahatsız ediyor) göre kadın bireylerin (4,676) verdiği yanıtların en yüksek, erkek bireylerin (4,451) en düşük olduğu görülmektedir. Kadın bireylerin, Suriyeli sığınmacılara vatandaşlık verilmesi beni rahatsız ediyor durumuna en olumsuz, erkek bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=10,194$; $p=0.001<0.05$).

Madde 2'ye (Suriyeli sığınmacıların Türkçe öğrenmelerini istiyorum) göre kadın bireylerin (4,452) verdiği yanıtların en yüksek, erkek bireylerin (4,158) en düşük olduğu görülmektedir. Kadın bireylerin, Suriyeli sığınmacıların Türkçe öğrenmelerini istiyorum durumuna en olumsuz, erkek bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=13,328$; $p=0.000<0.05$).

Madde 3'e (Suriyeli sığınmacıların varlığı bende gelecek kaygısı yaratmaktadır) göre kadın bireylerin (4,566) verdiği yanıtların en yüksek, erkek bireylerin (4,151) en

düşük olduğu görülmektedir. Kadın bireylerin, Suriyeli sığınmacıların varlığı bende gelecek kaygısı yaratmaktadır durumuna en olumsuz, erkek bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=31,754$; $p=0.000<0.05$).

Tablo 46. Siyasi Algıların Yaşa Göre Ortalamaları

	<i>f, x ve ss Değerleri</i>				<i>ANOVA Sonuçları</i>	
	Grup	N	x	Ss	F	p
Suriyeli Sığınmacılara Vatandaşlık Verilmesi Beni Rahatsız Ediyor	18-24	90	4,522	0,722	0,923	0,450
	25-34	170	4,629	0,728		
	35-44	162	4,524	0,842		
	45-54	61	4,442	0,827		
	54 Yaş ve Üstü	17	4,411	0,870		
Suriyeli Sığınmacıların Türkçe Öğrenmelerini İstiyorum	18-24	90	4,322	0,884	1,997	0,094
	25-34	170	4,311	0,918		
	35-44	162	4,314	0,894		
	45-54	61	4,213	0,896		
	54 Yaş ve Üstü	17	3,705	0,685		
Suriyeli Sığınmacıların Varlığı Bende Gelecek Kaygısı Yaratmaktadır	18-24	90	4,477	0,767	3,137	0,015
	25-34	170	4,382	0,799		
	35-44	162	4,296	0,855		
	45-54	61	4,163	0,951		
	54 Yaş ve Üstü	17	3,823	0,727		
Suriyeli Sığınmacılar Kontrolsüz Nüfus Artışına Sebep Olmaktadır	18-24	90	4,555	0,808	4,129	0,003
	25-34	170	4,688	0,715		
	35-44	162	4,537	0,723		
	45-54	61	4,295	0,863		
	54 Yaş ve Üstü	17	4,176	0,951		
Suriyeli Sığınmacıların Ülkeye Girişlerinde Daha Katı Kurulların Olması Gerektiğini Düşünüyorum	18-24	90	4,533	0,810	2,785	0,026
	25-34	170	4,676	0,639		
	35-44	162	4,623	0,722		
	45-54	61	4,360	0,796		
	54 Yaş ve Üstü	17	4,352	0,861		
Suriyeli Sığınmacıların Yurt	18-24	90	4,433	0,779	1,498	0,201
	25-34	170	4,476	0,785		
	35-44	162	4,450	0,772		

Dışına Gönderilmesini İstiyorum	45-54	61	4,229	0,863		
	54 Yaş ve Üstü	17	4,647	0,492		

Araştırmaya katılan bireylerin Suriyeli sığınmacılara yönelik siyasi algılarının yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda; madde 1, madde 2 ve madde 6'nın yaş değişkeni açısından anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Madde 3'e (Suriyeli sığınmacıların varlığı bende gelecek kaygısı yaratmaktadır) göre 18-24 yaş aralığındaki bireylerin (4,477) verdiği yanıtların en yüksek, 54 yaş ve üstü yaş aralığındaki bireylerin (3,823) en düşük olduğu görülmektedir. 18-24 yaş aralığındaki bireylerin, Suriyeli sığınmacıların varlığı bende gelecek kaygısı yaratmaktadır durumuna en olumsuz, 54 yaş ve üstü yaş aralığındaki bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=3,137$; $p=0.015<0.05$).

Madde 4'e (Suriyeli sığınmacılar kontrolsüz nüfus artışına sebep olmaktadır) göre 25-34 yaş aralığındaki bireylerin (4,688) verdiği yanıtların en yüksek, 54 yaş ve üstü yaş aralığındaki bireylerin (4,176) en düşük olduğu görülmektedir. 25-34 yaş aralığındaki bireylerin, Suriyeli sığınmacılar kontrolsüz nüfus artışına sebep olmaktadır durumuna en olumsuz, 54 yaş ve üstü yaş aralığındaki bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=4,129$; $p=0.003<0.05$).

Madde 5'e (Suriyeli sığınmacıların ülkeye girişlerinde daha katı kurulların olması gerektiğini düşünüyorum) göre 25-34 yaş aralığındaki bireylerin (4,676) verdiği yanıtların en yüksek, 54 yaş ve üstü yaş aralığındaki bireylerin (4,352) en düşük olduğu görülmektedir. 25-34 yaş aralığındaki bireylerin, Suriyeli sığınmacıların ülkeye girişlerinde daha katı kurulların olması gerektiğini düşünüyorum durumuna en olumsuz, 54 yaş ve üstü yaş aralığındaki bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=2,785$; $p=0.026<0.05$).

Tablo 47. Siyasi Algıların Medeni Duruma Göre Ortalamaları

	<i>f, x ve ss Değerleri</i>			<i>ANOVA Sonuçları</i>		
	Grup	<i>N</i>	<i>x</i>	<i>Ss</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Suriyeli Sığınmacılara Vatandaşlık Verilmesi Beni Rahatsız Ediyor	Bekar	187	4,540	0,763	0,394	0,675
	Evli (Çocuk Sahibi)	268	4,533	0,799		
	Evli (Çocuk Sahibi Değil)	45	4,644	0,773		
Suriyeli Sığınmacıların Türkçe Öğrenmelerini İstiyorum	Bekar	187	4,347	0,922	1,186	0,306
	Evli (Çocuk Sahibi)	268	4,261	0,886		
	Evli (Çocuk Sahibi Değil)	45	4,133	0,868		
Suriyeli Sığınmacıların Varlığı Bende Gelecek Kaygısı Yaratmaktadır	Bekar	187	4,401	0,838	1,204	0,301
	Evli (Çocuk Sahibi)	268	4,279	0,848		
	Evli (Çocuk Sahibi Değil)	45	4,288	0,757		
Suriyeli Sığınmacılar Kontrolsüz Nüfus Artışına Sebep Olmaktadır	Bekar	187	4,582	0,794	4,072	0,018
	Evli (Çocuk Sahibi)	268	4,481	0,795		
	Evli (Çocuk Sahibi Değil)	45	4,822	0,386		
Suriyeli Sığınmacıların Ülkeye Girişlerinde Daha Katı Kurulların Olması Gerektiğini Düşünüyorum	Bekar	187	4,550	0,748	3,173	0,043
	Evli (Çocuk Sahibi)	268	4,563	0,749		
	Evli (Çocuk Sahibi Değil)	45	4,844	0,474		
Suriyeli Sığınmacıların Yurt Dışına Gönderilmesini İstiyorum	Bekar	187	4,459	0,791	0,903	0,406
	Evli (Çocuk Sahibi)	268	4,399	0,789		
	Evli (Çocuk Sahibi Değil)	45	4,555	0,724		

Araştırmaya katılan bireylerin Suriyeli sığınmacılara yönelik siyasi algılarının medeni durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda; madde 1, madde 2,

madde 3 ve madde 6'nın medeni durum değişkeni açısından anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Madde 4'e (Suriyeli sığınmacılar kontrolsüz nüfus artışına sebep olmaktadır) göre evli (çocuk sahibi değil) bireylerin (4,822) verdiği yanıtların en yüksek, evli (çocuk sahibi) bireylerin (4,481) en düşük olduğu görülmektedir. Evli (çocuk sahibi değil) bireylerin, Suriyeli sığınmacılar kontrolsüz nüfus artışına sebep olmaktadır durumuna en olumsuz, evli (çocuk sahibi) bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=4,071$; $p=0.018<0.05$).

Madde 5'e (Suriyeli sığınmacıların ülkeye girişlerinde daha katı kurulların olması gerektiğini düşünüyorum) göre evli (çocuk sahibi değil) bireylerin (4,844) verdiği yanıtların en yüksek, bekar bireylerin (4,550) en düşük olduğu görülmektedir. Evli (çocuk sahibi değil) bireylerin, Suriyeli sığınmacıların ülkeye girişlerinde daha katı kurulların olması gerektiğini düşünüyorum durumuna en olumsuz, bekar bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=3,173$; $p=0.043<0.05$).

Tablo 48. Siyasi Algıların Öğrenim Düzeylerine Göre Ortalamaları

<i>f, x ve ss Değerleri</i>		<i>ANOVA Sonuçları</i>				
	Grup	<i>N</i>	<i>x</i>	<i>Ss</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Suriyeli Sığınmacılara Vatandaşlık Verilmesi Beni Rahatsız Ediyor	Okuma Yazma Yok	90	4,812	0,403	1,144	0,335
	İlkokul	170	4,666	0,732		
	Lise	162	4,495	0,814		
	Önlisans/Lisans	61	4,515	0,783		
	Lisansüstü	17	4,545	0,904		
Suriyeli Sığınmacıların Türkçe Öğrenmelerini İstiyorum	Okuma Yazma Yok	90	4,062	0,928	3,687	0,006
	İlkokul	170	4,064	0,916		
	Lise	162	4,238	0,938		
	Önlisans/Lisans	61	4,323	0,885		
	Lisansüstü	17	4,727	0,626		
Suriyeli Sığınmacıların Varlığı Bende Gelecek	Okuma Yazma Yok	90	4,125	0,957	4,186	0,002
	İlkokul	170	4,000	0,805		
	Lise	162	4,424	0,729		

Kaygısı Yaratmaktadır	Önlisans/Lisans	61	4,373	0,849		
	Lisansüstü	17	4,484	0,939		
Suriyeli Sığınmacılar Kontrolsüz Nüfus Artışına Sebep Olmaktadır	Okuma Yazma Yok	90	4,687	0,704	4,480	0,001
	İlkokul	170	4,256	0,972		
	Lise	162	4,681	0,616		
	Önlisans/Lisans	61	4,546	0,772		
	Lisansüstü	17	4,757	0,560		
Suriyeli Sığınmacıların Ülkeye Girişlerinde Daha Katı Kurulların Olması Gerektiğini Düşünüyorum	Okuma Yazma Yok	90	4,437	0,813	1,539	0,190
	İlkokul	170	4,423	0,845		
	Lise	162	4,646	0,730		
	Önlisans/Lisans	61	4,600	0,698		
	Lisansüstü	17	4,697	0,636		
Suriyeli Sığınmacıların Yurt Dışına Gönderilmesini İstiyorum	Okuma Yazma Yok	90	4,562	0,813	1,581	0,178
	İlkokul	170	4,448	0,732		
	Lise	162	4,522	0,757		
	Önlisans/Lisans	61	4,361	0,814		
	Lisansüstü	17	4,636	0,699		

Araştırmaya katılan bireylerin Suriyeli sığınmacılara yönelik siyasi algılarının öğrenim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda; madde 1, madde 5 ve madde 6'nın öğrenim durumu değişkeni açısından anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Madde 2'ye (Suriyeli sığınmacıların Türkçe öğrenmelerini istiyorum) göre lisansüstü öğrenim durumuna sahip bireylerin (4,727) verdiği yanıtların en yüksek, okuma yazma yok öğrenim durumuna sahip bireylerin (4,062) en düşük olduğu görülmektedir. Lisansüstü öğrenim durumuna sahip bireylerin, Suriyeli sığınmacıların Türkçe öğrenmelerini istiyorum durumuna en olumsuz, okuma yazma yok öğrenim durumuna sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=3,687$; $p=0.006<0.05$).

Madde 3'e (Suriyeli sığınmacıların varlığı bende gelecek kaygısı yaratmaktadır) göre lisansüstü öğrenim durumuna sahip bireylerin (4,484) verdiği yanıtların en yüksek,

ilkokul öğrenim durumuna sahip bireylerin (4,000) en düşük olduğu görülmektedir. Lisansüstü öğrenim durumuna sahip bireylerin, Suriyeli sığınmacıların varlığı bende gelecek kaygısı yaratmaktadır durumuna en olumsuz, ilkokul öğrenim durumuna sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=4,186$; $p=0.002<0.05$).

Madde 4'e (Suriyeli sığınmacılar kontrolsüz nüfus artışına sebep olmaktadır) göre lisansüstü öğrenim durumuna sahip bireylerin (4,757) verdiği yanıtların en yüksek, ilkokul öğrenim durumuna sahip bireylerin (4,256) en düşük olduğu görülmektedir. Lisansüstü öğrenim durumuna sahip bireylerin, Suriyeli sığınmacılar kontrolsüz nüfus artışına sebep olmaktadır durumuna en olumsuz, ilkokul öğrenim durumuna sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=4,470$; $p=0.001<0.05$).

Tablo 49. Siyasi Algıların Gelir Düzeylerine Göre Ortalamaları

<i>f, x ve ss Değerleri</i>			<i>ANOVA Sonuçları</i>			
	Grup	<i>N</i>	<i>x</i>	<i>Ss</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Suriyeli Sığınmacılara Vatandaşlık Verilmesi Beni Rahatsız Ediyor	2000-TL ve Altı	84	4,547	0,734	0,928	0,462
	2001-3000 TL arası	26	4,769	0,587		
	3001-4000 TL arası	58	4,396	0,815		
	4001-5000 TL arası	47	4,489	0,804		
	5001-6000 TL arası	52	4,557	0,849		
	6000-TL ve üzeri	233	4,566	0,791		
Suriyeli Sığınmacıların Türkçe Öğrenmelerini İstiyorum	2000-TL ve Altı	84	4,357	0,873	2,746	0,018
	2001-3000 TL arası	26	4,115	0,908		
	3001-4000 TL arası	58	3,948	0,944		
	4001-5000 TL arası	47	4,127	0,899		
	5001-6000 TL arası	52	4,365	0,840		

	6000-TL ve üzeri	233	4,369	0,891		
Suriyeli Sığınmacıların Varlığı Bende Gelecek Kaygısı Yaratmaktadır	2000-TL ve Altı	84	4,404	0,823	1,014	0,409
	2001-3000 TL arası	26	4,230	0,710		
	3001-4000 TL arası	58	4,172	0,752		
	4001-5000 TL arası	47	4,234	0,698		
	5001-6000 TL arası	52	4,250	1,100		
	6000-TL ve üzeri	233	4,382	0,833		
Suriyeli Sığınmacılar Kontrolsüz Nüfus Artışına Sebep Olmaktadır	2000-TL ve Altı	84	4,535	0,735	0,294	0,916
	2001-3000 TL arası	26	4,500	0,812		
	3001-4000 TL arası	58	4,637	0,640		
	4001-5000 TL arası	47	4,468	0,905		
	5001-6000 TL arası	52	4,576	0,824		
	6000-TL ve üzeri	233	4,549	0,775		
Suriyeli Sığınmacıların Ülkeye Girişlerinde Daha Katı Kurulların Olması Gerektiğini Düşünüyorum	2000-TL ve Altı	84	4,583	0,779	1,889	0,095
	2001-3000 TL arası	26	4,769	0,651		
	3001-4000 TL arası	58	4,689	0,568		
	4001-5000 TL arası	47	4,574	0,800		
	5001-6000 TL arası	52	4,326	0,856		
	6000-TL ve üzeri	233	4,596	0,707		
Suriyeli Sığınmacıların Yurt Dışına	2000-TL ve Altı	84	4,369	0,832	1,955	0,084
	2001-3000 TL arası	26	4,615	0,637		

Gönderilmesini İstiyorum	3001-4000 TL arası	58	4,534	0,799		
	4001-5000 TL arası	47	4,680	0,629		
	5001-6000 TL arası	52	4,461	0,726		
	6000-TL ve üzeri	233	4,360	0,808		
	6000-TL ve üzeri	233	4,412	0,815		

Araştırmaya katılan bireylerin Suriyeli sığınmacılara yönelik siyasi algılarının gelir durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda; madde 1, madde 3, madde 4, madde 5 ve madde 6'nın gelir durumu değişkeni açısından anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Madde 2'ye (Suriyeli sığınmacıların Türkçe öğrenmelerini istiyorum) göre 6000-TL ve üzeri gelir düzeyine sahip bireylerin (4,369) verdiği yanıtların en yüksek, 3001-4000 TL arası gelir düzeyine sahip bireylerin (3,948) en düşük olduğu görülmektedir. 6000-TL ve üzeri gelir düzeyine sahip bireylerin, Suriyeli sığınmacıların Türkçe öğrenmelerini istiyorum durumuna en olumsuz, 3001-4000 TL arası gelir düzeyine sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=2,746$; $p=0.018<0.05$).

Tablo 50. Siyasi Algıların Mesleklerine Göre Ortalamaları

<i>f, x ve ss Değerleri</i>			<i>ANOVA Sonuçları</i>			
	Grup	<i>N</i>	<i>x</i>	<i>Ss</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Suriyeli Sığınmacılara Vatandaşlık Verilmesi Beni Rahatsız Ediyor	Ev Hanımı	43	4,720	0,503	4,118	0,000
	Öğrenci	71	4,605	0,686		
	İşçi	118	4,449	0,863		
	Esnaf/İşletmeci	50	4,760	0,716		
	Memur	153	4,516	0,787		
	Emekli	17	4,529	0,874		
	Çiftçi	13	4,769	0,438		
	İşsiz	34	4,382	0,817		
	Diğeri	1	1,000	.		
	Ev Hanımı	43	4,465	0,766	2,128	0,032
	Öğrenci	71	4,239	0,901		

Suriyeli Sığınmacıların Türkçe Öğrenmelerini İstiyorum	İşçi	118	4,245	0,886		
	Esnaf/İşletmeci	50	4,240	1,116		
	Memur	153	4,352	0,861		
	Emekli	17	3,529	0,717		
	Çiftçi	13	4,153	0,987		
	İşsiz	34	4,411	0,820		
	Diğeri	1	5,000	.		
Suriyeli Sığınmacıların Varlığı Bende Gelecek Kaygısı Yaratmaktadır	Ev Hanımı	43	4,186	0,879	1,552	0,137
	Öğrenci	71	4,450	0,789		
	İşçi	118	4,372	0,771		
	Esnaf/İşletmeci	50	4,320	0,957		
	Memur	153	4,313	0,877		
	Emekli	17	3,764	0,752		
	Çiftçi	13	4,538	0,660		
	İşsiz	34	4,323	0,767		
Suriyeli Sığınmacıların Kontrolsüz Nüfus Artışına Sebep Olmaktadır	Ev Hanımı	43	4,372	0,724	2,997	0,003
	Öğrenci	71	4,535	0,842		
	İşçi	118	4,771	0,590		
	Esnaf/İşletmeci	50	4,600	0,728		
	Memur	153	4,470	,819		
	Emekli	17	4,000	1,118		
	Çiftçi	13	4,692	0,630		
	İşsiz	34	4,529	0,748		
Suriyeli Sığınmacıların Ülkeye Girişlerinde Daha Katı Kurulların Olması Gerektiğini Düşünüyorum	Ev Hanımı	43	4,395	0,876	1,280	0,251
	Öğrenci	71	4,633	0,701		
	İşçi	118	4,703	0,589		
	Esnaf/İşletmeci	50	4,540	0,734		
	Memur	153	4,549	0,751		
	Emekli	17	4,294	1,046		
	Çiftçi	13	4,692	0,630		
	İşsiz	34	4,617	0,779		
Suriyeli Sığınmacıların Yurt Dışına Gönderilmesini İstiyorum	Ev Hanımı	43	4,302	0,860	2,246	0,023
	Öğrenci	71	4,338	0,827		
	İşçi	118	4,550	0,746		
	Esnaf/İşletmeci	50	4,520	0,788		
	Memur	153	4,339	0,804		
	Emekli	17	4,588	0,507		
	Çiftçi	13	4,076	0,954		
	İşsiz	34	4,764	0,495		

	Diğeri	1	5,000	.		
--	--------	---	-------	---	--	--

Araştırmaya katılan bireylerin Suriyeli sığınmacılara yönelik siyasi algılarının meslek durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda; madde 3 ve madde 5'in meslek durumu değişkeni açısından anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Madde 1'e (Suriyeli sığınmacılara vatandaşlık verilmesi beni rahatsız ediyor) göre esnaf/işletmeci meslek grubundaki bireylerin (4,760) verdiği yanıtların en yüksek, diğer meslek grubundaki bireylerin (4,000) en düşük olduğu görülmektedir. Esnaf/işletmeci meslek grubundaki bireylerin, Suriyeli sığınmacılara vatandaşlık verilmesi beni rahatsız ediyor durumuna en olumsuz, diğer meslek grubundaki bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=4,118$; $p=0.000<0.05$).

Madde 2'ye (Suriyeli sığınmacıların Türkçe öğrenmelerini istiyorum) göre diğer meslek grubundaki bireylerin (5,000) verdiği yanıtların en yüksek, ev hanımı meslek grubundaki bireylerin (4,465) en düşük olduğu görülmektedir. Diğer meslek grubundaki bireylerin, Suriyeli sığınmacıların Türkçe öğrenmelerini istiyorum durumuna en olumsuz, ev hanımı meslek grubundaki bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=2,128$; $p=0.038<0.05$).

Madde 4'e (Suriyeli sığınmacılar kontrolsüz nüfus artışına sebep olmaktadır) göre diğer meslek grubundaki bireylerin (5,000) verdiği yanıtların en yüksek, emekli meslek grubundaki bireylerin (4,000) en düşük olduğu görülmektedir. Diğer meslek grubundaki bireylerin, Suriyeli sığınmacılar kontrolsüz nüfus artışına sebep olmaktadır durumuna en olumsuz, emekli meslek grubundaki bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=2,997$; $p=0.003<0.05$).

Madde 6'ya (Suriyeli sığınmacıların yurt dışına gönderilmesini istiyorum) göre diğer meslek grubundaki bireylerin (5,000) verdiği yanıtların en yüksek, çiftçi meslek grubundaki bireylerin (4,076) en düşük olduğu görülmektedir. Diğer meslek grubundaki bireylerin, Suriyeli sığınmacıların yurt dışına gönderilmesini istiyorum durumuna en

olumsuz, çiftçi meslek grubundaki bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=2,246$; $p=0.023<0.05$).

4.5. Güvenlik Algıları

Araştırmanın anketinde yer alan algı ölçeğinin yirmi üçüncü sorusundan otuzuncu sorusuna kadar, Batmanlıların Suriyeli sığınmacılara yönelik güvenlik algıları analiz edilmiştir.

Tablo 51. Suriyeli Sığınmacıların Her an Bana Zarar Verebileceğini Düşünüyorum.

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{geç}	% _{yığ}
Tamamen Katılıyorum	256	51,2	51,2	51,2
Kısmen Katılıyorum	122	24,4	24,4	75,6
Kararsızım	102	20,4	20,4	96,0
Kısmen Katılmıyorum	19	3,8	3,8	99,8
Hiç Katılmıyorum	1	0,2	0,2	100,0
Toplam	500	100,0	100,0	0,000

Ankete katılan katılımcılardan, Suriyeli sığınmacıların her an bana zarar verebileceğini düşünüyorum durumunu değerlendirmeleri istenmiş ve ankete verilen cevaplar analiz edildiğinde; tamamen katılıyorum diyen 256 (%51,2) kişi, kısmen katılıyorum diyen 122 (%24,4) kişi, kararsızım diyen 102 (%20,4) kişi, kısmen katılmıyorum diyen 19 (%3,8) kişi ve hiç katılmıyorum diyen 1 (0,2) kişi olduğu görülmektedir.

Tablo 52. Çocuğumun/Arkadaşımın/Kardeşimin/Yakınımın Olduğu Yerde Suriyeli Sığınmacıların Var Olması Beni Tedirgin Ediyor.

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{geç}	% _{yığ}
Tamamen Katılıyorum	284	56,8	56,8	56,8
Kısmen Katılıyorum	110	22,0	22,0	78,8
Kararsızım	89	17,8	17,8	96,6
Kısmen Katılmıyorum	17	3,4	3,4	100,0
Toplam	500	100,0	100,0	0,000

Ankete katılan katılımcılardan, çocuğumun / arkadaşımın / kardeşimin / yakınımın olduğu yerde Suriyeli sığınmacıların var olması beni tedirgin ediyor durumunu

değerlendirmeleri istenmiş ve ankete verilen cevaplar analiz edildiğinde; tamamen katılıyorum diyen 284 (%56,8) kişi, kısmen katılıyorum diyen 110 (%22,0) kişi, kararsızım diyen 89 (%17,8) kişi ve kısmen katılmıyorum diyen 17 (%3,4) kişi olduğu görülmektedir.

Tablo 53. Suriyeli Sığınmacıların Varlığı Batmanlı Kadınların Sosyal Yaşantısında Olumsuz Etki Yaratmaktadır.

Gruplar	f	%	%_{gec}	%_{yıg}
Tamamen Katılıyorum	276	55,2	55,2	55,2
Kısmen Katılıyorum	129	25,8	25,8	81,0
Kararsızım	77	15,4	15,4	96,4
Kısmen Katılmıyorum	18	3,6	3,6	100,0
Toplam	500	100,0	100,0	0,000

Ankete katılan katılımcılardan, Suriyeli sığınmacıların varlığı Batmanlı kadınların sosyal yaşantısına olumsuz etki yaratmaktadır durumunu değerlendirmeleri istenmiş ve ankete verilen cevaplar analiz edildiğinde; tamamen katılıyorum diyen 276 (%55,2) kişi, kısmen katılıyorum diyen 129 (%25,8) kişi, kararsızım diyen 77 (%15,4) kişi ve kısmen katılmıyorum diyen 18 (%3,6) kişi olduğu görülmektedir.

Tablo 54. Suriyeli Sığınmacılar İle Aynı Mahallede İkamet Etmek İstemem.

Gruplar	f	%	%_{gec}	%_{yıg}
Tamamen Katılıyorum	277	55,4	55,4	55,4
Kısmen Katılıyorum	119	23,8	23,8	79,2
Kararsızım	89	17,8	17,8	97,0
Kısmen Katılmıyorum	11	2,2	2,2	99,2
Hiç Katılmıyorum	4	0,8	0,8	100,0
Toplam	500	100,0	100,0	0,000

Ankete katılan katılımcılardan, Suriyeli komşularımın olması bana rahatsızlık veriyor durumunu değerlendirmeleri istenmiş ve ankete verilen cevaplar analiz edildiğinde; tamamen katılıyorum diyen 276 (%55,2) kişi, kısmen katılıyorum diyen 124 (%24,8) kişi, kararsızım diyen 76 (%15,2) kişi, kısmen katılmıyorum diyen 22 (%4,4) kişi ve hiç katılmıyorum diyen 2 (0,4) kişi olduğu görülmektedir.

Tablo 55. Suriyeli Sığınmacıların Suç Oranlarını Arttırdığını Düşüyorum.

Gruplar	f	%	%_{gec}	%_{yiğ}
Tamamen Katılıyorum	285	57,0	57,0	57,0
Kısmen Katılıyorum	116	23,2	23,2	80,2
Kararsızım	86	17,2	17,2	97,4
Kısmen Katılmıyorum	13	2,6	2,6	100,0
Toplam	500	100,0	100,0	0,000

Ankete katılan katılımcılardan, Suriyeli sığınmacıların suç oranlarını arttırdığını düşünüyorum durumunu değerlendirmeleri istenmiş ve ankete verilen cevaplar analiz edildiğinde; tamamen katılıyorum diyen 285 (%57,0) kişi, kısmen katılıyorum diyen 116 (%23,2) kişi, kararsızım diyen 86 (%17,2) kişi ve kısmen katılmıyorum diyen 13 (%2,6) kişi olduğu görülmektedir.

Tablo 56. Suriyeli Sığınmacılar Kamu Güvenliğini Tehdit Etmektedir.

Gruplar	f	%	%_{gec}	%_{yiğ}
Tamamen Katılıyorum	290	58,0	58,0	58,0
Kısmen Katılıyorum	110	22,0	22,0	80,0
Kararsızım	83	16,6	16,6	96,6
Kısmen Katılmıyorum	17	3,4	3,4	100,0
Toplam	500	100,0	100,0	0,000

Ankete katılan katılımcılardan, Suriyeli sığınmacılar kamu güvenliğini tehdit etmektedir durumunu değerlendirmeleri istenmiş ve ankete verilen cevaplar analiz edildiğinde; tamamen katılıyorum diyen 290 (%58,0) kişi, kısmen katılıyorum diyen 110 (%22,0) kişi, kararsızım diyen 83 (%16,6) kişi ve kısmen katılmıyorum diyen 17 (%3,4) kişi olduğu görülmektedir.

Tablo 57. Suriyeli Sığınmacıların Gelişi Batman'da Güvenliği Azalttı Durumu

Gruplar	f	%	%_{gec}	%_{yiğ}
Tamamen Katılıyorum	291	58,2	58,2	58,2
Kısmen Katılıyorum	112	22,4	22,4	80,6
Kararsızım	80	16,0	16,0	96,6
Kısmen Katılmıyorum	17	3,4	3,4	100,0
Toplam	500	100,0	100,0	0,000

Ankete katılan katılımcılardan, Suriyeli sığınmacıların gelişi Batman'da güvenliğini azalttı durumunu değerlendirmeleri istenmiş ve ankete verilen cevaplar analiz

edildiğinde; tamamen katılıyorum diyen 291 (%58,2) kişi, kısmen katılıyorum diyen 112 (%22,4) kişi, kararsızım diyen 80 (%16,0) kişi ve kısmen katılmıyorum diyen 17 (%3,4) kişi olduğu görülmektedir.

Tablo 58. Ayrımcılığa ve Zorbalığa Maruz Kalan Suriyeli Sığınmacılara Yardım Ederim.

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yıg}
Tamamen Katılıyorum	291	58,2	58,2	58,2
Kısmen Katılıyorum	112	22,4	22,4	80,6
Kararsızım	80	16,0	16,0	96,6
Kısmen Katılmıyorum	17	3,4	3,4	100,0
Toplam	500	100,0	100,0	0,000

Ankete katılan katılımcılardan, ayrımcılığa ve zorbalığa maruz kalan Suriyeli sığınmacılara yardım ederim durumunu değerlendirmeleri istenmiş ve ankete verilen cevaplar analiz edildiğinde; tamamen katılıyorum diyen 291 (%58,2) kişi, kısmen katılıyorum diyen 112 (%22,4) kişi, kararsızım diyen 80 (%16,0) kişi ve kısmen katılmıyorum diyen 17 (%3,4) kişi olduğu görülmektedir.

Tablo 59. Güvenlik Algıların Cinsiyete Göre Ortalamaları

	<i>f, x ve ss Değerleri</i>		ANOVA Sonuçları			
	Grup	<i>N</i>	<i>x</i>	<i>Ss</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Suriyeli Sığınmacıların Her an Bana Zarar Verebileceğini Düşünüyorum	Erkek	290	4,141	0,932	5,969	0,015
	Kadın	210	4,342	0,878		
Çocuğumun/Arkadaşımın/Kardeşimin/Yakınımın Olduğu Yerde Suriyeli Sığınmacıların Var Olması Beni Tedirgin Ediyor	Erkek	290	4,251	0,904	4,402	0,036
	Kadın	210	4,419	0,844		
Suriyeli Sığınmacıların Varlığı Batmanlı Kadınların Sosyal Yaşantısında Olumsuz Etki Yaratmaktadır	Erkek	290	4,303	0,894	0,471	0,493
	Kadın	210	4,357	0,819		
Suriyeli Sığınmacılar İle Aynı Mahallede İkamet Etmek İstemem	Erkek	290	4,327	0,856	0,331	0,565
	Kadın	210	4,281	0,944		
Suriyeli Sığınmacıların Suç Oranlarını Arttırdığını Düşüyorum	Erkek	290	4,337	0,850	0,062	0,804
	Kadın	210	4,357	0,858		

Suriyeli Sığınmacılar Kamu Güvenliğini Tehdit Etmektedir	Erkek	290	4,303	0,886	1,639	0,201
	Kadın	210	4,404	0,854		
Suriyeli Sığınmacıların Gelişi Batman'da Güvenliği Azalttı	Erkek	290	4,331	0,860	0,482	0,488
	Kadın	210	4,385	0,879		
Ayrımcılığa ve Zorbalığa Maruz Kalan Suriyeli Sığınmacılara Yardım Ederim	Erkek	290	4,331	0,860	0,482	0,488
	Kadın	210	4,385	0,879		

Araştırmaya katılan bireylerin Suriyeli sığınmacılara yönelik güvenlik algılarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda; madde 3, madde 4, madde 5, madde 6, madde 7 ve madde 8'in cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Madde 1'e (Suriyeli sığınmacıların her an bana zarar verebileceğini düşünüyorum) göre kadın bireylerin (4,342) verdiği yanıtların en yüksek, erkek bireylerin (4,141) en düşük olduğu görülmektedir. Kadın bireylerin, Suriyeli sığınmacıların her an bana zarar verebileceğini düşünüyorum durumuna en olumsuz, erkek bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=5,969$; $p=0.015<0.05$).

Madde 2'ye (çocuğumun/arkadaşımın/kardeşimin/yakınımın olduğu yerde Suriyeli sığınmacıların var olması beni tedirgin ediyor) göre kadın bireylerin (4,419) verdiği yanıtların en yüksek, erkek bireylerin (4,251) en düşük olduğu görülmektedir. Kadın bireylerin, çocuğumun/arkadaşımın/kardeşimin/yakınımın olduğu yerde Suriyeli sığınmacıların var olması beni tedirgin ediyor durumuna en olumsuz, erkek bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=4,402$; $p=0.036<0.05$).

Tablo 60. Güvenlik Algıların Yaşa Göre Ortalamaları

	<i>f, x ve ss Değerleri</i>				<i>ANOVA Sonuçları</i>	
	Grup	<i>N</i>	<i>x</i>	<i>Ss</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Suriyeli Sığınmacıların Her an Bana Zarar Verebileceğini Düşünüyorum	18-24	90	4,055	1,009	1,988	0,095
	25-34	170	4,370	0,812		
	35-44	162	4,191	0,955		
	45-54	61	4,163	0,897		

	54 Yaş ve Üstü	17	4,235	0,903		
Çocuğumun/Arkadaşımın/Kardeşimin/Yakınımın Olduğu Yerde Suriyeli Sığınmacıların Var Olması Beni Tedirgin Ediyor	18-24	90	4,288	0,927	2,157	0,073
	25-34	170	4,417	0,861		
	35-44	162	4,290	0,910		
	45-54	61	4,098	0,850		
	54 Yaş ve Üstü	17	4,647	0,492		
Suriyeli Sığınmacıların Varlığı Batmanlı Kadınların Sosyal Yaşantısında Olumsuz Etki Yaratmaktadır	18-24	90	4,122	0,921	4,876	0,001
	25-34	170	4,529	0,770		
	35-44	162	4,253	0,893		
	45-54	61	4,180	0,846		
	54 Yaş ve Üstü	17	4,588	0,795		
Suriyeli Sığınmacılar İle Aynı Mahallede İkamet Etmek İstemem	18-24	90	4,144	0,954	2,626	0,034
	25-34	170	4,452	0,843		
	35-44	162	4,240	0,917		
	45-54	61	4,245	0,906		
	54 Yaş ve Üstü	17	4,588	0,507		
Suriyeli Sığınmacıların Suç Oranlarını Arttırdığını Düşüyorum	18-24	90	3,977	0,947	8,895	0,000
	25-34	170	4,511	0,771		
	35-44	162	4,370	0,848		
	45-54	61	4,196	0,833		
	54 Yaş ve Üstü	17	4,941	0,242		
Suriyeli Sığınmacılar Kamu Güvenliğini Tehdit Etmektedir	18-24	90	4,111	0,941	3,506	0,008
	25-34	170	4,476	0,844		
	35-44	162	4,358	0,846		
	45-54	61	4,213	0,933		
	54 Yaş ve Üstü	17	4,647	0,492		
Suriyeli Sığınmacıların Gelişi Batman'da Güvenliği Azalttı	18-24	90	4,244	0,890	0,597	0,665
	25-34	170	4,388	0,955		
	35-44	162	4,358	0,816		
	45-54	61	4,360	0,796		
	54 Yaş ve Üstü	17	4,529	0,514		
Ayrımcılığa ve Zorbalığa Maruz Kalan Suriyeli Sığınmacılara Yardım Ederim	18-24	90	4,244	0,890	0,597	0,665
	25-34	170	4,388	0,955		
	35-44	162	4,358	0,816		
	45-54	61	4,360	0,796		

	54 Yaş ve Üstü	17	4,529	0,514		
--	----------------	----	-------	-------	--	--

Araştırmaya katılan bireylerin Suriyeli sığınmacılara yönelik güvenlik algılarının yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda; madde 1, madde 2, madde 7 ve madde 8'in yaş değişkeni açısından anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Madde 3'e (Suriyeli sığınmacıların varlığı Batmanlı kadınların sosyal yaşantısında olumsuz etki yaratmaktadır) göre 54 yaş ve üstü yaş aralığındaki bireylerin (4,588) verdiği yanıtların en yüksek, 18-24 yaş aralığındaki bireylerin (4,122) en düşük olduğu görülmektedir. 54 yaş ve üstü yaş aralığındaki bireylerin, Suriyeli sığınmacıların varlığı Batmanlı kadınların sosyal yaşantısında olumsuz etki yaratmaktadır durumuna en olumsuz, 18-24 yaş aralığındaki bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=4,876$; $p=0.001<0.05$).

Madde 4'e (Suriyeli sığınmacılar ile aynı mahallede ikamet etmek istemem) göre 54 yaş ve üstü yaş aralığındaki bireylerin (4,588) verdiği yanıtların en yüksek, 18-24 yaş aralığındaki bireylerin (4,144) en düşük olduğu görülmektedir. 54 yaş ve üstü yaş aralığındaki bireylerin, Suriyeli sığınmacılar ile aynı mahallede ikamet etmek istemem durumuna en olumsuz, 18-24 yaş aralığındaki bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=2,626$; $p=0.034<0.05$).

Madde 5'e (Suriyeli sığınmacıların suç oranlarını arttırdığını düşünüyorum) göre 54 yaş ve üstü yaş aralığındaki bireylerin (4,941) verdiği yanıtların en yüksek, 18-24 yaş aralığındaki bireylerin (3,977) en düşük olduğu görülmektedir. 54 yaş ve üstü yaş aralığındaki bireylerin, Suriyeli sığınmacıların suç oranlarını arttırdığını düşünüyorum durumuna en olumsuz, 18-24 yaş aralığındaki bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=8,595$; $p=0.000<0.05$).

Madde 6'ya (Suriyeli sığınmacılar kamu güvenliğini tehdit etmektedir) göre 54 yaş ve üstü yaş aralığındaki bireylerin (4,647) verdiği yanıtların en yüksek, 18-24 yaş aralığındaki bireylerin (4,111) en düşük olduğu görülmektedir. 54 yaş ve üstü yaş

aralığındaki bireylerin, Suriyeli sığınmacılar kamu güvenliğini tehdit etmektedir durumuna en olumsuz, 18-24 yaş aralığındaki bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=3,506$; $p=0.008<0.05$).

Tablo 61. Güvenlik Algıların Medeni Duruma Göre Ortalamaları

	<i>f, x ve ss Değerleri</i>			<i>ANOVA Sonuçları</i>		
	Grup	<i>N</i>	<i>x</i>	<i>Ss</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Suriyeli Sığınmacıların Her an Bana Zarar Verebileceğini Düşünüyorum	Bekar	187	4,219	0,944	0,915	0,401
	Evli (Çocuk Sahibi)	268	4,201	0,914		
	Evli (Çocuk Sahibi Değil)	45	4,400	0,780		
Çocuğumun/Arkadaşımın/Kardeşimin/Yakınımın Olduğu Yerde Suriyeli Sığınmacıların Var Olması Beni Tedirgin Ediyor	Bekar	187	4,342	0,898	1,445	0,237
	Evli (Çocuk Sahibi)	268	4,276	0,890		
	Evli (Çocuk Sahibi Değil)	45	4,511	0,757		
Suriyeli Sığınmacıların Varlığı Batmanlı Kadınların Sosyal Yaşantısında Olumsuz Etki Yaratmaktadır	Bekar	187	4,288	0,881	5,000	0,007
	Evli (Çocuk Sahibi)	268	4,287	0,871		
	Evli (Çocuk Sahibi Değil)	45	4,711	0,626		
Suriyeli Sığınmacılar İle Aynı Mahallede İkamet Etmek İstemem	Bekar	187	4,336	0,915	2,102	0,123
	Evli (Çocuk Sahibi)	268	4,250	0,904		
	Evli (Çocuk Sahibi Değil)	45	4,533	0,694		
Suriyeli Sığınmacıların Suç Oranlarını Arttırdığını Düşüyorum	Bekar	187	4,240	0,916	4,338	0,014
	Evli (Çocuk Sahibi)	268	4,369	0,822		
	Evli (Çocuk Sahibi Değil)	45	4,644	0,679		
Suriyeli Sığınmacılar Kamu Güvenliğini Tehdit Etmektedir	Bekar	187	4,246	0,923	2,350	0,096
	Evli (Çocuk Sahibi)	268	4,388	0,833		
	Evli (Çocuk Sahibi Değil)	45	4,511	0,869		
	Bekar	187	4,299	0,913	0,953	0,386

Suriyeli Sığınmacıların Gelişi Batman'da Güvenliği Azalttı	Evli (Çocuk Sahibi)	268	4,369	0,840		
	Evli (Çocuk Sahibi Değil)	45	4,488	0,842		
Ayrımcılığa ve Zorbalığa Maruz Kalan Suriyeli Sığınmacılara Yardım Ederim	Bekar	187	4,299	0,913	0,953	0,386
	Evli (Çocuk Sahibi)	268	4,369	0,840		
	Evli (Çocuk Sahibi Değil)	45	4,488	0,842		

Araştırmaya katılan bireylerin Suriyeli sığınmacılara yönelik güvenlik algılarının medeni durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda; madde 1, madde 2, madde 4, madde 6, madde 7 ve madde 8'in medeni durum değişkeni açısından anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Madde 3'e (Suriyeli sığınmacıların varlığı Batmanlı kadınların sosyal yaşantısında olumsuz etki yaratmaktadır) göre evli (çocuk sahibi değil) bireylerin (4,711) verdiği yanıtların en yüksek, evli (çocuk sahibi) bireylerin (4,287) en düşük olduğu görülmektedir. Evli (çocuk sahibi değil) bireylerin, Suriyeli sığınmacıların varlığı Batmanlı kadınların sosyal yaşantısında olumsuz etki yaratmaktadır durumuna en olumsuz, evli (çocuk sahibi) bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=5,000$; $p=0.007<0.05$).

Madde 5'e (Suriyeli sığınmacıların suç oranlarını arttırdığını düşünüyorum) göre evli (çocuk sahibi değil) bireylerin (4,644) verdiği yanıtların en yüksek, evli (çocuk sahibi) bireylerin (4,369) en düşük olduğu görülmektedir. Evli (çocuk sahibi değil) bireylerin, Suriyeli sığınmacıların suç oranlarını arttırdığını düşünüyorum durumuna en olumsuz, evli (çocuk sahibi) bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=4,338$; $p=0.014<0.05$).

Tablo 62. Güvenlik Algıların Öğrenim Düzeylerine Göre Ortalamaları

	<i>f, x ve ss Değerleri</i>			<i>ANOVA Sonuçları</i>		
	Grup	<i>N</i>	<i>x</i>	<i>Ss</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Suriyeli Sığınmacıların Her an Bana Zarar Verebileceğini Düşünüyorum	Okuma Yazma Yok	90	4,187	1,108	0,383	0,100
	İlkokul	170	4,384	0,825		
	Lise	162	4,424	0,799		
	Önlisans/Lisans	61	4,092	0,941		
	Lisansüstü	17	4,242	1,031		
Çocuğumun/Arkadaşımın/Kardeşimin/Yakınımın Olduğu Yerde Suriyeli Sığınmacıların Var Olması Beni Tedirgin Ediyor	Okuma Yazma Yok	90	4,312	0,873	3,419	0,009
	İlkokul	170	4,359	0,882		
	Lise	162	4,539	0,790		
	Önlisans/Lisans	61	4,196	0,911		
	Lisansüstü	17	4,484	0,833		
Suriyeli Sığınmacıların Varlığı Batmanlı Kadınların Sosyal Yaşantısında Olumsuz Etki Yaratmaktadır	Okuma Yazma Yok	90	4,750	0,577	5,985	0,000
	İlkokul	170	4,397	0,872		
	Lise	162	4,566	0,718		
	Önlisans/Lisans	61	4,161	0,903		
	Lisansüstü	17	4,424	0,830		
Suriyeli Sığınmacılar İle Aynı Mahallede İkamet Etmek İstemem	Okuma Yazma Yok	90	4,687	0,873	1,826	0,123
	İlkokul	170	4,410	0,796		
	Lise	162	4,336	0,902		
	Önlisans/Lisans	61	4,223	0,919		
	Lisansüstü	17	4,454	0,832		
Suriyeli Sığınmacıların Suç Oranlarını Arttırdığını Düşüyorum	Okuma Yazma Yok	90	4,562	0,727	7,633	0,000
	İlkokul	170	4,564	0,765		
	Lise	162	4,531	0,732		
	Önlisans/Lisans	61	4,150	0,911		
	Lisansüstü	17	4,636	0,652		
Suriyeli Sığınmacılar Kamu Güvenliğini Tehdit Etmektedir	Okuma Yazma Yok	90	4,312	1,014	3,625	0,006
	İlkokul	170	4,538	0,696		
	Lise	162	4,513	0,856		
	Önlisans/Lisans	61	4,211	0,907		
	Lisansüstü	17	4,393	0,826		

Suriyeli Sığınmacıların Gelişi Batman'da Güvenliği Azalttı	Okuma Yazma Yok	90	4,875	0,341	3,399	0,009
	İlkokul	170	4,371	0,722		
	Lise	162	4,513	0,814		
	Önlisans/Lisans	61	4,250	0,923		
	Lisansüstü	17	4,333	0,957		
Ayrımcılığa ve Zorbalığa Maruz Kalan Suriyeli Sığınmacılara Yardım Ederim	Okuma Yazma Yok	90	4,875	0,341	3,399	0,009
	İlkokul	170	4,371	0,722		
	Lise	162	4,513	0,814		
	Önlisans/Lisans	61	4,250	0,923		
	Lisansüstü	17	4,333	0,957		

Araştırmaya katılan bireylerin Suriyeli sığınmacılara yönelik güvenlik algılarının öğrenim durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda; madde 1 ve madde 4'ün öğrenim durum değişkeni açısından anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Madde 2'e (çocuğumun/arkadaşımın/kardeşimin/yakınımın olduğu yerde Suriyeli sığınmacıların var olması beni tedirgin ediyor) göre lise öğrenim durumuna sahip bireylerin (4,539) verdiği yanıtların en yüksek, önlisans/lisans öğrenim durumuna sahip bireylerin (4,196) en düşük olduğu görülmektedir. Lise öğrenim durumuna sahip bireylerin, çocuğumun/arkadaşımın/kardeşimin/yakınımın olduğu yerde Suriyeli sığınmacıların var olması beni tedirgin ediyor durumuna en olumsuz, önlisans/lisans öğrenim durumuna sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=3,149$; $p=0.009<0.05$).

Madde 3'e (Suriyeli sığınmacıların varlığı Batmanlı kadınların sosyal yaşantısında olumsuz etki yaratmaktadır) göre okuma yazma yok öğrenim durumuna sahip bireylerin (4,750) verdiği yanıtların en yüksek, önlisans/lisans öğrenim durumuna sahip bireylerin (4,161) en düşük olduğu görülmektedir. Okuma yazma yok öğrenim durumuna sahip bireylerin, Suriyeli sığınmacıların varlığı Batmanlı kadınların sosyal yaşantısında olumsuz etki yaratmaktadır durumuna en olumsuz, önlisans/lisans öğrenim durumuna sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=5,985$; $p=0.000<0.05$).

Madde 5'e (Suriyeli sığınmacıların suç oranlarını arttırdığını düşünüyorum) göre lisans öğrenim durumuna sahip bireylerin (4,636) verdiği yanıtların en yüksek, önlisans/lisans öğrenim durumuna sahip bireylerin (4,150) en düşük olduğu görülmektedir. Lisans öğrenim durumuna sahip bireylerin, Suriyeli sığınmacıların suç oranlarını arttırdığını düşünüyorum durumuna en olumsuz, önlisans/lisans öğrenim durumuna sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=7,633$; $p=0.000<0.05$).

Madde 6'ya (Suriyeli sığınmacılar kamu güvenliğini tehdit etmektedir) göre ilkokul öğrenim durumuna sahip bireylerin (4,538) verdiği yanıtların en yüksek, önlisans/lisans öğrenim durumuna sahip bireylerin (4,211) en düşük olduğu görülmektedir. İlkokul öğrenim durumuna sahip bireylerin, Suriyeli sığınmacılar kamu güvenliğini tehdit etmektedir durumuna en olumsuz, önlisans/lisans öğrenim durumuna sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=3,625$; $p=0.006<0.05$).

Madde 7'ye (Suriyeli sığınmacıların gelişi Batman'da güvenliği azalttı) göre okuma yazma yok öğrenim durumuna sahip bireylerin (4,875) verdiği yanıtların en yüksek, önlisans/lisans öğrenim durumuna sahip bireylerin (4,250) en düşük olduğu görülmektedir. Okuma yazma yok öğrenim durumuna sahip bireylerin, Suriyeli sığınmacıların gelişi Batman'da güvenliği azalttı durumuna en olumsuz, önlisans/lisans öğrenim durumuna sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=3,399$; $p=0.009<0.05$).

Madde 8'e (ayrımcılığa ve zorbalığa maruz kalan Suriyeli sığınmacılara yardım ederim) göre okuma yazma yok öğrenim durumuna sahip bireylerin (4,875) verdiği yanıtların en yüksek, önlisans/lisans öğrenim durumuna sahip bireylerin (4,250) en düşük olduğu görülmektedir. Okuma yazma yok öğrenim durumuna sahip bireylerin, ayrımcılığa ve zorbalığa maruz kalan Suriyeli sığınmacılara yardım ederim durumuna en olumsuz, önlisans/lisans öğrenim durumuna sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=3,399$; $p=0.009<0.05$).

Tablo 63. Güvenlik Algıların Gelir Düzeylerine Göre Ortalamaları

	<i>f, x ve ss Değerleri</i>			<i>ANOVA Sonuçları</i>		
	Grup	<i>N</i>	<i>x</i>	<i>Ss</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Suriyeli Sığınmacıların Her an Bana Zarar Verebileceğini Düşünüyorum	2000-TL ve Altı	84	3,964	1,034	3,647	0,003
	2001-3000 TL arası	26	4,307	0,735		
	3001-4000 TL arası	58	4,482	0,821		
	4001-5000 TL arası	47	4,319	0,980		
	5001-6000 TL arası	52	4,500	0,779		
	6000-TL ve üzeri	233	4,167	0,896		
Çocuğumun/Arkadaşımın/Kardeşimin/Yakınımın Olduğu Yerde Suriyeli Sığınmacıların Var Olması Beni Tedirgin Ediyor	2000-TL ve Altı	84	4,226	0,909	1,772	0,117
	2001-3000 TL arası	26	4,269	1,150		
	3001-4000 TL arası	58	4,620	0,745		
	4001-5000 TL arası	47	4,340	0,961		
	5001-6000 TL arası	52	4,384	0,795		
	6000-TL ve üzeri	233	4,270	0,865		
Suriyeli Sığınmacıların Varlığı Batmanlı Kadınların Sosyal Yaşantısında Olumsuz Etki Yaratmaktadır	2000-TL ve Altı	84	4,154	0,884	2,712	0,020
	2001-3000 TL arası	26	4,153	1,155		
	3001-4000 TL arası	58	4,534	0,799		
	4001-5000 TL arası	47	4,531	0,830		
	5001-6000 TL arası	52	4,504	0,671		
	6000-TL ve üzeri	233	4,274	0,862		
Suriyeli Sığınmacılar İle Aynı Mahallede	2000-TL ve Altı	84	4,333	0,909	0,585	0,712

İkamet Etmek İstemem	2001-3000 TL arası	26	4,384	0,803		
	3001-4000 TL arası	58	4,310	1,029		
	4001-5000 TL arası	47	4,383	0,873		
	5001-6000 TL arası	52	4,442	0,777		
	6000-TL ve üzeri	233	4,244	0,893		
Suriyeli Sığınmacıların Suç Oranlarını Arttırdığını Düşüyorum	2000-TL ve Altı	84	4,083	0,959	3,012	0,011
	2001-3000 TL arası	26	4,538	0,859		
	3001-4000 TL arası	58	4,569	0,703		
	4001-5000 TL arası	47	4,383	0,945		
	5001-6000 TL arası	52	4,480	0,727		
	6000-TL ve üzeri	233	4,326	0,833		
Suriyeli Sığınmacılar Kamu Güvenliğini Tehdit Etmektedir	2000-TL ve Altı	84	4,047	0,930	3,759	0,002
	2001-3000 TL arası	26	4,807	0,491		
	3001-4000 TL arası	58	4,448	0,976		
	4001-5000 TL arası	47	4,404	0,825		
	5001-6000 TL arası	52	4,403	0,934		
	6000-TL ve üzeri	233	4,351	0,828		
Suriyeli Sığınmacıların Gelişi Batman'da Güvenliği Azalttı	2000-TL ve Altı	84	4,190	0,884	1,952	0,084
	2001-3000 TL arası	26	4,307	0,928		
	3001-4000 TL arası	58	4,448	0,901		
	4001-5000 TL arası	47	4,617	0,533		

	5001-6000 TL arası	52	4,480	0,874		
	6000-TL ve üzeri	233	4,313	0,890		
Ayrımcılığa ve Zorbalığa Maruz Kalan Suriyeli Sığınmacılara Yardım Ederim	2000-TL ve Altı	84	4,190	0,884	1,952	0,084
	2001-3000 TL arası	26	4,307	0,928		
	3001-4000 TL arası	58	4,448	0,901		
	4001-5000 TL arası	47	4,617	0,533		
	5001-6000 TL arası	52	4,480	0,874		
	6000-TL ve üzeri	233	4,313	0,890		

Araştırmaya katılan bireylerin Suriyeli sığınmacılara yönelik güvenlik algılarının gelir düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda; madde 2, madde 4, madde 7 ve madde 8'in gelir düzeyi değişkeni açısından anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Madde 1'e (Suriyeli sığınmacıların her an bana zarar verebileceğini düşünüyorum) göre 5001-6000 TL arasında gelir düzeyine sahip bireylerin (4,500) verdiği yanıtların en yüksek, 2000 TL ve altı gelir düzeyine sahip bireylerin (3,964) en düşük olduğu görülmektedir. 5001-6000 TL arasında gelir düzeyine sahip bireylerin, Suriyeli sığınmacıların her an bana zarar verebileceğini düşünüyorum durumuna en olumsuz, 2000 TL ve altı gelir düzeyine sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=3,647$; $p=0.00<0.05$).

Madde 3'e (Suriyeli sığınmacıların varlığı Batmanlı kadınların sosyal yaşantısında olumsuz etki yaratmaktadır) göre 3001-4000 TL arasında gelir düzeyine sahip bireylerin (4,534) verdiği yanıtların en yüksek, 2001-3000 TL arasında gelir düzeyine sahip bireylerin (4,153) en düşük olduğu görülmektedir. 3001-4000 TL arasında gelir düzeyine sahip bireylerin, Suriyeli sığınmacıların varlığı Batmanlı kadınların sosyal yaşantısında olumsuz etki yaratmaktadır durumuna en olumsuz, 2001-3000 TL arasında gelir düzeyine

sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=2,712$; $p=0.020<0.05$).

Madde 5'e (Suriyeli sığınmacıların suç oranlarını arttırdığını düşünüyorum) göre 3001-4000 TL arasında gelir düzeyine sahip bireylerin (4,569) verdiği yanıtların en yüksek, 2000 TL ve altı gelir düzeyine bireylerin (4,083) en düşük olduğu görülmektedir. 3001-4000 TL arasında gelir düzeyine sahip bireylerin, Suriyeli sığınmacıların suç oranlarını arttırdığını düşünüyorum durumuna en olumsuz, 2000 TL ve altı gelir düzeyine bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=3,012$; $p=0.011<0.05$).

Madde 6'ya (Suriyeli sığınmacılar kamu güvenliğini tehdit etmektedir) göre 2001-3000 TL arasında gelir düzeyine sahip bireylerin (4,807) verdiği yanıtların en yüksek, 2000 TL ve altı gelir düzeyine bireylerin (4,047) en düşük olduğu görülmektedir. 2001-3000 TL arasında gelir düzeyine sahip bireylerin, Suriyeli sığınmacılar kamu güvenliğini tehdit etmektedir durumuna en olumsuz, 2000 TL ve altı gelir düzeyine bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=3,759$; $p=0.002<0.05$).

Tablo 64. Güvenlik Algıların Mesleklerine Göre Ortalamaları

<i>f, x ve ss Değerleri</i>			<i>ANOVA Sonuçları</i>			
	Grup	<i>N</i>	<i>x</i>	<i>Ss</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Suriyeli Sığınmacıların Her an Bana Zarar Verebileceğini Düşünüyorum	Ev Hanımı	43	4,069	1,032	6,236	0,000
	Öğrenci	71	3,901	0,987		
	İşçi	118	4,406	0,765		
	Esnaf/İşletmeci	50	4,500	0,762		
	Memur	153	4,091	0,913		
	Emekli	17	4,176	1,074		
	Çiftçi	13	4,384	0,767		
	İşsiz	34	4,735	0,709		
	Diğeri	1	1,000	.		
Çocuğumun/Arka daşımın/Kardeşimin/Yakınımın Olduğu Yerde Suriyeli Sığınmacıların	Ev Hanımı	43	4,232	1,042	1,781	0,078
	Öğrenci	71	4,239	0,932		
	İşçi	118	4,533	0,758		
	Esnaf/İşletmeci	50	4,440	0,732		
	Memur	153	4,202	0,898		
	Emekli	17	4,411	0,795		
	Çiftçi	13	4,000	1,000		

Var Olması Beni Tedirgin Ediyor	İşsiz	34	4,294	1,000		
	Diğeri	1	5,000	.		
Suriyeli Sığınmacıların Varlığı Batmanlı Kadınların Sosyal Yaşantısında Olumsuz Etki Yaratmaktadır	Ev Hanımı	43	4,046	1,022	3,883	0,000
	Öğrenci	71	4,112	0,887		
	İşçi	118	4,567	0,659		
	Esnaf/İşletmeci	50	4,480	0,762		
	Memur	153	4,228	0,884		
	Emekli	17	4,823	0,528		
	Çiftçi	13	4,307	1,109		
	İşsiz	34	4,294	1,000		
	Diğeri	1	3,000	.		
	Suriyeli Sığınmacılar İle Aynı Mahallede İkamet Etmek İstemem	Ev Hanımı	43	4,395		
Öğrenci		71	4,281	0,928		
İşçi		118	4,372	0,903		
Esnaf/İşletmeci		50	4,480	0,735		
Memur		153	4,215	0,902		
Emekli		17	4,705	0,469		
Çiftçi		13	3,846	0,898		
İşsiz		34	4,176	0,999		
Diğeri		1	4,000	.		
Suriyeli Sığınmacıların Suç Oranlarını Arttırdığını Düşüyorum	Ev Hanımı	43	4,441	0,825	4,642	0,000
	Öğrenci	71	3,985	0,978		
	İşçi	118	4,516	0,803		
	Esnaf/İşletmeci	50	4,440	0,704		
	Memur	153	4,320	0,848		
	Emekli	17	5,000	0,000		
	Çiftçi	13	3,769	0,926		
	İşsiz	34	4,264	0,827		
	Diğeri	1	4,000	.		
Suriyeli Sığınmacılar Kamu Güvenliğini Tehdit Etmektedir	Ev Hanımı	43	4,465	0,882	2,872	0,004
	Öğrenci	71	3,971	0,970		
	İşçi	118	4,372	0,958		
	Esnaf/İşletmeci	50	4,600	0,832		
	Memur	153	4,300	0,811		
	Emekli	17	4,529	0,514		
	Çiftçi	13	4,461	0,776		
	İşsiz	34	4,588	0,608		
	Diğeri	1	4,000	.		
Suriyeli Sığınmacıların	Ev Hanımı	43	4,186	0,823	3,061	0,002
	Öğrenci	71	4,140	0,914		
	İşçi	118	4,491	0,884		
	Esnaf/İşletmeci	50	4,500	0,814		

Gelişi Batman'da Güvenliği Azaltdı	Memur	153	4,209	0,922		
	Emekli	17	4,705	0,469		
	Çiftçi	13	4,692	0,480		
	İşsiz	34	4,647	0,597		
	Diğeri	1	5,000	.		
Ayrımcılığa ve Zorbalığa Maruz Kalan Suriyeli Sığınmacılara Yardım Ederim	Ev Hanımı	43	4,186	0,823	3,061	0,002
	Öğrenci	71	4,140	0,914		
	İşçi	118	4,491	0,884		
	Esnaf/İşletmeci	50	4,500	0,814		
	Memur	153	4,209	0,922		
	Emekli	17	4,705	0,469		
	Çiftçi	13	4,692	0,480		
	İşsiz	34	4,647	0,597		
Diğeri	1	5,000	.			

Araştırmaya katılan bireylerin Suriyeli sığınmacılara yönelik güvenlik algılarının meslek durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda; madde 2 ve madde 4'ün meslek durumu değişkeni açısından anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Madde 1'e (Suriyeli sığınmacıların her an bana zarar verebileceğini düşünüyorum) göre işsiz meslek grubuna sahip bireylerin (4,735) verdiği yanıtların en yüksek, diğer meslek grubuna sahip bireylerin (1,000) en düşük olduğu görülmektedir. İşsiz meslek grubuna sahip bireylerin, Suriyeli sığınmacıların her an bana zarar verebileceğini düşünüyorum durumuna en olumsuz, diğer meslek grubuna sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=6,236$; $p=0.000<0.05$).

Madde 3'e (Suriyeli sığınmacıların varlığı Batmanlı kadınların sosyal yaşantısında olumsuz etki yaratmaktadır) göre emekli meslek grubuna sahip bireylerin (4,823) verdiği yanıtların en yüksek, diğer meslek grubuna sahip bireylerin (3,000) en düşük olduğu görülmektedir. Emekli meslek grubuna sahip bireylerin, Suriyeli sığınmacıların varlığı Batmanlı kadınların sosyal yaşantısında olumsuz etki yaratmaktadır durumuna en olumsuz, diğer meslek grubuna sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=3,883$; $p=0.000<0.05$).

Madde 5'e (Suriyeli sığınmacıların suç oranlarını arttırdığını düşünüyorum) göre emekli meslek grubuna sahip bireylerin (5,000) verdiği yanıtların en yüksek, çiftçi meslek grubuna sahip bireylerin (3,769) en düşük olduğu görülmektedir. Emekli meslek grubuna sahip bireylerin, Suriyeli sığınmacıların suç oranlarını arttırdığını düşünüyorum durumuna en olumsuz, çiftçi meslek grubuna sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=4,642$; $p=0.000<0.05$).

Madde 6'ya (Suriyeli sığınmacılar kamu güvenliğini tehdit etmektedir) göre esnaf/işletmeci meslek grubuna sahip bireylerin (4,600) verdiği yanıtların en yüksek, öğrenci meslek grubuna sahip bireylerin (3,971) en düşük olduğu görülmektedir. Esnaf/işletmeci meslek grubuna sahip bireylerin, Suriyeli sığınmacılar kamu güvenliğini tehdit etmektedir durumuna en olumsuz, öğrenci meslek grubuna sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=2,872$; $p=0.004<0.05$).

Madde 7'ye (Suriyeli sığınmacıların gelişi Batman'da güvenliği azalttı) göre evli diğer meslek grubuna sahip bireylerin (5,000) verdiği yanıtların en yüksek, öğrenci meslek grubuna sahip bireylerin (4,140) en düşük olduğu görülmektedir. Diğer meslek grubuna sahip bireylerin, Suriyeli sığınmacıların gelişi Batman'da güvenliği azalttı durumuna en olumsuz, öğrenci meslek grubuna sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=3,061$; $p=0.002<0.05$).

Madde 8'e (ayrımcılığa ve zorbalığa maruz kalan Suriyeli sığınmacılara yardım ederim) göre diğer meslek grubuna sahip bireylerin (5,000) verdiği yanıtların en yüksek, öğrenci meslek grubuna sahip bireylerin (4,140) en düşük olduğu görülmektedir. Diğer meslek grubuna sahip bireylerin, ayrımcılığa ve zorbalığa maruz kalan Suriyeli sığınmacılara yardım ederim durumuna en olumsuz, öğrenci meslek grubuna sahip bireylerin ise en olumlu bakış açısına sahip olduğu söylenebilir ($F=3,061$; $p=0.002<0.05$).

BÖLÜM IV

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde araştırmaya ilişkin sonuçlara yer verilmiş olup, araştırma sonucunda elde edilen veriler dikkate alınarak bazı öneriler sunulacaktır.

4.1. Sonuç ve Tartışma

İnsanoğlunun varlığı ile birlikte yaşanan göç olayları küreselleşmeyle artmakla beraber, günümüzde yaşanan siyasi ve ekonomik çıkarların artması ile birlikte üst seviyelere çıkmıştır. Nitekim 2011 yılında yaşanan ve Arap Baharı olarak adlandırılıp temelinde ekonomik ve politik çıkar barındıran hareketlerin varlığıyla (Samur ve Cihangir, 2019:223-225), birçok insanın doğup büyüklere sosyal ve kültürel çevrelerini bırakıp göç etmesine sebep olunmuştur.

Göç hareketlerinin başladığı Ortadoğu coğrafyasından güney ve batı ülkeleri başta olmak üzere birçok ülkeye göçler yaşanmıştır. Yaşanan bu göçlerden ise, hem coğrafi sınır komşuluğu hem de jeopolitik konum (transit geçişler için uygunluk) itibarıyla Türkiye'nin en fazla etkilenen ülke olduğu söylenebilir. Gayri resmi kayıtlara göre 5 milyona yaklaştığı ifade edilen ve Göç İdaresi Başkanlığı'nın 20 Ekim 2022 verilerine göre Türkiye'de halen 3.622.486 Suriyeli sığınmacı olması da bu durumu istatistiksel olarak kanıtlamaktadır (Göç İdaresi Başkanlığı, 2022).

Türkiye sınır komşumuz olan diğer ülkede yaşanan iç savaş, baskı ve ekonomik buhranlardan kaçan sığınmacılara kapılarını açtığı gibi, Suriye'de de yaşanan iç savaştan dolayı kaçma zorunda kalan bireylere de açık kapı politikası ile kapılarını açmıştır. Hatay, Adana, Kahramanmaraş, Kilis ve Osmaniye'de geçici barınma merkezleri kurulmasına rağmen göç eden birey sayısının fazla olması ve kamplarda kalan bireylerin de kamplardan çıkıp diğer yaşam alanlarına kontrolsüz göçü, yerel halk ve yerel politikalarda yeni ve ciddi boyutta sorunların oluşmasına zemin hazırladığı söylenebilir.

Göç olayının başında hem halk tarafından ve ham de siyasi alanda din kardeşi olarak görülen Suriyeli sığınmacılara yönelik algının değişip değişmediği ve değiştiyse de neden değiştiğinin açıklanması sosyolojik açıdan önem arz etmektedir.

Yaşanan yüksek nüfuslu bu göç hareketi ile birlikte Türkiye'nin farklı coğrafi bölgelerinde benzer sorunlar yaşanmış olup yaşanan sorunların minimize edilmesi için yeni çözümlerin üretilmesi elzem olmuştur. Bu çalışma kapsamında Türkiye'nin en hızlı büyüyen ve şehir merkezi nüfusu en fazla olan illerden biri Batman'a gelip yerleşen Suriyeli sığınmacılara yönelik Batman halkının ne gibi bir algı taşıdığı araştırılmış ve bu amaçla 500 kişiyle anket çalışması yapılmıştır.

Yapılan araştırmadan elde edilen veriler analiz edilmiş edip bu veriler; siyasi, sosyo-kültürel, ekonomik ve güvenlik algıları olarak kategorize edilmiş ve bu doğrultuda yerel halkın Suriyeli sığınmacılara olan algıları açıklanmaya çalışılmıştır.

Genel olarak bakıldığında; sosyo-kültürel anlamda Batman halkının Suriyeli sığınmacıları kültürel bir zenginlik olarak görmediği, sığınmacıların Batman'a has kültür ve sosyal yaşantısına uyum sağlamada sıkıntı çekmekle beraber uyum sağlamaları gerektiği, Batman'ın sosyal yapısına zarar verdikleri, aile yapıları ve çoklu evliliklerinin Batmana uygun olmadığı, şehir merkezinde Suriyeli sığınmacı görmenin halk tarafından hoş karşılanmadığı, halkın sığınmacılarla komşuluk yapmak istemediği, dilenci sığınmalarının varlığının ciddi rahatsızlar oluşturduğu ve sığınmacıların kamplarda kalmaları, kamplarında şehir dışında kurulması gerekliliği algılarına ulaşılmıştır.

Ekonomik anlamda ise; sığınmacıların çocuklarının dilencilik, kayıtlı olmadan çalışma, hırsızlık vb, durumlar ile yaşadığı kazanç sağladığı, sığınmacıların vergi vermemelerinde kaynaklı olarak vergi yüklerinin arttığı, düşük ücretle çalışmalarından dolayı iş bulma konusunda sıkıntılar çekildiği ve bundan dolayı da işsizliğin arttığı, yasa dışı yollarla yapılan ticari faaliyetlerini arttırdığı, mevcut kira fiyatlarının artmasında büyük rol oynadıkları ve sığınmacılara harcanan ekonomik kaynakların aleyhlerine sonuçlar doğurduklarına dair tutum sergilemişlerdir.

Siyasi anlamda ise; sığınmacılara verilen vatandaşlığın yerel halkı rahatsız ettiği, sığınmacılarla iletişim sağlanması için Türkçe öğrenmeleri gerektiği, sığınmacı varlığının genel olarak yerel halkta gelecek kaygısı yarattığı, sığınmacıların kontrolsüz nüfus artışına sebep oldukları, sığınmacıların ülkeye girişlerinde daha sıkı denetimlere tabi tutulması gerektiği ve sığınmacıların ülke dışına gönderilmesinin daha iyi olacağı yönünde algılara ulaşılmıştır.

Güvenlik anlamında ise; yerel halkın her an bir sığınmacı tarafından zarar görebileceği endişesi taşıdığı, çocuğu/arkadaşı/kardeşi veya yakınının yaşadığı yerde sığınmacıların olmasını istemedikleri, sığınmacı varlığının Batmanlı kadınların sosyal yaşantısında sorunlar oluşturduğu, Suriyeli sığınmacılarla aynı mahallede kalmak istemedikleri, suç oranının artmasında sığınmacıların etkin rol oynadığı, kamu güvenliğinde yaşanan veya yaşanabilecek tehditlerde sığınmacıların etkili olduğu, genel olarak sığınmacıların Batman'da ki mevcut güvenlik ortamını azalttığı ifade edilmekle beraber Suriyeli sığınmacıların maruz kaldıkları ayrımcılık ve zorbalık kendilerine destek olunacağı verilerine ulaşıldığı söylenebilir.

Sonuç olarak; Batman halkının Suriyeli sığınmacılara yönelik siyasi, politik, sosyal, kültürel, ekonomik ve güvenlik anlamında ciddi olumsuz algıları olmakla birlikte daha büyük ve ciddi problemlerin yaşanmaması için gerekli çözümlerin ivedi bir şekilde hayata geçirilmesi büyük bir önem taşımaktadır.

4.2. Öneriler

Araştırmada elde edilen verilerin analizi ile elde edilen sonuçlar göz önünde alınarak araştırmacılara ve uygulayıcılara yönelik aşağıda yer alan bir takım öneriler sunulmuştur.

1. Suriyeli sığınmacıların Batman'ın kültürel ve sosyal yaşantısına adapte olmasını sağlayacak yeni uygulamaların yerel yönetimler ve idari teşkilatlar tarafından ivedilikle yapılması ve bu uygulamaların da halka anlatılması gerekmektedir.
2. Savaş, zorunlu göç, şiddet gibi psikolojik etkiye sahip olaylardan kaçan ve ülkemize sığınan sığınmacıların sosyal uyumlarının sorunsuz bir şekilde sağlanması amacıyla başta yerel yönetimler olmak üzere diğer idari mekanizmalar tarafından da uzman bir ekibin (Psikolog, Sosyolog, PDR, Çocuk Gelişimcisi, Öğretmen, Psikiyatrist, Sosyal Çalışmacı vb. meslek elemanlarının katılımıyla) kurulmasının gerekliliği söz konusudur.
3. Ülkemizde de yasa ile belirlenmiş evlilik yaşı ve evlik şartlarının ülkemize gelmiş ve yerleşmiş olan sığınmacılara da uzmanlar tarafından anlatılması ve toplumun yapısını bozabilecek çok eşli evliliklerden uzaklaştırılmalarının sağlanması gerekmektedir.
4. Ülkemizde yürürlükte olan 5395 Sayılı Çocuk Kanunu'nda dikkate alınarak dilenen veya dilendirilen çocukların acil bir şekilde koruma altına alınması ve ebeveynlerinin de adli ve idari yaptırımlarla bu suçlardan uzaklaştırılmalarının sağlanması gerekmektedir.
5. Vergi yükümlülüğünden her vatandaşın sorumlu olduğu bilinmekle birlikte özelde Batman'a ve genelde de ülkemize göç etmiş tüm sığınmacıların ekonomik getirilerinin kontrol edilmesi, gelir getiren kazanç faaliyetlerinin kayıtlanması için gerekli yasal düzenlemelerin ivedilikle yapılması ve takip edilmesi gerekmektedir.

6. Sığınmacıların gelir getirici işlerde çalışmaları durumunda vergi vermelerinin sağlanması ve bu yasal düzenlemelerin “toplumdaki huzurun sağlanması amacıyla” halka açıklayıcı bir şekilde ifade edilmesi sağlanmalıdır.
7. Kira fiyat artışının sığınmacılara bağlı olduğunu dile getiren bireylerin sayısının çok olduğu görülmektedir. Yasal düzenlemeler ile kiracı ve ev sahibi arasındaki kira fiyat artışları düzenlenmekle birlikte bu durumun alanda uygulanamadığı bilinen bir gerçektir. Adli ve idari mekanizmalar tarafından gerekli kontrollerin sağlanması gerekmektedir.
8. Ülkemize sığınmacı olarak gelen ve vatandaşlık alan bireylere ilişkin gerekçelerin ve sayısal verilerin tüm kamuoyuna şeffaf bir şekilde açıklanması gerekmektedir.
9. Dil problemlerinin aşılması için Halk Eğitim Merkezi aracılığıyla tüm sığınmacıların haberdar olduğu ve etkin katılımın sağlandığı kurslar açılmalıdır.
10. Basın ve medya organlarında sıkça karşılaşılan ve sadece şiddet olaylarına karışıldığında sığınmacıların gündeme getirilmesinin toplumsal sorunlar doğurduğu bilinmekle birlikte, nefret dilinin ve toplumsal ayrımcılığın engellenmesi için basının daha dikkatli davranması gerektiği bir gerçektir.
11. İnsan onuruna yakışacak şekilde eğitim kamplarının yapılması, bu kamplarda her türlü sağlık, barınma ve eğitim ortamlarının oluşturulması sağlanarak sığınmacıları toplumsal adaptasyon için gerekli şartları taşımaları sağlanmalıdır. Toplumsal risk oluşturabilecek bireylerin tespit edilmesi ve ülke girişleri engellenmesi güvenlik güçleri tarafından titizlikle yapılmalıdır.
12. Cenevre antlaşması gereği sadece Avrupa’dan ülkemize göç geçmiş olan bireyleri tanımlamada kullanılan mülteci kavramının revize edilmesi gerekmektedir. Ayrıca sığınmacı kavramının da tanımlanmasının yasal bir zeminde ele alınması, göç ile gelen bireylere yönelik yapılacak işlemlerde yerel ve ulusal yönetim mekanizmalarına kolaylık sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Abadan-Unat, N. (2002). *Bitmeyen Göç/Konuk İşçilikten Ulus Ötesi Yurttaşlığa* (s.15-18). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Abadan Unat, N., Keleş, R., Penninx, R., Renselaar, H. V., Velzen, L. V., Yenisey, L. (1975). *Uluslararası İşçi Göçünün Boğazlıyan İlçesindeki Etkileri Üzerine Bir İnceleme Göç ve Gelişme* (s.28-30). Ankara: Simurg Kitabevi Yayınları.
- Adıgüzel, Y. (2018). *Göç Sosyolojisi* (2.Baskı, s.5-97). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Akgür, Z. G. (1997). *Türkiye’de Kırsal Kesimden Kente Göç ve Bölgelerarası Dengesizlik* (1970-1993) (1.bs., s.42). Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Akıncı, B., Nergiz, A., & Gedik, E. (2015). Uyum Sürecine Üzerine Bir Değerlendirme: Göç ve Toplumsal Kabul. *Göç Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 64-75.
- Akkayan, T. (1996). *Göç ve Değişme* (s.23). İstanbul: İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- Alper, A. M. (2005). İşçi Dövizlerini Belirleyen Makro Ekonomik Etkenler: Türkiye Örneği. *Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası İşçi Dövizleri Genel Müdürlüğü*. Ankara.
- Altuğ, Y. (1967). *Devletler Hususi Hukuku Bakımından Mülteciler* (No:1292, s.25). İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Atasü Topcuoğlu, R. (2016). *Göç Yazınındaki Düzenli ve Düzensiz Göç Kavramları: İnsan Hakları Temelinde Bir Kavramsal Sorgulama*. İnsan Hakları Yıllığı, s.9.
- Aybay, R. (2004). *Yabancılar Hukuku*. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Aydemir, S. ve Şahin, M. C. (2017). Tek Tanrılı Dinlerde Göç Olgusuna Sosyolojik Bir Yaklaşım: Göç Teorileri Açısından Bir Analiz. *İslami Araştırmalar Dergisi*, 28(3), 359-362.
- Başterzi, A. D. (2017). Mülteci, Sığınmacı ve Göçmen Kadınların Ruh Sağlığı. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 9(4), 380.
- BBC. (2018). Mülteciler. Erişim Bilgisi <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-43414137> [Erişim Tarihi: 26.11.2022].
- Benhabib, S. (2006). *Ötekilerin Hakları: Yabancılar, Yerliler, Vatandaşlar* (s.83). İletişim Yayınları.
- Birleşmiş Milletler. (1948). İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi. Erişim Bilgisi http://www.unicankara.org.tr/doc_pdf/h_rigths_turkce.pdf [Erişim Tarihi: 03.09.2022].
- Birleşmiş Milletler (BM). (2017). Uluslararası Göç Raporu (International Migration Report). (s.6). NY.

- Bretell, C. B., & Hollifield, J. F. (2015). *Migration Theory Talking Across Disciplines* (3. ed., p.69-72). Oxon: Routledge
- Bohon, S. A., & Conley, M. (2015). Immigration and Population (p.6). *Cambridge: Polity Press*.
- Castles, S., Haas, H. D., & Miller, M. J. (2014). *The Age of Migration International Population Movements in the Modern World*. London: Palgrave MacMillan.
- Castles, S. M. ve Miller, M. J. (2008). *Göçler Çağı: Modern Dünyada Uluslararası Göç Hareketleri*. Çeviren: B. U. Bal ve İ. Akbulut (s.37-39). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Corbett, J. (2005). Ernest George Ravenstein: The Laws of Migration, 1885. Erişim Bilgisi <http://www.csiss.org/classics/content/90> [Erişim Tarihi: 03.10.2022].
- Çağlayan, S. (2006). Göç Kuramları, Göç ve Göçmen İlişkisi. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı:17, 68-83.
- Çakıroğlu, G. (1996). *Hoşgörü Yılında Mülteciler-Sivil Toplum Örgütlerinden Beklenenler Sempozyumu*. İstanbul.
- Çakran, Ş., & Eren, V. (2017). Mülteci Politikası: Avrupa Birliği ve Türkiye Karşılaştırması. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (39), 22.
- Çetin, S. (2017). İzmir'deki Yerel Halkın Suriyeli Sığınmacılara Yönelik Algısı. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi: Afyonkarahisar.
- Çiçekli, B. (2003). *Yabancılar ve Polis*(s.132). Ankara: Seçkin Yayınları.
- Çiçekli, B. (2009). *Uluslararası Hukukta Mülteciler ve Sığınmacılar*(s.61). Ankara: Seçkin Yayınları
- Çobanoğlu, S. (2011). Türkiye-Yunanistan Nüfus Mübadelesi. RUBASAM, Rumeli Balkan Stratejik Araştırmalar Merkezi, Erişim Bilgisi http://www.rumelibalkanfederasyonu.org/site/index.php?option=com_content&view=article&id=1974:tuerkiye-yunanistan-nuefusmuebadeles&catid=2:s1-bano [Erişim Tarihi: 04.10.2022].
- Çobanoğlu, Z. (1996). *Konut Sağlığı*. Ankara: Somgür Yayınevi.
- Dedeoğlu, S. (2011). Türkiye'de Göçmenlerin Sosyal Dışlanması: İstanbul Hazır Giyim Sanayisinde Çalışan Azerbaycanlı Göçmen Kadınlar Örneği. *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt:66, Sayı:1.
- Demir, Ö ve Erdal, H. (2010). Yasadışı Göç ile İlgili Kavramların Doğru Anlaşılmasını Sorunu ve Yazılı Basında Çıkan Haberler Üzerine Bir İnceleme. *Polis Bilimleri Dergisi*, s.35.
- Douglas, M., Arango, J., Hugo, G., Kouaouci, A., Pellegrino, A., Taylor, E. J. (2014). Uluslararası Göç Kuramlarının Bir Değerlendirmesi. *Göç Dergisi*, 1, 11-46. Erişim

Bilgisi <https://www.ceeol.com/search/articledetail?id=498506> [Erişim Tarihi: 24.09.2022].

Dulkadir, D. (2017). Türkiye'deki Suriyeli Sığınmacı Krizi ve Suriyelilerin İç Hukuktaki Statüleri. *Doğu Anadolu Sosyal Bilimlerde Eğilimler Dergisi*, 1(2), 21-36.

Düvell, F. (2008). Transit, Migration and Politics: Trends and Constructions on the Fringes of Europe. *IMISCOE Policy Brief, No.(12)*, 2-3.

Ekici, S. ve Tuncel. G. (2015). Göç ve İnsan, *Birey ve Toplum Dergisi*, cilt:5, sayı:9.

Erdoğan, M. (2015). *Türkiye'nin Göç Tarihi: 14.Yüzyıldan 21.Yüzyıla Türkiye'de Göçler* (1.Baskı). Kaya, A. (Der., s.14-15). İstanbul: Bilgi Üniversitesi Yayınları.

Es, M. ve Ateş H. (2004). *Kent Yönetimi, Kentleşme ve Göç: Sorunlar ve Çözüm Önerileri. Sosyal Siyaset Konferansları*. 48. Kitap, İstanbul, 218.

Everett S., L. (1966). A Theory Of Migration. *Demography*, 3(1), 47-57.

Faist, T. (2003). *Uluslararası Göç ve Ulusaşırı Toplumsal Alanlar* (s.82-83). İstanbul: Bağlam Yayıncılık.

GAV. (2018). Göç Araştırmaları Vakfı. Erişim Bilgisi <http://gocvakfi.org/turkiye-siginmacilara-evsahipliginde-dunyada-birinci-sirada/> [Erişim Tarihi: 15.10.2022].

Gills, B. K. ve Frank, A. G. (2003). Dünya Sisteminde Çevrimler, Krizler ve Hegemonik Değişiklikler: MÖ 1700-MS 1700. Frank, G. Gills (Der.). *Dünya Sistemi*. Ankara: İmge Kitapevi.

Göç İdaresi Başkanlığı (GİB) (2022). Erişim Bilgisi <https://www.goc.gov.tr/gecici-korumamiz-altindaki-suriyeliler> [Erişim Tarihi: 12.10.2022].

Göç İdaresi Genel Müdürlüğü (GİGM) (2017). Göç, Göç Tarihi, Göç İdaresi, Göç İle ilgili Uluslararası Kuruluşlar. Erişim Bilgisi http://www.goc.gov.tr/icerik/goc-tarihi_363_380 [Erişim Tarihi: 12.10.2022].

Göç İdaresi Genel Müdürlüğü (GİGM) (2017). Erişim Bilgisi <https://www.goc.gov.tr/duzensiz-goc-hakkinda#:~:text=D%C3%BCzensiz%20g%C3%B6%C3%A7%20bir%20C3%BCIkeye%20yasad%C4%B1C5%9FC4%B1,ayr%C4%B1%20de%C4%9Ferlendirilmes%20gerek%20bir%20konudur.> [Erişim Tarihi: 18.10.2022].

Göç ve Uyum Raporu. (2018). Erişim Bilgisi https://www.tbmm.gov.tr/komisyon/insanhaklari/docs/2018/goc_ve_uyum_raporu.pdf

Güçer, M., Karaca, S., & Dinçer, O. B. (2013). Sınırlar Arasında Yaşam Savaşı Suriyeli Mülteciler Alan Çalışması. USAK (Uluslararası Stratejik Araştırmalar Kurumu) *Rapor No*;(13-04), 25.

Güllüpnar, F. (2012). Göç Olgusunun Ekonomi-Politiği ve Uluslararası Göç Kuramları Üzerine Bir Değerlendirme. *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(4), 53-84.

- Günay, E., Atılgan, D., & Serin, E. (2017). Dünya’da ve Türkiye’de Göç Yönetimi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 7(2), 38-44.
- Gürel, S. (2001). *Türkiye’de Göç ve Bütünleşme Sorunsalı, 21. Yüzyılın Karşısında Kent ve İnsan* (s.141). İstanbul: Bağlam Yayınları.
- Güvenç, B. (1996). *Göç Olgusu ve Türk Toplumunu*. II. Ulusal Sosyoloji Kongresi: Toplum ve Göç (s.21). Mersin: Sosyoloji Derneği Yayınları.
- Ihlamur Öner, S. G. (2018). Küresel Bir Göç ve Mülteci Rejimine Doğru. Ihlamur Öner, S. G. ve Öner, N. A. Ş. (Yay. haz.). *Küreselleşme Çağında Göç: Kavramlar, Tartışmalar* (s.577-600). İletişim Yayınları.
- International Organization for Migration (IOM). (2004). *Essentials of Migration Management. Volume One. Migration Management Foundation: Migration and History*.
- International Organization for Migration (IOM). (2009). *Göç Terimleri Sözlüğü. Türkçe Tercüme Editör: Çiçekçi B. s.15*.
- International Organization for Migration (IOM). (2017). *Uluslararası Göç Örgütü. Erişim Bilgisi* <https://www.iom.int/global-migration-trends> [Erişim Tarihi: 28.09.2022].
- Işık, E. (2015). Kocaeli ve Kilis’teki Üniversite Öğrencilerinin Suriyeli Mültecilere Karşı Tutumları ve İlişkili Özelliklerin İncelenmesi. Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yönetmeliğinin Ruhsal Travma Programı için Öngördüğü Bilim Uzmanlığı (Yüksel Lisans) Tezi: Kocaeli.
- Ivakhniouk, I. (2004). *Analysis of the Economic, Social, Demographic and Political Basis of Transit Migration in Russia*. İstanbul: Final Communiqué, Council of Europe Regional Conference, Proceedings, içinde (s. 20-40), 30 September- 1 October.
- İçduygu, A., Sirkeci, G. (1999). Cumhuriyet Dönemi Türkiye’inde Göç Hareketleri. Baydar, O. (Der.). *75 Yılda Köylerden Şehirlere*. İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları.
- Jordan, B. & Düvell, F. (2003). *Migration: Boundaries of Equality and Justice*. Cambridge: Polity.
- Kandemir, O. (2011). Lewis Modeli Ve Gelişmekte Olan Ülkeler: Türkiye İçin Bir Değerlendirme. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı:23.
- Karakaş, A. vd. (2012). TRA2’de Göç Olgusu: Sebep ve Sonuçlar Bağlamında Analitik Bir Araştırma.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kaya, E. (2007). *Kentleşme ve Kentlileşme* (2.Baskı, s.85-86). İstanbul: Okutan Yayıncılık.
- Kaya, İ. (2008). Avrupalı Türkler: Misafir İşçilikten Avrupa Vatandaşlığına. *Eastern Geographical Review*, Sayı:19, s.149-166.

- Kaya, M. (2003). Beyin Göçü Erozyonu. *Üniversite ve Toplum Dergisi*, Sayı:9, s.1-4.
- Kaygalak, S. (2009). *Kentin Mültecileri Neoliberalizm Koşullarında Zorunlu Göç ve Kentleşme*. Ankara: Dipnot Yayınları.
- Kılıç, T. (2010). Bir İnsan Hakkı Olarak İltica (s.214). Erişim Bilgisi http://www.madde14.org/index.php?title=Geri_G%C3%B6ndermeme_%C4%B0lkesi [Erişim Tarihi: 16.10.2022].
- Kocacık, F. (1980). Balkanlardan Anadolu'ya Yönelik Göçler (1878-1890). İstanbul. s. 143. Neşir Heyeti - Editorial Board İnalçık, H., Göyönc, N., Heath W. Lowry. *The Journal of Ottoman Studies 1*.
- Koçak, Y., Terzi, E. (2012). Türkiye'de Göç Olgusu, Göç Edenlerin Kentlere Olan Etkileri ve Çözüm Önerileri. *Kafkas Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt:3, Sayı:(3),169-175.
- Kutal, G. (1992). *Türkiye'de İşsizliğin Yapısal Sorunları*. II. İstihdam Haftası Tebliğleri (No:276, s.66). Ankara: İİBK Yayınları.
- Küyük, N. (2011). Yerel Yönetimlerin Kürt Kökenli Grupların Büyükşehirlere Göç Sorunlarına Yaklaşımı: Ankara Örneği. Atılım Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi: Ankara.
- Lordoğlu, K., & Aslan, M. (2016). En Fazla Suriyeli Göçmen Alan Beş Kentin Emek Piyasalarında Değişimi: 2011-2014. *Çalışma ve Toplum Dergisi*, (2), 792.
- Manyu, L., H. Frize, I. (2012). Before The Big Decision: Psychological Theories on Premigration Motivation. Immigration Poliscies, Challenges and Impact (Ed. E. Tartakovsky). *New York: Nova Publishers*, pp.3-27.
- Martin, P., Abella, M., & Kuptsch, C. (2006). *Managing Labour Migration in the Twenty First Century*. Binghamton (p.3). New York: Yale University Press.
- Memiş, E., Bülbül, C. (2014). *Eskiçağda Göçler*(s.5). Bursa: Ekin Kitabevi.
- McNeill, W. H. (2003). *William McNeill'in Önsözü*. Dünya Sistemi, (der.) Frank, G. G. Ankara: İmge Kitabevi.
- Mimarlar Odası. (1971). *Türkiye'de Kentleşme* (1.bs, s.28-33). Ankara: Mimarlar Odası Yayını.
- Murat, S. (1996). Gelişmekte Olan Ülkelerde Gençlerin Sosyo-Demografik, İstihdam ve Eğitim Özellikleri. *İ.Ü. İktisat Fakültesi Mecmuası*, 46(38), 319.
- Mutluer, M. (2003). *Uluslararası Göçler ve Türkiye, Kuramsal ve Amprik Bir Alan Araştırması: Denizli Tavas* (s.10). İstanbul: Çantay Kitabevi.
- Mülteciler Bildirisi. Erişim Bilgisi http://madde14.org/index.php?title=Cartagena_M%C3%BClteciler_Bildirisi [Erişim Tarihi: 08.10.2022].

Mülteci Destek Derneği. (2022). Erişim Bilgisi www.mudem.org [Erişim Tarihi: 15.10.2022].

Mültecilerin Hukuki Durumuna İlişkin Sözleşme. (1951). Erişim Bilgisi http://www.danistay.gov.tr/upload/multecilerin_hukuki_durumuna_dair_sozlesme.pdf [Erişim Tarihi: 29.10.2022].

Mülteci Kavramının Tanımı. Erişim Bilgisi <http://www.turkiyehukuk.org/multeci-nedir/> [Erişim Tarihi: 16.09.2022].

Navruz, M. (2015). Bütünleşme ve Ayrışma İkileminde Kent Mültecileri: Konya'da Suriyeli Mülteciler. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi: Konya.

Norwegian Refugee Council (NRC). (2001). *Forced Migration and Mortality*. Washington, DC: National Academy Press.

Norwegian Refugee Council (NRC). (2002). *Internally Displaced People: A Global Survey*, 2nd ed. London: Earthscan Publication.

Odman, T. (1995). *Mülteci Hukuku* (s.15-173). Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi İnsan Hakları Merkezi Yayınları.

O'Reilly, K. (2012). *International Migration and Social Theory*. Loughborough: Palgrave Macmillan.

Oytun, O. Gündoğar, S. S. (2015). Suriyeli Sığınmacıların Türkiye'ye Etkileri Raporu. Orsam-Tesev, *Rapor No: (195),16*. Ankara.

Özer, İ. (2004). *Kentleşme, Kentlileşme ve Kentsel Değişme* (s.11-24). Bursa: Ekin Kitabevi.

Özer, Y. Y. (2015). *Uluslararası Göç Ve Yabancı Düşmanlığı* (s.36-38). İstanbul: Derin Yayınları.

Özcan, E. D. (2016). Çağdaş Göç Teorileri Üzerine Bir Değerlendirme. *İş ve Hayat Dergisi*, 2(4), 187-201.

Özcan, M. (2005). AB Sığınma Hukuku (Ortak Bir Sığınma Hukukunun Ortaya Çıkışı). Ankara Uluslararası Stratejik Araştırmalar Kurumu.

Öztürk, M. (2011). Türkiye'de İç Göçe Katılanların Kent Yaşamına ve Kentsel Emek Piyasalarına Etkileri. 0(52), 245-264. Erişim Bilgisi <https://dergipark.org.tr/tr/pub/iusskd/issue/889/9880> [Erişim Tarihi: 01.11.2022].

Petersen, W. (1958). A General Typology of Migration. *Amerikan Sociological Review*, Vol: 23.

Portes, A. J. W. (1981). Labor, Class, and the International System. *New York: Academic Press*.

Ravenstein, E. G. (1885). The laws of migration. *Journal of The Statistical Society of London*, 48(2), 167-235.

Resmi Gazete, 2014, Erişim Bilgisi <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2014/10/20141022-15-1.pdf> [Erişim Tarihi: 03.10.2022].

Resmi Gazete, 2016, Erişim Bilgisi <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2016/04/20160426-1.htm> [Erişim Tarihi: 09.10.2022].

Sağlam, S. (2006). Türkiye’de İç Göç Olgusu ve Kentleşme. *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, Sayı:5, 34.

Samur, H., Cihangir, M. (2019). Suriye Krizi Hakkında Suriyelilerin Düşünceleri: Aktörler, Sorumlular ve Çözüm Yolları. *Göç Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 223-225.

Sayın, Y., Usanmaz, A. ve Aslangiri F. (2016). Uluslararası Göç Olgusu ve Yol Açtığı Etkiler: Suriye Göçü Örneği. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 18(31), 1-13.

Sığınma ve Mülteci Konularındaki Uluslararası Belgeler ve Hukuki Metinler. (1998). BMMYK Türkiye Temsilciği. Ankara, s.60.

Südaş, İ. & Mutluer, M. (2010). Daha İyi Bir Hayata Doğru: Yaşam Biçimi Göçü. *Ege Coğrafya Dergisi*, 19(1), 31-47.

Şahin, Y. (2010). *Kentleşme Politikası*. Trabzon: Murathan Yayınevi.

Şen, M. (2014). Türkiye’de İç Göçlerin Neden ve Sonuç Kapsamında İncelenmesi. *Çalışma ve Toplum Dergisi*, S:1, 233-9.

Taşçı, F. (2009). Bir Sosyal Politika Sorunu Olarak Göç. *Kamu-İş: İş Hukuku ve İktisat Dergisi*, 10(4), 177-205.

Taşçı, M., Erçakar, M. (2016). Prebisch-Singer Tezinin Dış Ticaret Hadleri Aracılığıyla Türkiye İçin Test Edilmesi. *Yönetim Ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, Cilt:14, Sayı:2.

T.C. Kalkınma Bakanlığı On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023). (2018). Dış Göç Politikası Özel İhtisas Komisyonu Raporu. Ankara.

Terzi, E. (2012). Türkiye’de Göç Olgusu, Göç Edenlerin Kentlere Olan Etkileri ve Çözüm Önerileri. *Kafkas Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt:3, Sayı:3.

Tekeli, İ. (2010). *Mekansal Toplumsal Olanın Bilgi Bilimi Yazıları*. İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.

Tekeli, G. (2010). *Göç ve Ötesi* (2.Baskı). İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.

Todaro, M. P. (1980). *Internal Migration in Developing Countries*. Geneva: International Labour Office.

Topalakçı, S. (2019). Suriye'den Sığınmacılara Yönelik Kent Güvenliğine Ait Risk Algılarının İncelenmesi. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi Ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi: Aydın.

Topkaya, Y. ve Akdağ, H. (2016). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Suriyeli Sığınmacılar Hakkındaki Görüşleri (Kilis 7 Aralık Üniversitesi Örneği). *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 767-786.

Topçuoğlu R. (2016). *Göç Yazınındaki Düzenli ve Düzensiz Göç Kavramları: İnsan Hakları Temelinde Bir Kavramsal Sorgulama*. İnsan Hakları Yıllığı, 1-20.

Turna, N. (2013). *19. YY.'den 20. YY.'ye Osmanlı Topraklarında Seyahat, Göç ve Asayiş Belgeleri Mürûr Tezkereleri* (s.131). İstanbul: Kaknüs Yayınları.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). (2021). Erişim Bilgisi (<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Adrese-Dayali-Nufus-Kayit-Sistemi-Sonuculari-2021-45500>) [Erişim Tarihi: 13.10.2022].

Türk Dil Kurumu (TDK). “Güvenlik”, “Göç”, “Göçmen”, “Beyin Göçü”, “Toplumsallaşma” Kavramlarının Tanımları. Erişim Bilgisi <http://tdk.gov.tr/> [Erişim Tarihi: 17.10.2022].

Türkiye'deki Suriyeli Kadınlar. (2014). Erişim Bilgisi <https://www.afad.gov.tr/suriye-raporlari> [Erişim Tarihi: 08.11.2022]

Türkoğlu, O. (2011). Mülteciler ve Ulusal-Uluslararası Güvenlik. *Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 30(2), 108-110.

Tüylüoğlu, Ş. (2004). Küreselleşme Sürecinde Kalkınma Politikaları Ve Devletin Zayıflayan Rolü. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 9(1), 257-280.

Uluslararası Af Örgütü. (2009). *İki Arada Bir Derede Türkiye'Deki Mültecilere Koruma Sağlanmıyor* (p.6). Londra: Uluslararası Af Örgütü Yayınları.

United Nations Department of Economic and Social Affairs (UN – DESA). (2013). International Migration Report 2013. *ST/ESA/SER.A/346*. New York: UN – DESA.

Economic Commission for Europe (UNECE). (2012). Measuring Hard-to-Count Migrant Populations: Importance, Definitions, and Categories. Geneva. Erişim Bilgisi https://www.unece.org/fileadmin/DAM/stats/documents/ece/ces/ge.10/2012/WP_9_UNECE.pdf [Erişim Tarihi: 23.10.2022].

Uzun, A. (2015). Günümüzün Sosyal ve Ekonomik Sorunu Olan Suriyelilerin Mülteci ve Ekonomi Hukuku Bakımından Değerlendirilmesi. *Ankara Barosu Dergisi*, s.107-120.

UNCHR. (2018). Erişim Bilgisi <https://www.unhcr.org/syria-emergency.html> [Erişim Tarihi: 13.10.2022].

UNCHR. (2019a). Erişim Bilgisi https://data2.unhcr.org/en/situations/syria/_location/113 [Erişim Tarihi: 23.10.2022].

UNCHR. (2019b). Erişim Bilgisi <https://www.unhcr.org/tr/wpcontent/uploads/sites/Provincial-Breakdown-Syrian-Refugees-in-Turkey.png> [Erişim Tarihi: 19.09.2022].

Ünal, S. (2014). Türkiye'nin Beklenmedik Konukları: "Öteki" Bağlamında yabancı Göçmen ve Mülteci Deneyimi. *Journal of World of Turks*, 6(3), 65-89.

Van Hear, N. (2010). Theories of Migration and Social Change. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 36(10), 1535.

World Migration Report. (2013). Migrant Well-Being And Development, S:213. Erişim Bilgisi http://publications.iom.int/system/files/pdf/wmr2013_en.pdf [Erişim Tarihi: 26.10.2022].

Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu (YUKK). (2013). Sayı: 6458.

Yalçın, C. (2004). *Göç Sosyoloji* (s.14-30). Ankara: Anı Yayıncılık.

Yamak, R. ve Yamak, N. (1999). Türkiye'de Gelir Dağılımı ve İç Göç. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt:1, Sayı:1, 23,24.

Yaylagül, C. (2011). Göç Sorunu ve Yeni Göç Politikalarının Uygulamasında Kent Konseylerinin Birleşimi. *Bursa Kent Konseyleri*, 6-7 Mayıs, Bursa, 3-4.

YeniAcun, S. H. (2014). *Suriyeli Sığınmacılar Raporu: İstanbul Örneği*. İstanbul: Fikir ve Eğitim Derneği.

Yılmaz, H. (2013). Türkiye'de Suriyeli Mülteciler: İstanbul Örneği; Tespitler, İhtiyaçlar, Öneriler. *Mazlumder Raporu*. Erişim Bilgisi http://istanbul.mazlumder.org/webimage/suriyeli_multeciler_raporu_2013.pdf [Erişim Tarihi: 26.10.2022].

Zolberg, A. R. (1989). The Next Waves: Migration Theory for A Changing World. *International Migration Review*, Vol. 23.

EKLER

EK 1: BİLGİ FORMU

Bu bölümde kişisel bilgiler yer almaktadır.

KİŞİSEL BİLGİ FORMU	
Cinsiyetiniz	Erkek () Kadın ()
Yaşınız	18-24() 25-34() 35-44() 45-54() 54 yaş ve üstü()
Medeni Durumunuz	Bekar () Evli (Çocuk Sahibi) () Evli (Çocuk Sahibi Değil) ()
Öğrenim Durumunuz	Okuma Yazma Yok () İlkokul () Lise () Ön Lisans/Lisans () Lisans Üstü ()
Gelir Düzeyiniz	2000-TL ve altı() 2001-3000 TL arası() 3001-4000 TL arası() 4001-5000 TL arası() 5001-6000 TL arası() 6000 TL ve üzeri()
Meslek	Ev Hanımı () Öğrenci () İşçi () Esnaf/İşletmeci () Memur () Emekli() Çiftçi () İşsiz () Lütfen mesleğinizi belirtiniz:
Nerde Oturuyorsunuz

EK 2: BİLGİ FORMU

Bu bölümde Batmanlıların Suriyeli sığınmacılara yönelik algısına ilişkin ifadeler yer almaktadır.

SURİYELİ SİĞINMACILARA YÖNELİK ALGI ÖLÇEĞİ						
S. No	Sizece;	Tamamen Katılıyorrum	Kısmen Katılıyorrum	Kararsızım	Kısmen Katılmıyoru	Hiç Katılmıyoru
1	Suriyeli sığınmacıların varlığı Batman için kültürel bir zenginliktir	5	4	3	2	1
2	Suriyeli sığınmacılar Batman'ın kültür ve sosyal yaşantısına uyum sağlamalıdır	5	4	3	2	1
3	Suriyeli sığınmacılar Batman toplumuna uyumda güçlük yaşamaktadırlar	5	4	3	2	1
4	Suriyeli sığınmacılar Batman'ın sosyal yapısına zarar veriyor	5	4	3	2	1
5	Suriyeli sığınmacıların aile yapısı, sosyal ilişkileri ve çoklu evlilikleri Batman'a uygun değildir	5	4	3	2	1
6	Şehir merkezinde Suriyeli sığınmacı görmek beni rahatsız ediyor	5	4	3	2	1
7	Suriyeli komşularımın olması bana rahatsızlık veriyor	5	4	3	2	1
8	Suriyeli sığınmacıların dilenmesi beni rahatsız ediyor	5	4	3	2	1
9	Sığınmacılar kampta kalmalı ve kamplar da şehir dışında kurulmalıdır	5	4	3	2	1
10	Suriyeli sığınmacıların çocukları dilencilik, kayıtlı olmadan çalışma, hırsızlık vb. durumlarla yasadışı kazanç sağladığını düşünüyorum	5	4	3	2	1
11	Suriyeli sığınmacıların vergi vermemeleri vergi yükümüzü arttırmaktadır	5	4	3	2	1
12	Suriyeli sığınmacıların düşük ücretle çalışmaları iş olanaklarını kısıtlıyor	5	4	3	2	1
13	Suriyeli sığınmacılar işsizliğin artmasında büyük rol oynamaktadır	5	4	3	2	1
14	Suriyeli sığınmacılar Batman'da yasal olmayan ekonomik faaliyetlerini arttırmaktadır	5	4	3	2	1
15	Suriyeli sığınmacıların varlığı kira fiyatlarını arttırmaktadır	5	4	3	2	1

16	Suriyeli sığınmacılar için harcanan ekonomik kaynaklar bizim aleyhimize sonuçlar doğurmaktadır	5	4	3	2	1
17	Suriyeli sığınmacılara vatandaşlık verilmesi beni rahatsız ediyor	5	4	3	2	1
18	Suriyeli sığınmacıların Türkçe öğrenmelerini istiyorum	5	4	3	2	1
19	Suriyeli sığınmacıların varlığı bende gelecek kaygısı yaratmaktadır	5	4	3	2	1
20	Suriyeli sığınmacılar kontrolsüz nüfus artışına sebep olmaktadır	5	4	3	2	1
21	Suriyeli sığınmacıların ülkeye girişlerinde daha katı kurulların olması gerektiğini düşünüyorum	5	4	3	2	1
22	Suriyeli sığınmacıların yurt dışına gönderilmesini istiyorum	5	4	3	2	1
23	Suriyeli sığınmacıların her an bana zarar verebileceğini düşünüyorum	5	4	3	2	1
24	Çocuğumun/arkadaşımın/kardeşimin/yakınımın olduğu yerde Suriyeli sığınmacıların var olması beni tedirgin ediyor	5	4	3	2	1
25	Suriyeli sığınmacıların varlığı Batmanlı kadınların sosyal yaşantısında olumsuz etki yaratmaktadır.	5	4	3	2	1
26	Suriyeli sığınmacılar ile aynı mahallede ikamet etmek istemem	5	4	3	2	1
27	Suriyeli sığınmacıların suç oranlarını arttırdığını düşünüyorum	5	4	3	2	1
28	Suriyeli sığınmacılar kamu güvenliğini tehdit etmektedir	5	4	3	2	1
29	Suriyeli sığınmacıların gelişi Batman'da güvenliği azalttı	5	4	3	2	1
30	Ayrımcılığa ve zorbalığa maruz kalan Suriyeli sığınmacılara yardım ederim	5	4	3	2	1